

صبح جمعه

۹۷/۹/۱۶

آزمون ۱۶ آذر ماه ۹۷

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازوی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
فارسی	۶	۵	۳	۲	
عربی زبان قرآن	۷	۶	۴	۲	
دین و زندگی	۸	۷	۵	۳	
زبان انگلیسی	۶	۵	۳	۲	

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره ی سؤالها و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

۱۵ دقیقه

ادبیات پایداری

ادبیات غنایی

درس ۴ تا پایان درس ۷

صفحه‌های ۳۲ تا ۵۷

فارسی ۳

۱- در همه گزینه‌ها به استثنای گزینه ... همه واژه‌ها درست معنی شده است.

(۱) نماینده (نشان‌دهنده)، بنان (انگشت)، اعراض (انصراف)

(۲) فاحش (آشکار)، صفوت (برگزیده)، قدوم (گام‌ها)

(۳) سریر (اورنگ)، مدام (می)، سلسله‌جنیان (محرک)

(۴) ارغند (خشمگین)، آوند (آویخته)، پس‌افکند (میراث)

۲- در متن زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«بارها بر سر جمع با او تنها گفته‌ام و ذکر خرد و اخلاص او بر زبان رانده، اگر آن را خلافی روا دارم، به تناقض قول منسوب گردم و عهد من در دل‌ها بی‌قدر

شود. و شاید بود که چون صورت حال بشناخت، ساخته و آماده جنگ آغازد یا روی بگرداند. و اصحاب حزم گناه ظاهر را عقوبت مسطور جایز نشمرد.»

یک (۱)	دو (۲)	سه (۳)	چهار (۴)
--------	--------	--------	----------

۳- در کدام بیت، ضمیر متصل پیوسته، مضاف‌الیه کلمه‌ای است که نقش مفعولی دارد؟

(۱) بر در شاهم گدایی نکته‌ای در کار کرد

(۲) عنان مپیچ که گر می‌زنی به شمشیرم

(۳) توالی مردان این پاک‌بوم

(۴) تو را گر همی یار باید بیار

۴- نقش واژه‌های مشخص شده به ترتیب در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... درست آمده است.

(۱) فکر شنبه تلخ دارد جمعه اطفال را

(۲) ما گوشه‌نشینان، چمن‌آرای خیالیم

(۳) تشنه آغوش دربارا تن‌آسانی بلاست

(۴) قیاس کن که دل را چه تیر عشق رسید

۵- در عبارت زیر، برای کدام گزینه، جمله‌ای با اجزای مناسب یافت نمی‌شود؟

«این نامه‌ها، عاقبت در دل شمس تأثیر بخشید و بار دیگر به قونیه بازگشت. دگربار مریدان از تعطیل شدن مجالس درس خشمگین شدند و مولانا را

دیوانه و شمس را جادوگر خواندند. مولانا بی‌قرار و آشفته‌حال شعر می‌سرود.»

(۱) نهاد + مسند + متمم + فعل

(۲) نهاد + مفعول + مسند + فعل

(۳) نهاد + مفعول + فعل

(۴) نهاد + مسند + فعل

برای پاسخ‌گویی به سوالات املا به معنای عبارت توجه کنید. برای این مبحث توجه به کلمات هم‌آوا، مهم‌ترین نکته است.

۶- آرایه‌های مقابل همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... درست است.

(۱) لاله‌ای بی‌داغ از دل برنیاید سنگ را	کوهکن تا خون خود در دامن کهسار ریخت (تلمیح- حسن تعلیل)
(۲) تو مپنندار که دور از تو اگر خاک شوم	آتش عشق من از باد هوا بنشینند (ایهام- تشبیه)
(۳) نیست با گفتار لب، کیفیت گفتار چشم	خوش تر است از لعل گویا، چشم گویایی مرا (استعاره- ایهام)
(۴) مگس را شوق شکر می‌شود از زهر چشم افزون	ز راندن خیره‌تر گردد گدا چون بی‌حیا افتد (تشخیص- اسلوب معادله)

۷- آرایه‌های بیت زیر کدامند؟

«ترک مست تو به دست از مژه خنجر دارد / باز این فتنه ندانم که چه در سر دارد»

(۱) تشخیص، استعاره، حسن تعلیل، مجاز	(۲) استعاره، جناس، حسن تعلیل، مراعات‌نظیر
(۳) تشبیه، مجاز، جناس، استعاره	(۴) تشخیص، تشبیه، ایهام، جناس

۸- بیت «هرکه جز ماهی، ز آبش سیر شد/ هرکه بی‌روزی است، روزش دیر شد»، با کدام بیت تناسب مفهومی ندارد؟

(۱) جوی شهید است لعل سیرابش	تشنگی می‌فزاید از آبش
(۲) من از تو سیر نگردم که صاحب استسقا	نه ممکن است که هرگز رسد به سیرابی
(۳) نی جان جهان ز عاشقان تنگ آید	نی عاشق از آن جان جهان سیر شود
(۴) خیال تیغ تو با ما حدیث تشنه و آب است	اسیر خویش گرفتی بکش چنان که تو دانی

۹- مفهوم کدام گزینه از پیام بیت «صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع/ لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست» دور است؟

(۱) دست بیداردلان آبله فرسوده شده است	تا از این خانه تاریک دری یافته‌اند
(۲) گر سر از جیب نیارند برون معزورند	در نهان‌خانه دل سیمبری یافته‌اند
(۳) دلشان تنگ‌تر از چشمه سوزن شده است	تا ز سررشته مقصود سری یافته‌اند
(۴) سال‌ها مرکز پرگار حوادث شده‌اند	تا از این دایره‌ها پا و سری یافته‌اند

۱۰- بیت «خامش منشین سخن همی‌گوی / افسرده مباش خوش همی‌خند» با کدام بیت نزدیکی مفهومی دارد؟

(۱) بر لب خامش ما قفل ادب تا کی زدن	تنگ‌گیری بر گلوی سرمه‌سای ما بس است
(۲) تیغ‌ها را کند می‌سازد سپرانداختن	مهر خاموشی ز آفت‌ها حصار ما بس است
(۳) از خامشی من جگر خصم دو نیم است	شمشیر شکوه لب خاموش ندارد
(۴) تا شود چون شمع از روی تو روشن دیده‌ها	با زبان آتشین در انجمن خاموش باش

مباحث کل کتاب فارسی ۱

درس ۱ تا پایان درس ۱۸
صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶۲

فارسی ۱

۱۱- معنی مقابل چند واژه، نادرست است؟

(جلال: زنگوله)، (تافته: برافروخته)، (اناء: کوزه)، (بزی: زندگی کن)، (وسعت: گشادگی)، (مندرس: مضطرب)، (مگسل: رها مکن)، (کنام: آشیانه)

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۲- فقط در بیت گزینه ... املاي کلمه‌ای نادرست به کار رفته است.

- (۱) تو هم جنگ را باش چون کینه خاست
(۲) کار صواب باده پرستی است حافظا
(۳) ملک و ملکوتمان مشابه
(۴) صلاح ما همه در گوشه خرابات است
- که با کینه‌ور مهربانی خطاست
برخیز و عزم جزم به کار صواب کن
با آن که منزّه‌هیم ز اشباح
چرا ملامت ما می‌کنند اهل صلاح؟

۱۳- در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... جمله غیر ساده وجود دارد.

- (۱) گلی که تربیت از دست باغبان نگرفت
(۲) تو به تقصیر خود افتادی از این در محروم
(۳) کردم به سخن خود را مانند به عشاق
(۴) گل بر رخ رنگین تو تا لطف عرق دید
- اگر به چشمه خورشید می‌رسد خودروست
از که می‌نالی و فریاد چرا می‌داری
چون مرغ کجا باشد مور ارچه پری دارد
در آتش شوق از غم دل غرق گلاب است

۱۴- در کدام گزینه تعداد صفت با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) کوه پرآوا از دور کاملاً کفن‌پوش شده اما شعله نارنجی خورشید، نوکش را آتش زده و از دور برق می‌زند.
(۲) دم‌دمای غروب است آسمان صاف و تمیز. درست مثل کاسه‌ای آبی‌رنگ که گربه هزار بار لیسیده باشد.
(۳) آهسته آهسته چشمان معصوم صبح باز می‌شود. بوی آسمان می‌آید، بوی خستگی یک پرنده می‌آید.
(۴) شب به حیاط می‌خزد. همه‌جا سیاه است. پول نقره‌ای ماه از لبه کوه در قلک سیاه آسمان می‌افتد.

۱۵- کدام بیت، «منادا» ندارد؟

- (۱) دیدی آن قهقهه کبک خرامان حافظ
(۲) دل اگر خدانشناسی همه در رخ علی بین
(۳) نه عمر خضر بماند نه ملک اسکندر
(۴) در بیابان طلب گرچه ز هر سو خطری است
- که ز سرپنجه شاهین قضا غافل بود
به علی شناختم من به خدا قسم خدا را
نزاع بر سر دنیوی دون مکن درویش
می‌رود حافظ بیدل به تولای تو خوش

۱۶- در همه ابیات به جز بیت گزینۀ ... همه آرایه‌های «تشبیه، تشخیص، حسن تعلیل» مشهود است.

(۱) دهان گنچه به لب مَهر دارد از شبنم	ز بس خجل شده در روزگار خندۀ تو
(۲) ز ناله‌ای که کند خامه می‌توان دانست	که کوه درد به دل صاحب‌سخن دارد
(۳) هیچ دانی ز چه دامان فلک پر گهر است	خواست هر صبح به پای تو نثاری بکند
(۴) ماه از اثر مهر رخت یافت نشانی	زان روی جهانی به جمالش نگران شد

۱۷- در کدام گروه، انتساب نویسندگان آن، همگی درست است؟

- (۱) (من زنده‌ام: مرتضی آوینی)، (سیاست‌نامه: خواجه نظام‌الملک توسی)
- (۲) (سمفونی پنجم جنوب: نزار قبتانی)، (ارزیابی شتاب‌زده: نیما یوشیج)
- (۳) (پیوند زیتون بر شاخهٔ تریج: موسوی گرمارودی)، (لطایف‌الطوایف: فخرالدین علی صفی)
- (۴) (اخلاق محسنی: احمد بن محمد بن زید طوسی)، (اسرارالتوحید: محمدبن منور)

۱۸- کدام گزینه با مفهوم بیت «غم و شادی جهان را نبود هیچ ثبات/ هر زمان، حال وی از شکل دگر خواهدشد» قرابت دارد؟

(۱) برادران به جهان اعتماد کی شاید	که می‌بکاهد شادی و غم بیفزاید
(۲) خویشتن در بند نیک و بد مکن از بهر آنک	زشت و خوب و وصل و هجران، درد و درمان بگذرد
(۳) غصه چون دست برآرد تو به می دست گرای	که چو سرمست شوی غصه به سر خواهدشد
(۴) جهان گویی همه خواب و خیال است	خیال و خواب اگر نبود، چه حال است

۱۹- مفهوم کدام ابیات با جملهٔ «چه سود که حسودان تنگ‌نظر و عنودان بدگهر وی را به می و معشوق و لهو و لعب کشیدند.» متناسب است؟

(الف) سیاهان حبش ترکان چینی	چو شب با ماه کردی هم‌نشینی
(ب) ز هم‌نشینی جانان تمتعی یابد	کسی که دولت و اقبال هم‌نشین دارد
(ج) رخس سیه شده اندک ز هم‌نشینی زلف	سیاه‌کار نکو را سیاه‌کار کنند
(د) گرد کی گردد به گرد دامنش	رند دریادل که او با ما نشست
(ه) باد کز لطف اوست جان بر کار	زهر گردد همی به صحبت مار

- (۱) الف، د (۲) الف، ه (۳) ب، د (۴) ج، ه

۲۰- زمینهٔ حماسه در کدام بیت، با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) بیامد بگسترد سیمرغ پر	ندید اندرو هیچ آیین و فر
(۲) به نام است سهراب گرد دلیر	نه از دیو پیچد نه از پیل و شیر
(۳) ز ششصد همانا فزون است سال	که تا من جدا گشتم از پشت زال
(۴) بدرَد جگرگاه دیو سپید	ز شمشیر او گم کند راه شید

۱۵ دقیقه

عربی زبان قرآن (۱)

مباحث کل کتاب عربی، زبان قرآن ۱
درس ۱ تا پایان درس ۸
صفحه ۱ تا صفحه ۱۳۳

■ عَيْنَ الْأَصْحٰ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ: (۲۱ - ۲۵)

۲۱- ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَاؤُوهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ﴾:

- (۱) و به راستی پیش از تو پیامبرانی را به سوی قومشان فرستادیم، پس برایشان ادله روشن آوردند!
- (۲) و ما قبل از تو پیامبران را به سوی خاندان خود ارسال کردیم و برای آنان معجزات مشخص بردند!
- (۳) و پیش از تو پیغمبرانی را به سوی قوم خویش فرستادیم که برای آنان دلیل‌های مشخصی بردند!
- (۴) همانا ما از قبل، تو را هم چون پیامبران به سوی قومشان فرستادیم، پس برایشان دلایل روشن آوردند!

۲۲- «لَا نُصَدِّقُ حَدُوثَ ظَاهِرَةٍ تُحَيِّرُ جَمِيعَ النَّاسِ لِأَنَّ الشَّائِعَاتِ تَنْتَشِرُ بِسُرْعَةٍ فِي الْعَالَمِ!»:

- (۱) ما رخداد پدیده‌هایی را که همه مردم را به شگفتی واداشته است، باور نمی‌کنیم، زیرا شایعه‌ها سریعاً در جهان پخش می‌شوند!
- (۲) نباید وقوع پدیده‌ای را که برای همه مردم حیرت‌انگیز است، باور کنیم، چون شایعه‌ها به سرعت در دنیا منتشر می‌شوند!
- (۳) در مورد وقوع پدیده‌ای که همه مردم را به تحیر وادارد، راست نمی‌گوییم، چون شایعات ناگهان در جهان پخش می‌شوند!
- (۴) رخداد پدیده‌ای را که همه مردم را متحیر می‌کند، باور نمی‌کنیم، زیرا شایعه‌ها به سرعت در دنیا پخش می‌گردند!

۲۳- «الْعَوَاصِنَ الَّذِينَ يَذْهَبُونَ إِلَىٰ أَعْمَاقِ الْمَحِيْطِ لِيَلَّ، يُشَاهِدُونَ أَلُوفَ الْمَصَابِيحِ الْمَلُوْتَةِ!»:

- (۱) عوآصانی که شبانه به اعماق اقیانوس می‌روند، هزاران چراغ رنگی می‌بینند!
- (۲) عوآص‌هایی که در شب به ژرفای اقیانوس‌ها بروند، صدها چراغ رنگارنگ خواهند دید!
- (۳) عوآصانی که شبانه در عمق اقیانوس می‌روند، هزار چراغ‌های نورانی مشاهده می‌نمایند!
- (۴) عوآصان کسانی‌اند که شب هنگام به اقیانوس‌ها می‌روند و صدها چراغ را با رنگ‌های مختلف می‌بینند!

۲۴- «كَانَ أَبَاؤُنَا يُؤَكِّدُونَ دَائِمًا أَنَّ طَرِيقَ الْوَصُولِ إِلَىٰ الْعُلَىٰ هُوَ الْإِحْسَانُ فِي حَقِّ النَّاسِ!»:

- (۱) تأکید پدران ما همیشه این بوده است که طریق دست‌یابی بر بزرگی، احسان کردن به مردم است!
- (۲) سفارش نیاکان ما تأکید بر این بوده که راه حصول به بزرگی‌ها، خوبی کردن در حق ناس است!
- (۳) پدران ما همواره تأکید می‌کردند که راه رسیدن به بزرگی، نیکی کردن در حق مردم است!
- (۴) نیاکان ما دائماً سفارش می‌کنند که طریق رسیدن به بزرگی‌ها، احسان در حق الناس است!

۲۵- عین الخطأ:

- (۱) سئل أحد التلاميذ: كم مرة تغسل قلبك في اليوم؟! از یکی از دانش‌آموزان پرسیده شد: چند بار در روز قلبت را می‌شویی؟!
 (۲) تغسل ملابسك كل يوم لأنك تحرص على نظافة الجسم.: لباس‌هایت را هر روز می‌شویی، چون به نظافت بدن حرص می‌ورزی،
 (۳) و لكنك لا تهتم بالطهارة الباطنية.: ولی تو به پاکیزگی باطنی توجه نمی‌کنی،
 (۴) إنك بحاجة إلى غسل القلب من الحسد و سوء الظن! قطعاً تو به شستن قلب از حسادت و بدگمانی نیازمند هستی!

۲۶- عین ما ليس فيه المتضاد:

- (۱) تظهر غيمة سوداء في السماء البيضاء في بداية المساء!
 (۲) ﴿لا أملك لنفسي نفعا و لا ضرا إلا ما شاء الله﴾
 (۳) لا يستطيع أحد أن يخرج من نار يدخله الله فيها!
 (۴) يجب أن يرحل الجميل ليأتي الأجل!

۲۷- عین الخطأ: (في توضيح الكلمات)

- (۱) مجموعة ذرات من الماء تبقى عالقة في الفضاء: «الغيم»
 (۲) آلة تنقل الكلام و الأصوات إلى البعيدا: «الهاتف»
 (۳) احتفالٌ يقام للإبتهاج بحادثة سعيدة: «المهرجان»
 (۴) حالةٌ من حالات المادة الثلاث وسطاً بين الجامد و الغازا: «الصالة»

۲۸- مبرز الصحيح في المفهوم: «دولت همه ز اتفاق خيزد / بی‌دولتی از نفاق خيزد»

- (۱) جولة الباطل ساعة و دولة الحق إلى قيام الساعة!
 (۲) ﴿و اعتصموا بحبل الله جميعاً و لا تفرقوا﴾
 (۳) ﴿جعل الله الكعبة البيت الحرام قياماً للناس﴾
 (۴) لا ينفق المنافق مالا في سبيل الله مخلصاً

■ إقرأ النص التالي بدقة و اكمل الفراغات في النص: (۲۹-۳۲)

«التمساح حيوانٌ يعيش في الماء و اليابسة، له جسمٌ طويلٌ و أرجلٌ قصيرة. إن فسك التمساح قويٌّ إلى درجة أنه يكسر ... (۲۹) ... بسهولة و ... (۳۰) ... هذه القوة عندما يريد إغلاق فمه فقط. العضلات التي ... (۳۱) ... فم التمساح ضعيفة إلى درجة أنك تستطيع إبقاء فمه ... (۳۲) ... بيد واحدة.»

۲۹- (۱) البلود	(۲) العظام	(۳) اللحوم	(۴) الأعصاب
۳۰- (۱) لكن	(۲) لا	(۳) ليت	(۴) كأن
۳۱- (۱) تعلق	(۲) تتحرك	(۳) تفتح	(۴) تغلق
۳۲- (۱) موصلاً	(۲) مفتوحاً	(۳) مضمياً	(۴) مغلماً

■ ■ ■ إقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۳۳ - ۳۶) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

«جسم الإنسان يشتمل الجوارح و الجوانح و إننا نعيش في الهدوء حين يدوم التعاون بينها و تقوم بوظيفتها معاً؛ فإن يتألم عضو لا يَبْقَ للأعضاء الأخرى السكون و القرار! كما نعلمُ إن القلب نشاطه أكثر من سائر الأعضاء حيث يخفق على التوالى طول الحياة فلا يقف لحظة و يكون ساهراً حين تنام الأعضاء الأخرى. يبدأ الدّم حركته من هنا حتّى يصل الغذاء و الأوكسجين إلى جميع أجزاء الجسم ثم يرجع إليه بعد أن يقضى حاجات البدن و يهب له النّشاط. إضافة إلى هذا؛ القلب مركز العواطف و الإحساسات فيُحِبُّ و يُبغض أو يعفو ... و أيضاً قد يخاف خوفاً يزيد نبضاته. و أخيراً علينا أن نجعل سلامة القلب أولويّة صحيّة و نهتمّ بأمور تضمن سلامته و كذلك ندع استعمال ما يؤثّر على نبضاته كـ «النيكوتين» و «الكوليسترول» الكثير و ... نعم لن ننسى أن حياتنا تقوم على دقات هذا العضو الصغير الدّوّوب!»

۳۳- عيّن الجوارح فقط:

(۲) الدّم و القلب و المَخ

(۱) الكبد و الرّئة و القلب

(۴) اليد و الأذن و العين

(۳) اليد و الرّجل و الكلّيّة

۳۴- عيّن الخطأ على حسب النص:

(۲) التعاون بين أعضاء الجسم يُسببُ هدوء العيش!

(۱) دقات قلب الإنسان لا تتوقف طول الحياة لحظة!

(۴) يؤثّر ألم عضو على كلّ الجسم و يسبب الخلل في نظمه!

(۳) الكوليسترول مادة مضرّة لكثير من الناس دائماً!

۳۵- عيّن الصّحيح:

(۲) ليس القلب مركز الأحاسيس المتضادة!

(۱) الخوف لا يؤثّر على نبض القلب!

(۴) لا ينام قلبنا حين نكون نائمين!

(۳) قلّة الحركة تسبب ضعف عضلات القلب فقط!

۳۶- عيّن الخطأ في التحليل الصّرفي و المحلّ الإعرابي: (لما تحته خطّ)

(۱) يتألم: فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب تفعّل - معلوم

(۲) يعفو: فعل مضارع - مفرد مذكّر غائب - معرب - مجرد ثلاثي

(۳) استعمال: اسم (مصدر مزيد من باب استفعال) - معرب / مفعول به و منصوب

(۴) سلامة: اسم (مصدر للفعل الثلاثي المجرد) - مفرد مؤنث - معرب / فاعل و مرفوع

۳۷- عین الخطأ في الأعداد و معدودها:

(۱) أجعلُ لنظمي كتابتكم درجتين اثنتين!

(۲) إفتح الكتاب و أقرأ الدرسَ الأول!

(۳) أربعةُ جنوداً واقفونَ أمامَ الملعب!

(۴) في مدرستنا عشرةُ مَكَيِّفات!

۳۸- عین الخطأ: (عن عدد الحروف الزائدة)

(۱) قَدْ يَنشِدُ الشعراءُ أشعاراً رائعةً في مدحِ المعشوق! ← حرفٌ واحدٌ

(۲) لا يَسْتخدِمُ جهازَ الكامبيوترِ للتَّعليمِ إلَّا المُعلِّمونَ الحاذِقون! ← ثلاثَةُ حروف

(۳) أيُّها الإنسان! تصوِّرْ للحظةٍ أنك تعيش دونَ الهواء! ← حرفانِ اثنان

(۴) إنَّ القرآنَ الكريمَ يَصوِّرُ مَشاهدَ القيامةِ في كثيرٍ من آياته! ← حرفانِ اثنان

۳۹- عین نائب الفاعل:

(۱) إنَّ الحياةَ تُعلِّمنا عَدَمَ الاعتمادِ على غيرنا!

(۲) تُريدُ أن تُزَيِّنَ حديقتنا بالأزهارِ الحمراء و الصفراء!

(۳) على ذی النعمة أن يُنفِقَ ممَّا عنده من النعم!

(۴) تُزَيِّنُ السَّمَاءُ و الأرضُ في الأيامِ الماطرةِ بألوانٍ جميلة!

۴۰- في أيّ جوابٍ ما جاء الجارّ و المجرور؟

(۱) أدبنا خيرٌ من دَهَبنا!

(۲) ولا تكونوا كالَّذين يرتكبونَ السيئات!

(۳) يُوجدُ كثيرٌ من نعمِ اللهِ تحتِ الأرض!

(۴) تقعُ مدرسةٌ عظيمةٌ جنبَ مسجدِ القرية!

دین و زندگی (۳)

دانش آموزان اقلیت‌های مذهبی، شما می‌توانید سؤال‌های معارف مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۵ دقیقه

توحید و سبک زندگی /
فقط برای او / قدرت پرواز
درس ۳ تا پایان درس ۵
صفحه ۲۷ تا صفحه ۶۶

۴۱- مفهوم مستنبط از عبارت قرآنی «یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ...» کدام است؟

- (۱) ایمان بعضی‌ها سطحی است و حوادث مختلف آن را تغییر می‌دهد.
- (۲) زبانی آشکار مشمول کسانی است که از راه خدا بازگشت می‌کنند.
- (۳) بعضی از مردم که ظاهراً ایمان دارند، در متن دین قرار ندارند.
- (۴) ابراز دوستی با دشمنان، جرأت آنان را در مقابل مؤمنان بیش‌تر می‌کند.

۴۲- خداوند درباره قانونمندی تخلف‌ناپذیر و استوار جهان چه مثالی می‌زند؟

(۱) «قُلْ إِنَّمَا أُعْطِيتُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ...»

(۲) «لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ...»

(۳) «قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا»

(۴) «أَنَا هَدِيْنَاهُ السَّبِيْلَ أَمَّا شَاكِرًا وَ أَمَّا كَفُوْرًا»

۴۳- التفات انسان به کدام نکته، انسان را از تفکر لغزش‌آمیز «اگر تلاش نکنم، چون شکست من در علم خداوند آمده است، تلاشم به جایی نخواهد رسید»

رهایی می‌بخشد و با تدبیر در آیات قرآن کریم، چرا کشتی‌ها می‌توانند در دریاها حرکت کنند؟

(۱) مقایسه علم خدای متعال با علم انسان - «بِأَمْرِهِ وَ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ»

(۲) مقایسه علم خدای متعال با علم انسان - «سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِيَتَّجِرَ الْفُلُكُ»

(۳) دربرگرفتن نتیجه و فرایند امور توسط علم الهی - «بِأَمْرِهِ وَ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ»

(۴) دربرگرفتن نتیجه و فرایند امور توسط علم الهی - «سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِيَتَّجِرَ الْفُلُكُ»

۴۴- مقاومت در برابر محرمات الهی که دام دشمن قسم‌خورده انسان می‌باشد، به کدام‌یک از موارد نیازمند است و نقش ترک محرمات برای وصول به

اخلاص بیشتر، چیست؟

(۱) اعتقاد به خدای یگانه و شناخت و معرفت به او - علت

(۲) اعتقاد به خدای یگانه و شناخت و معرفت به او - معلول

(۳) روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های او - علت

(۴) روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های او - معلول

۴۵- با توجه به آیه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ»، مفهوم عهد الهی و دلیل عدم اطاعت از شیطان به ترتیب کدام است؟

(۱) پیمان فطری - گمراهی آشکار

(۲) پیمان فطری - دشمنی آشکار

(۳) بازگشت به سوی خدا - دشمنی آشکار

(۴) بازگشت به سوی خدا - گمراهی آشکار

۴۶- تلاش برای ساختن امروز و فردای خود و جامعه و مشاهده کردن ثمرات تلاش، بازتابی از کدام بینش و تفکر است؟

(۱) «لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَ لَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ»

(۲) «إِنَّ اللَّهَ يُمَسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا»

(۳) «قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَ مَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا»

(۴) «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا»

۴۷- «رشد و آبیاری درخت اخلاص» و «تقویت محبت خداوند در قلب» به ترتیب به کدام یک از راههای تقویت اخلاص اشاره دارد؟

(۱) تقویت روحیه حق‌پذیری - افزایش معرفت نسبت به خداوند

(۲) تقویت روحیه حق‌پذیری - راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او

(۳) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات - افزایش معرفت نسبت به خداوند

(۴) دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات - راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او

۴۸- مفهوم «جبران عمل خود، آن‌گاه که به کسی زیان رسانده‌ایم» با توجه به شواهد وجود اختیار، در کدام بیت نمایان است؟

(۱) وان پشیمانی که خوردی زان بدی / ز اختیار خویش گشتی مهتدی

(۲) هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟ / هیچ با سنگی عتابی کس کند؟

(۳) این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم

(۴) چوب حق و پشت و پهلو، آن او / من غلام و آلت فرمان او

۴۹- کدام مفهوم از این سخن گهربار پیامبر اکرم (ص) که می‌فرماید: «تَبَيَّنَ الْمُؤْمِنُ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ» به دست می‌آید؟

(۱) شرط لازم و کافی برای عمل به یک سخن، پذیرش عقلی آن سخن است.

(۲) اخلاص مانند دوست داشتن و سخاوت، دارای درجات و مراتب است.

(۳) برای عمل کردن به یک سخن، علاوه بر پذیرش عقلی، آن سخن باید در قلب و دل نیز نفوذ کند.

(۴) انسان مؤمن علاوه بر نیت خالص، تلاش می‌کند عمل را همان‌گونه که خدا دستور داده است، انجام دهد.

۵۰- مراعات نمودن حق‌النفس و حفظ سلامت بدن در چه صورتی در الگوی رفتاری انسان متبلور می‌شود و لازمهٔ به‌جا آوردن مسئولیت خود در برابر

بندگان خدا، شهرها و آبادی‌ها، تحقق کدام فرمان امیرالمؤمنین علی (ع) است؟

(۱) تنظیم کردن زندگی بر اساس رضایت الهی و پیروی از فرمان‌های او - عزت را در بندگی خدا بدانید.

(۲) تنظیم کردن زندگی بر اساس رضایت الهی و پیروی از فرمان‌های او - تقوای الهی پیشه کنید.

(۳) بی‌حکمت ندانستن هیچ‌یک از حوادث عالم در عین جهل به حکمت آن‌ها - تقوای الهی پیشه کنید.

(۴) بی‌حکمت ندانستن هیچ‌یک از حوادث عالم در عین جهل به حکمت آن‌ها - عزت را در بندگی خدا بدانید.

دین و زندگی (۱)

مباحث کل کتاب دین و

زندگی ۱

درس ۱ تا پایان درس ۱۴
صفحه ۱۱ تا صفحه ۱۵۵

۵۱- کدام آیه / آیات بیانگر مستبب واکنش انسان نسبت به کژی و گناه است و توانایی اجتناب از شقاوت، در گرو برخورداری از سرمایه

مطرح شده در کدام آیه شریفه است؟

(۱) «و نفسی و ما سواها...» - «فَالْهَمَّهَا فَجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»

(۲) «و لا اقسام بالنفس اللّوامة» - «فَالْهَمَّهَا فَجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»

(۳) «و نفس و ما سواها...» - «انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً»

(۴) «و لا اقسام بالنفس اللّوامة» - «انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً»

۵۲- عدم احساس کمبود شخصیت به هنگام نقصان عضوی از انسان در حادثه‌ای، نشانگر چیست و رویاهای ذکر شده در قرآن کریم در ماجرای حضرت یوسف

(ع) مدلول انسان به کدام حقیقت است؟

(۱) ثبات هویت انسان ناشی از ثبات اندام‌های او نیست. - اصالت رویاهای راستین

(۲) ثبات هویت انسان ناشی از ثبات اندام‌های او نیست. - غیر مجرد بودن روح

(۳) قوانین و مقررات و روابط اجتماعی بر پایه پذیرش «من» ثابت بنا شده است. - غیر مجرد بودن روح

(۴) قوانین و مقررات و روابط اجتماعی بر پایه پذیرش «من» ثابت بنا شده است. - اصالت رویاهای راستین

۵۳- این که انسان معتقد به معاد، با تلاش و توان بسیار در انجام کارهای نیک و خدمت به خلق خدا می‌کوشد و می‌داند که هر چه بیش‌تر در این راه گام

بردارد، آخرت او زیباتر خواهد بود، با پیام کدام آیه شریفه ارتباط مفهومی دارد؟

(۱) «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ آلینا لا تُرْجَعُونَ»

(۲) «و قالوا ما هی الا حیاتنا الدنیا نموت و نحیا»

(۳) «الله لا اله الا هو لیجمعنکم الی یوم القیامة»

(۴) «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم و لا هم یحزنون»

۵۴- به ترتیب کدام آیات «تفاوت دنیا و برزخ» و «ارتباط دنیا و برزخ» را نشان می‌دهد؟

(۱) «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون» - «یَنْبِئُوا الْاِنْسَانَ یَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ اٰخِر»

(۲) «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون» - «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون»

(۳) «یَنْبِئُوا الْاِنْسَانَ یَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ اٰخِر» - «یَنْبِئُوا الْاِنْسَانَ یَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ اٰخِر»

(۴) «یَنْبِئُوا الْاِنْسَانَ یَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَ اٰخِر» - «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون»

۵۵- با توجه به سیره رسول خدا (ص) و سایر پیشوایان دین، اولویت آراستگی در کدام مورد مطرح است و نمونه‌ای از اولویت داشتن آن چیست؟

(۱) اجتماعات و معاشرت‌ها - تکرار دائمی نماز در طول شبانه‌روز

(۲) عبادت - تکرار دائمی نماز در طول شبانه‌روز

(۳) عبادت - حضور فرد مسلمان در عرصه‌های مختلف اجتماعی

(۴) اجتماعات و معاشرت‌ها - حضور فرد مسلمان در عرصه‌های مختلف اجتماعی

۵۶- خدای متعال درباره کدام موضوع، عبارت قرآنی «وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا» را می‌فرماید؟

(۱) «أَحْسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْتُمْ آلِنَا لَا تَرْجِعُونَ»

(۲) «مَنْ نَجَعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ»

(۳) «وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يَحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ»

(۴) «لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ»

۵۷- ثمره آیه «يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنَ جَلَابِيهِنَّ» در کدام عبارت قرآنی آمده و این آیه مربوط به کدام سؤال است؟

(۱) «أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ»- آیا در قرآن درباره عفاف و حجاب دستور خاصی وجود دارد؟

(۲) «قُلْ لِرِزْوَانِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ»- آیا در قرآن درباره عفاف و حجاب دستور خاصی وجود دارد؟

(۳) «أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ»- آیا اسلام و قرآن نحوه و شکل پوشش را معین کرده است؟

(۴) «قُلْ لِرِزْوَانِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ»- آیا اسلام و قرآن نحوه و شکل پوشش را معین کرده است؟

۵۸- در کدام یک از موارد زیر فرد حتماً باید روزه خود را بگیرد و نمازش کامل است؟

(۱) در ماه رمضان به سفر هشت روزه رفته باشد.

(۲) در طول سفر مرتکب عمل حرامی شود.

(۳) مجموع رفت و بازگشت او نه فرسخ باشد.

(۴) با نهی پدر و مادر به سفر واجب رفته و در آن محل ده روز یا بیشتر بماند.

۵۹- به کدام دلیل، مردم در روز قیامت همچون افراد مست به نظر می‌رسند و در کدام حادثه از واقعه بزرگ قیامت، انسان‌های گناهکار به دنبال راه فرار می‌گردند؟

(۱) عقول آن‌ها با تصرف خداوند، زائل شده است. - تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها

(۲) هیبت قیامت و اینکه عذاب الهی در روز قیامت، صعب است. - تغییر در ساختار زمین و آسمان‌ها

(۳) عقول آن‌ها با تصرف خداوند، زائل شده است. - احیای همه انسان‌ها

(۴) هیبت قیامت و اینکه عذاب الهی در روز قیامت، صعب است. - احیای همه انسان‌ها

۶۰- مطابق مناجات مولی‌المؤمنین امیرالمؤمنین علی (ع) با خداوند، چرا متوکلان در مواجهه با مصائب به درگاه الهی روی می‌آورند و کدام آیه شریفه

حاکمی از این علت است؟

(۱) چون خداوند اسرار و میزان بینش آنان را می‌داند. - «وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ»

(۲) چون می‌دانند سررشته کارها به دست خداست. - «وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ»

(۳) چون می‌دانند سررشته کارها به دست خداست. - «إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ، هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ»

(۴) چون خداوند اسرار و میزان بینش آنان را می‌داند. - «إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ، هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ»

دانش آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می‌دهید، سؤال‌های مربوط به خود را از مسئولین حوزه دریافت کنید.

۱۵ دقیقه**زبان انگلیسی ۳****PART A: Grammar and Vocabulary****Directions:** Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the answer on your answer sheet.*Sense of
Appreciation,
Look it Up!***درس ۱ و ۲
صفحه‌های ۳۰ تا ۴۸**

- 61- Badly sick, though, I feel, I cannot see my doctor now, ... I need to make an appointment for tomorrow.
- 1) because   2) so   3) or   4) when
- 62- Joe is always coming late to the workplace. Only a few minutes ago, he ... to come in time ... he would certainly be fired.
- 1) told / so   2) was told / but   3) has been told / and   4) was told / or
- 63- Gabriel said that the new semester starts on March 4, ...?
- 1) didn't Gabriel   2) doesn't she   3) doesn't it   4) isn't it
- 64- We should employ young yet skillful people to boost our general productivity, not the ones that are ... based on friendship with no attention to their actual capabilities.
- 1) unexpected   2) recommended   3) abbreviated   4) distinguished
- 65- Working on highly ... technology to replace the old one, our scientists came to realize how new sources of energy operate.
- 1) advanced   2) average   3) accessible   4) peaceful
- 66- Entering top universities in special fields is not as easy as you ... . You have to try your hardest to gain a PhD position there.
- 1) suppose   2) confirm   3) belong   4) identify

PART B: Reading Comprehension**Directions:** Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

Bilingual is a person who is able to speak two languages with the facility of a native speaker in everyday life. Only a few people whom we would call bilingual can speak, read or write both languages equally well. We call those who can do this "balanced bilinguals". But most bilinguals have a preferred language, which they use most of the time, and then a second language, the level and use of which will vary considerably from one person to another. Children raised bilingually from a very early age are most likely to have an equal command of both.

There are bilingual communities in many parts of the world. Members of these communities use two (or more) languages as a matter of course. South Africa, Belgium, Wales, Ireland and Canada are some examples of countries where such communities exist. (This does not mean that everyone living in these countries is bilingual.) Bilingualism also occurs in other areas of the world where immigrant groups have settled but have remained not fully absorbed into the society around them. They keep up many of their own customs and continue to speak their own language at home. The following examples are taken from a long list: Chinese and Italians in Australia, Turkish migrant workers in Germany, Asians in Great Britain, and Spanish speakers in the United States. In many cases, the bilinguals are not themselves immigrants, but people whose parents or even grandparents, moved to the country in question and have continued to speak to their children in their own mother tongue.

لكه در سؤالات گرامری مربوط به حرف ربط، باید به ارتباط معنایی میان جملات دقت کنید. سپس براساس این ارتباط معنایی (به‌عنوان مثال دلیل و نتیجه، تضاد دو جمله و ...) حرف ربط صحیح را انتخاب نمایید.

67- According to the passage, a balanced bilingual is a person who ... .

- 1) can use two languages in everyday life
- 2) has an equal command of two languages at the same time
- 3) can use a second language in a context where another language is spoken
- 4) has been raised bilingually and can read and write only his own language in two countries

68- Which statement about the passage is NOT true?

- 1) South Africa, Belgium and Canada are some examples of bilingual countries.
- 2) Members of bilingual communities use two languages as a matter of course.
- 3) There are bilingual communities all over the world.
- 4) Not everyone living in bilingual countries is bilingual.

69- Migrants speak their native language in order to ... .

- 1) preserve their customs
- 2) help their children do better at school
- 3) communicate more easily with their children
- 4) be absorbed in a foreign country more easily

70- According to the text, children who were bilingual from a very early age ... .

- 1) are more likely to be dominant in one language
- 2) have an equal command of both cultures
- 3) can write both languages equally correctly
- 4) most probably know both languages equally

زبان انگلیسی ۱

PART C: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

۱۵ دقیقه

مباحث کل کتاب
زبان انگلیسی ۱
درس ۱ تا پایان درس ۴
صفحه‌های ۱۵ تا ۱۱۹

71- If his high abilities in speaking and writing in English are taken into consideration, you'll, in fact, realize that mine seem nothing by ... .

- 1) notice
- 2) invention
- 3) emphasis
- 4) contrast

PART D: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Millions of tourists travel around the world every year. Many would like to ...(72)... South Africa for its interesting and dangerous jungles and deserts. You can see a wide ...(73)... of animals and plants in that country, where many of its people like to protect nature and wildlife. When I was ...(74)... vacation to South Africa, I met lots of South African people who told me "You ...(75)... stay away from the wild animals because they will easily hunt you." But, as we know, many of these wild animals are endangered and will soon die out if we humans do not ...(76)... plan to protect them now. So, we should take care of two sides: both not harming and not being hunted.

- 72-1) excuse
- 2) increase
- 3) live
- 4) visit
- 73-1) entertainment
- 2) range
- 3) attention
- 4) example
- 74-1) at
- 2) in
- 3) on
- 4) of
- 75-1) can
- 2) may
- 3) should
- 4) must
- 76-1) carefully
- 2) happily
- 3) patiently
- 4) politely

PART E: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

The Taj Mahal is one of the most wonderful buildings which has ever existed in the world. History says that Shah Jahan, in the early 17th century built this historical monument in honor of his dead wife, Mumtaz Mahal, a distinguished Persian princess. Shah Jahan became so sad after her death and dedicated the Taj Mahal to her memory. Around 20000 people worked day and night for 22 years. And around 1000 elephants were used to carry the construction material. The building has a large white dome that is often called an 'onion dome' due to its shape- a symbol of rising the soul towards the heaven. At different times of the day, it surprisingly appears to be in a different color every time. It appears pink in the morning, white in the day and changes its color to golden in the moon light. Every year, it attracts around 3-4 million tourists, with a countless number of international tourists.

The Taj Mahal is regarded to be the identity of India and one of the most appreciated works of art. The source of inspiration was from Jama Mosque in Delhi. It includes a large garden, a reflecting pool, and a mosque. It has been declared by the UNESCO as one of the World Heritage Sites in 1983. It has gained a worldwide popularity as a seventh wonder of the world. The monument is threatened by environmental pollution including chance of acid rain from nearby factories. Recently, there is increasing evidence of other types of smoke that might be affecting the Taj Mahal that we must watch out for.

77- Which of the following is NOT mentioned in the passage about the Taj Mahal?

- 1) It is a dedication of a regretful emperor to his beloved wife.
- 2) It is one of the most attractive tourist destinations in India.
- 3) In order to protect this cultural heritage motor vehicles are not allowed.
- 4) The Taj Mahal changes its color depending on the amount of light and time.

78- There is NOT enough information in the passage to answer which of the following questions?

- 1) How long did it take to build the Taj Mahal?
- 2) Why was the Taj Mahal built?
- 3) What materials were used in Taj Mahal?
- 4) What was the Taj Mahal inspired from?

79- The last paragraph of the passage includes a number of ... .

- 1) complaints
- 2) comparisons
- 3) suggestions
- 4) warnings

80- Which of the following is WRONG about Taj Mahal main dome?

- 1) Its shape is known as the onion dome.
- 2) It changes its color to golden in complete darkness.
- 3) It is an amazing large white dome.
- 4) Symbolically it has the same function of the sky.

صبح جمعه
۹۷/۹/۱۶

آزمون ۱۶ آذر ماه ۹۷

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولا دانش آموزان در هر رده‌ی ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	
ریاضی	۶	۴	۲	۱	
اقتصاد	۸	۶	۴	۲	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	
عربی زبان قرآن	۷	۵	۲	۱	
تاریخ	۷	۵	۳	۲	
جغرافیا	۷	۵	۳	۲	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۶	۳	
منطق و فلسفه	۶	۴	۳	۱	
روان‌شناسی	۸	۷	۵	۳	

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۹۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد و شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۸۱	۹۰	۳۰
	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	
	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	
۴	اقتصاد	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۵	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۴۰
	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	
	علوم و فنون ادبی (۱) - آزمون شاهد (گواه)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	
	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	
۹	علوم و فنون ادبی (۲) - آزمون شاهد (گواه)	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰
۱۰	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۱۱	تاریخ (۳)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	
	جغرافیا (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	
	تاریخ (۲)	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
	جغرافیا (۲)	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۱۵	جامعه‌شناسی	۲۰	۲۲۱	۲۴۰	۱۰
۱۶	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰
۱۷	منطق و فلسفه یازدهم	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۱۰
۱۸	روان‌شناسی	۱۰	۲۶۱	۲۷۰	۱۰

احتمال
چرخه آمار در حل مسائل
(۵ پایان گام ۵)
صفحه‌های ۳۸ تا ۷۲

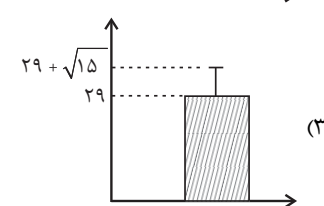
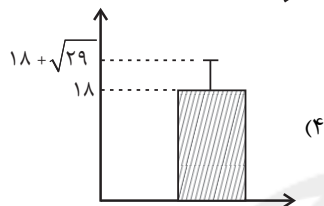
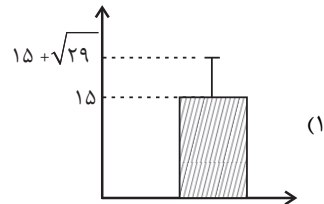
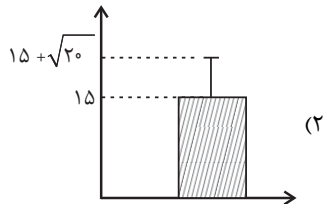
پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس ریاضی): ۳۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- کدام مورد جزء مراحل گام بحث و نتیجه‌گیری نیست؟

- (۱) نقد و بررسی (۲) ایده‌های جدید (۳) سازماندهی (۴) تفسیر نتایج

۸۲- با توجه به داده‌های ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۲۴، کدام نمودار را می‌توان در نظر گرفت؟ (نمودار نشان‌دهنده میانگین و انحراف معیار داده‌ها است.)

۸۳- از بین ۵ مرد و ۶ زن می‌خواهیم ۴ کارمند انتخاب کنیم. احتمال آنکه حداقل یک مرد انتخاب شود، کدام است؟

- (۱) $\frac{21}{22}$ (۲) $\frac{32}{33}$ (۳) $\frac{65}{66}$ (۴) $\frac{44}{45}$

۸۴- اگر $S = \{20, 21, 22, \dots, 89\}$ فضای نمونه و $A = \{\text{اعداد دو رقمی مضرب } 10\}$ پیشامدی از S باشد، آنگاه مقدار $P(A')$ کدام است؟

- (۱) $0/1$ (۲) $0/9$ (۳) $0/2$ (۴) $0/8$

۸۵- احتمال آنکه از بین ۳ فرزند یک خانواده، تولد حداقل ۲ فرزند در یک روز هفته باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{17}{49}$ (۲) $\frac{13}{49}$ (۳) $\frac{19}{49}$ (۴) $\frac{21}{49}$

۸۶- با ارقام ۲، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، اعداد سه رقمی بدون تکرار ارقام می‌سازیم. از بین اعداد ساخته شده، یکی را به تصادف انتخاب می‌کنیم. با چه

احتمالی، این عدد مضرب ۵ نیست؟

- (۱) $\frac{5}{6}$ (۲) $\frac{7}{8}$ (۳) $\frac{9}{10}$ (۴) $\frac{10}{11}$

۸۷- با توجه به داده‌های ۱۸، ۱۹، ۱۷، ۱۸، ۱۶، ۲۰، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۱۶، ۲۰ اختلاف چارک سوم و اول کدام است؟

- (۱) $2/5$ (۲) ۵ (۳) ۲ (۴) ۴

۸۸- کدام مورد در ارتباط با گام دوم چرخه آمار در حل مسائل درست نیست؟

- (۱) چگونگی نمونه‌گیری (۲) شیوه تحلیل داده‌ها
(۳) گزارش معیارها و ارائه نمودارها (۴) توافق در مورد چگونگی اندازه‌گیری متغیرها

۸۹- برای بررسی وضعیت اجتماعی - اقتصادی خانوارهای یک شهر، در کدام شیوه نمونه‌گیری، تمامی قشرهای جامعه شانس حضور دارند؟

- (۱) انتخاب خانوارها بر اساس رقم اول تلفن منازل
(۲) انتخاب خانوارها بر اساس منطقه شهرداری
(۳) انتخاب خانوارها بر اساس دو رقم اول کد پستی
(۴) انتخاب خانوارها بر اساس رقم آخر تلفن منازل

۹۰- در چه مواقعی به اندازه نمونه بزرگتری نیاز داریم که به خوبی بیانگر ویژگی‌های جامعه باشد؟

- (۱) متغیرهای مورد بررسی کمی پیوسته باشند.
(۲) اندازه جامعه یا پراکندگی متغیر مورد بررسی در جامعه زیاد باشد.
(۳) تنها زمانی که اندازه جامعه بزرگ نباشد.
(۴) تنها زمانی که متغیرهای مورد بررسی کمی گسسته باشند.

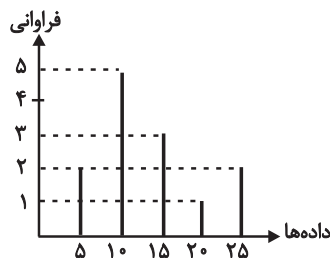
محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

درس‌های ریاضی و آمار (۱) و (۲) زوج درس هستند، به سؤال‌های یک درس پاسخ دهید.

نمایش داده‌ها
صفحه‌های (۱) (۲) (۳) (۴) (۵)

۹۱- دامنه میان چارگی داده‌های مربوط به نمودار میله‌ای زیر کدام است؟

(۱) ۷/۵

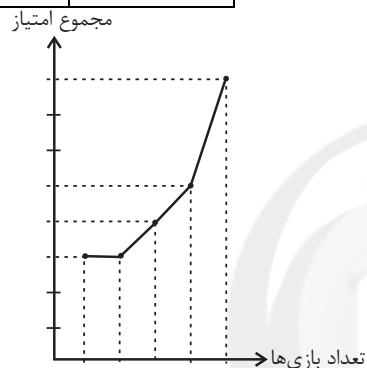
(۲) ۸

(۳) ۱۰

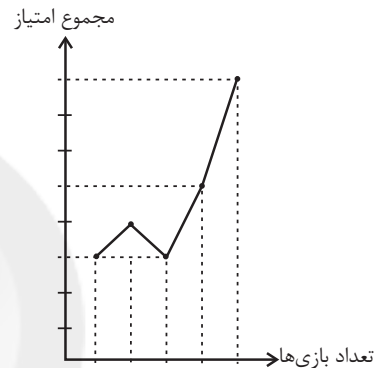
(۴) ۱۰/۵

۹۲- جدول زیر مجموع امتیازهای یک تیم فوتبال در پنج بازی اول فصل را نشان می‌دهد. نمودار خط شکسته مربوط به آن کدام است؟

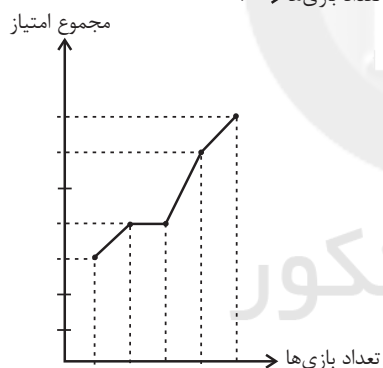
۵	۴	۳	۲	۱	تعداد بازی‌ها
۸	۵	۴	۳	۳	مجموع امتیازها

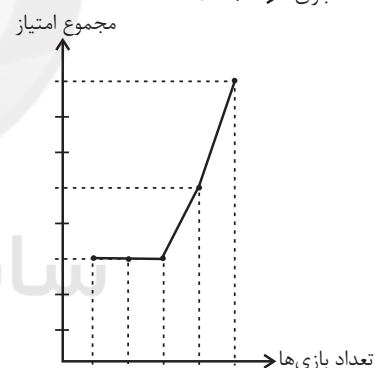
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۹۳- مقدار متغیر سوم در نمودار حبابی، متناسب با کدام مورد زیر است؟

(۴) قطر دایره

(۳) مساحت دایره

(۲) محیط دایره

(۱) شعاع دایره

۹۴- تعداد مراجعین به یک پزشک در روزهای هفته به صورت زیر است. مقدار x چه قدر می‌تواند باشد تا در نمودار خط شکسته آن، شیب خط

مربوط به یکشنبه به دوشنبه بیش‌تر از شیب‌های دیگر باشد؟

روز	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه
تعداد مراجعین	۱۰	x	۱۵	۱۶	۱۸

(۱) ۱۲

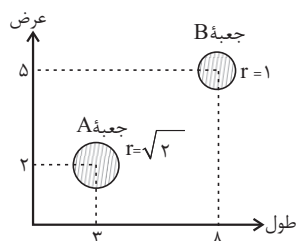
(۲) ۱۳

(۳) ۱۴

(۴) ۱۵

محل انجام محاسبات

۹۵- در نمودار حبابی زیر محور x ها، محور y ها و مساحت دایره‌ها به ترتیب طول، عرض و ارتفاع یک سری از جعبه‌ها به شکل مکعب مستطیل را

نشان می‌دهند. حجم جعبه A چند برابر حجم جعبه B است؟

- (۱) $0/2$
 (۲) $0/4$
 (۳) $0/3$
 (۴) $0/6$

۹۶- با توجه به داده‌های زیر، زاویه مربوط به داده‌های ناکمتر از چارک اول و نایبشتر از چارک سوم در نمودار دایره‌ای تقریباً چند درجه است؟

۱۰, ۱۰, ۱, ۳, ۱, ۱۰, ۵, ۸, ۱۳, ۱۵, ۱۹, ۱۸, ۱۷, ۱۶

(۲) $205/7^\circ$

(۱) $208/7^\circ$

(۴) $203/7^\circ$

(۳) $201/7^\circ$

۹۷- نمودار دایره‌ای زیر تعداد داوطلبان کنکور یک شهر در رشته‌های مختلف را نمایش می‌دهد. در این صورت تقریباً چند درصد از داوطلبان این

شهر در کنکور انسانی شرکت می‌کنند؟

- (۱) ۲۰
 (۲) $16/6$
 (۳) ۱۵
 (۴) $12/5$

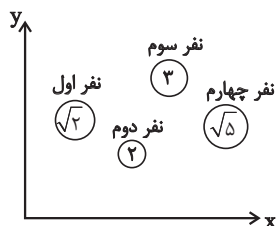
۹۸- در نمودار راداری زیر، اگر ماکزیمم سرعت تمام خودروهای کشور برابر 320 کیلومتر بر ساعت باشد، اندازه سرعت خودرویی با نمودار راداری

مقابل چند کیلومتر بر ساعت است؟

- (۱) ۱۱۰
 (۲) ۱۲۰
 (۳) ۸۶
 (۴) ۹۶

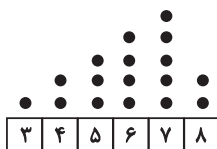
۹۹- در نمودار حبابی زیر متغیر سوم وزن ۴ نفر را نشان می‌دهد. میانگین وزن آن‌ها چند برابر وزن نفر اول است؟ (در نمودار، شعاع نفر اول $\sqrt{2}$ ،

نفر دوم ۲، نفر سوم ۳ و نفر چهارم $\sqrt{5}$ می‌باشد).

- (۱) $\frac{5}{3}$
 (۲) $\frac{5}{2}$
 (۳) $\frac{5}{4}$
 (۴) ۲

۱۰۰- در نمودار نقطه‌ای زیر، مجموع مقادیر μ و میانه کدام است؟

- (۱) ۱۲
 (۲) ۱۳
 (۳) ۱۷
 (۴) ۱۸

محل انجام محاسبات

آمار
 صفحه‌های ۵۵ تا ۷۰

اگر به سؤال‌های درس‌های ریاضی و آمار (۱) پاسخ ندهاید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

ریاضی و آمار (۲)

۱۰۱- در یک جامعه آماری با توجه به جدول زیر، چند نفر زیر خط فقر برحسب میانه قرار دارند؟

تعداد اعضای خانوار	درآمد ماهیانه (هزار تومان)
۳	۴۲۰۰
۴	۱۰۰۰۰
۲	۵۰۰۰
۱	۱۲۰۰

۱ (۱)

۳ (۲)

۴ (۳)

۵ (۴)

۱۰۲- در یک کتاب لاتین، هر جمله به طور متوسط دارای ۸ کلمه است و ۲۱ درصد کلمات دشوار هستند. شاخص پایه آموزش مربوط به این

کتاب، کدام است؟

۱۲ (۴)

۱۱ (۳)

۱۰ (۲)

۷ (۱)

۱۰۳- اگر شاخص BMI فرد (الف) برابر ۲۶ باشد و وزنی معادل ۸۴/۲۴ کیلوگرم داشته باشد و فرد (ب) نیز با قدی معادل ۱۶۰ سانتی‌متر،

دارای شاخص نماتوبی برابر ۲۴ باشد؛ در این صورت:

(۱) وزن شخص (ب) برابر ۶۴/۱ کیلوگرم می‌باشد.

(۲) قد فرد (الف) برابر با ۱۹۰ سانتی‌متر است.

(۳) اگر وزن شخص (ب) ۲/۵۶ کیلوگرم اضافه شود، شاخص توده بدنی او عدد ۲۵ را نشان می‌دهد.

(۴) اگر قد فرد (الف) بر اثر کهولت سن ۳ سانتی‌متر کاهش یابد اما وزن او تغییری نکند، BMI او نیز کاهش می‌یابد.

۱۰۴- سبد هزینه خانواری در سال پایه از دو کالای برنج و مرغ تشکیل شده است. اگر قیمت این دو کالا در سال پایه به ترتیب برابر ۱۰۰۰۰ و

۵۰۰۰ تومان باشد و در سال مورد نظر به ۱۲۰۰۰ و ۷۰۰۰ تومان برسد، با فرض آنکه مقادیر مصرفی برنج و مرغ در سال پایه به ترتیب برابر

۸۰ و ۴۰ کیلوگرم باشد، در این صورت شاخص بهای این سبد خانوار کدام است؟

۲۴۰ (۴)

۱۲۴ (۳)

۱۰ (۲)

۲۰ (۱)

۱۰۵- در یک کشور ۲۰۰ میلیون نفری، ۶۰ میلیون نفر زیر ۱۶ سال دارند و از جمعیت بالای ۱۶ سال ۷۰ میلیون نفر شاغل بوده و بقیه نیز بیکارند.

چند میلیون شغل باید ایجاد شود تا شاخص نرخ بیکاری ۱۰ درصد شود؟

۶۰ (۴)

۵۶ (۳)

۴۸ (۲)

۴۰ (۱)

۱۰۶- فرض کنید تورم قیمت مسکن از سال ۹۱ تا سال ۹۵ برابر با ۴۰ درصد بوده است و شاخص قیمت مسکن در سال ۹۱ برابر ۱۲۰ است.

شاخص قیمت مسکن در سال ۹۵ چقدر است؟ (سال ۸۸ سال پایه است.)

۱۴۲ (۴)

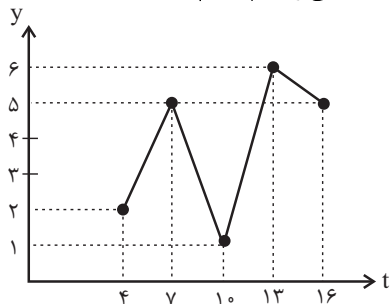
۱۶۰ (۳)

۱۷۸ (۲)

۱۶۸ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۰۷- با توجه به نمودار زیر، معادله خطی که برای تخمین داده‌ها به کمک درون‌یابی خطی در $t = 12$ می‌نویسیم، کدام است؟

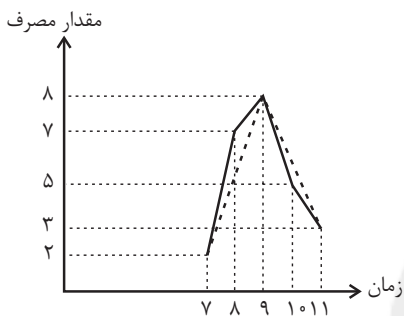
$$(1) \quad 3y = -5t + 47$$

$$(2) \quad 3y - 5t = -47$$

$$(3) \quad 3y + 5t = -47$$

$$(4) \quad 5y = 3t - 47$$

۱۰۸- در نمودار سری زمانی زیر، خط‌چین بیانگر مقدار مصرف در ساعات شبانه‌گاهی است که درون‌یابی شده‌اند. اگر خط توپر مقدار واقعی مصرف را

نمایش دهد، خطای درون‌یابی مقدار مصرف در ساعت ۱۰ کدام است؟

$$(1) \quad 1$$

$$(2) \quad 1/5$$

$$(3) \quad 0/5$$

$$(4) \quad 2$$

۱۰۹- جدول متوسط قیمت دلار در طی ۵ ماه به شرح زیر است. با توجه به روش برون‌یابی خطی، قیمت دلار در ماه ششم چه قدر است؟

ماه	۱	۲	۳	۴	۵
قیمت (برحسب هزار تومان)	۷	۱۴	۱۰	۱۹	۱۰

$$(1) \quad 8$$

$$(2) \quad 9$$

$$(3) \quad 12$$

$$(4) \quad 14$$

۱۱۰- میانگین افزایش درآمد یک تعمیرگاه، نسبت به سال اول، برحسب درصد در جدول زیر آمده است. به کمک درون‌یابی در چه سالی درآمد

سال	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
درآمد	۱۹/۵	?	?	۳۷/۵	?	۶۷	?	۷۰

تعمیرگاه برابر ۳۱/۵ است؟

$$(2) \quad 3$$

$$(1) \quad 2$$

$$(4) \quad 7$$

$$(3) \quad 5$$

محل انجام محاسبات

اقتصاد

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

آشنایی با اقتصاد، نهادهای پولی و مالی
 توسعه اقتصادی (فصل اول)
 صفحه های ۸۴ تا ۷

۱۱- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش های زیر است؟

الف) کالاهایی چون «وانت برای حمل محصول از زمین به مراکز عرضه»، «تومبیل خانوار»، «تابلوه های دست بافت»، «دارو» و «گوجه فرنگی مورد استفاده در تولید رب» به ترتیب چه نوع کالاهایی می باشند؟

ب) فردی یک دستگاه تراکتور دارد. این فرد می تواند خود با تراکتورش بر روی زمین کار کند و سالانه درآمدی معادل ۵ میلیون تومان کسب کند یا آن را به فرد A اجاره دهد و ماهانه مبلغ ۲۵۰ هزار تومان دریافت کند. این فرد کدام اقدام را انجام خواهد داد و هزینه فرصت وی کدام خواهد بود؟

۱) الف) سرمایه ای، بادوام، لوکس و تجملی، ضروری، واسطه ای، ب) کار با تراکتور بر روی زمین توسط خود فرد - ۳ میلیون تومان درآمد سالانه حاصله از اجاره دادن تراکتور

۲) الف) بادوام، سرمایه ای، مصرفی، واسطه ای، مصرفی، ب) اجاره دادن تراکتور به فرد A - ۵ میلیون تومان درآمد سالانه حاصله از کار با تراکتور بر روی زمین

۳) الف) سرمایه ای، بی دوام، لوکس و تجملی، بی دوام، مصرفی، ب) اجاره دادن تراکتور به فرد A - ۵ میلیون تومان درآمد سالانه حاصله از کار با تراکتور بر روی زمین

۴) الف) بادوام، بادوام، لوکس و تجملی، ضروری، واسطه ای، ب) کار با تراکتور بر روی زمین توسط خود فرد - ۳ میلیون تومان درآمد سالانه حاصله از اجاره دادن تراکتور

۱۱۲- به ترتیب هریک از موارد زیر به کدام نوع از بازار اشاره دارد؟

- شرکت پخش و پالایش فرآورده های نفتی

- حضور و رفتار هر یک از عرضه کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک است.

- گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی و یا حتی غیرقانونی تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می شود.

- بازار محصولاتی چون ماکارونی

- فروشندهگان آثار هنری در نمایشگاه ها و حراجی ها

- شرکت توانیر در کشور ما

- خریداران عمده کالا و خدمات (مثل خریدهای دولتی)

۱) بازار رقابتی - بازار انحصاری - بازار رقابتی - مناقصه - مزایده - بازار رقابتی - بازار رقابتی

۲) بازار انحصاری - بازار رقابتی - بازار انحصاری - بازار رقابتی - مزایده - بازار انحصاری - مناقصه

۳) بازار انحصاری - بازار رقابتی - مزایده - بازار انحصاری - مناقصه - بازار انحصاری - بازار رقابتی

۴) بازار رقابتی - بازار انحصاری - مناقصه - بازار رقابتی - مناقصه - بازار رقابتی - مزایده

۱۱۳- عبارات کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی تکمیل می کنند؟

الف) انواع سازمان های تولیدی عبارتند از ...

ب) در هر کسب و کاری میزان کارآفرینی عبارت است از ...

ج) به ترتیب تراکتور برای کشاورز و دریا برای فعالیت های صیادی به ... و ... از عوامل تولید اشاره دارند.

۱) الف) تعاونی، خصوصی، سهامی عام و سهامی خاص، ب) حاصل تقسیم نوآوری بر خطرپذیری، ج) سرمایه مالی، زمین

۲) الف) دولتی، خصوصی، سهامی عام، ب) حاصل ضرب نوآوری در خطرپذیری، ج) سرمایه مالی، منابع طبیعی

۳) الف) تعاونی، خصوصی، سهامی خاص و سهامی عام، ب) حاصل ضرب نوآوری در خطرپذیری، ج) سرمایه فیزیکی، منابع طبیعی

۴) الف) دولتی، خصوصی، سهامی عام، ب) حاصل تقسیم نوآوری بر خطرپذیری، ج) سرمایه فیزیکی، منابع طبیعی

محل انجام محاسبات

۱۱۴- فردی مدیریت یک کارگاه تولیدی را برعهده دارد؛ اگر او در پایان سال ۷۳ میلیون تومان درآمد کسب کرده باشد، با توجه به اطلاعات جدول

زیر به ترتیب سود حسابداری و سود ویژه این فرد چند هزار تومان است؟ (فرد خود صاحب کارگاه و ماشین آلات تولیدی است).

هزینه خرید مواد اولیه سالانه	۷۰۰ هزار تومان
تعداد کارگران استخدام شده	۴
هزینه استهلاک ماهانه	۱۵۰ هزار تومان
حقوق ماهانه هر کارگر	$\frac{۳}{۴}$ هزینه خرید مواد اولیه سالانه
مالیات سالانه	۱۲ درصد درآمد سالانه
هزینه اجاره ماهانه ماشین آلات تولیدی	۸۰ هزار تومان
هزینه اجاره ماهانه کارگاه	۲۳۰ هزار تومان

(۲) ۳۶۵۴۰ - ۳۲۸۲۰

(۱) ۳۶۲۳۰ - ۳۶۵۴۰

(۴) ۳۶۴۶۰ - ۳۶۲۳۰

(۳) ۳۲۸۲۰ - ۳۶۴۶۰

۱۱۵- جدول زیر مبین شاخص‌های توسعه چهار کشور مختلف می‌باشد؛ با توجه به اطلاعات جدول:

الف) به ترتیب در کدام کشور شاخص رشد با شاخص توسعه هماهنگ است و در کدام کشور این هماهنگی دیده نمی‌شود؟

ب) «ترخ مرگومیر نوزادان در موزامبیک»، «تولید ناخالص داخلی سرانه نروژ» و «ترخ باسوادی بزرگسالان در ایران» به ترتیب از راست به چپ

کدام است؟

ج) امید به زندگی در چین تقریباً چند سال از امید به زندگی در موزامبیک بیشتر است؟

ردیف	شاخص‌ها کشورها	نرخ مرگومیر نوزادان (در هر هزار تولد)	امید به زندگی (سال)	نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)	تولید ناخالص داخلی سرانه (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱)
۱	موزامبیک	۰۰۰	۰۰۰	۵۰/۶	۱۰۷۰
۲	نروژ	۲/۳	۸۱/۶	حدود ۱۰۰	۰۰۰
۳	ایران	۱۴/۴	۷۵/۴	۰۰۰	۱۵۰۹۰
۴	چین	۱۰/۹	۰۰۰	۹۵/۱	۱۱۵۲۵

(۱) الف) ایران - موزامبیک، ب) ۶۵/۱ - ۶۲۴۴۸ - ۸۳/۴، ج) ۲۱ سال

(۲) الف) موزامبیک - چین، ب) ۶۱/۵ - ۶۲۴۴۸ - ۸۴/۳، ج) ۲۰ سال

(۳) الف) نروژ - ایران، ب) ۶۵/۱ - ۶۴۴۲۸ - ۸۴/۳، ج) ۲۱ سال

(۴) الف) ایران - چین، ب) ۶۱/۵ - ۶۴۲۴۸ - ۸۳/۴، ج) ۲۰ سال

محل انجام محاسبات

۱۱۶- جدول فرضی زیر نمایانگر مقدار کالا و قیمت آن‌ها در سه سال متوالی ۹۴، ۹۵ و ۹۶ می‌باشد.

طبق اطلاعات مندرج در جدول (با فرض اینکه سال ۹۴ به عنوان سال پایه در نظر گرفته می‌شود)، کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

کالا	سال ۹۴		سال ۹۵		سال ۹۶	
	مقدار تولید	قیمت	مقدار تولید	قیمت	مقدار تولید	قیمت
نفت	۱۰۰۰ بشکه	از قرار هر بشکه ۳۰ تومان	۱۰۰۰ بشکه	از قرار هر بشکه ۳۵ تومان	۱۵۰۰ بشکه	از قرار هر بشکه ۴۰ تومان
فرش	۱۰۰۰ تخته	از قرار هر تخته ۲۰ تومان	۱۵۰۰ تخته	از قرار هر تخته ۲۵ تومان	۲۰۰۰ تخته	از قرار هر تخته ۳۵ تومان

الف) میزان افزایش تولید کل جامعه ناشی از افزایش مقدار تولید در سال ۹۵ چند تومان است؟

ب) کدام گزینه در خصوص سال ۹۶ صحیح است؟

(۱) الف) ۱۰,۰۰۰ (ب) از ۸۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۳۰,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

(۲) الف) ۱۰,۰۰۰ (ب) از ۸۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۴۵,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش قیمت‌هاست.

(۳) الف) ۵,۰۰۰ (ب) از ۷۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۳۵,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش قیمت‌هاست.

(۴) الف) ۵,۰۰۰ (ب) از ۷۰,۰۰۰ تومان افزایش تولید کل در سال ۹۶ نسبت به سال پایه، ۴۵,۰۰۰ تومان آن ناشی از افزایش مقدار تولید است.

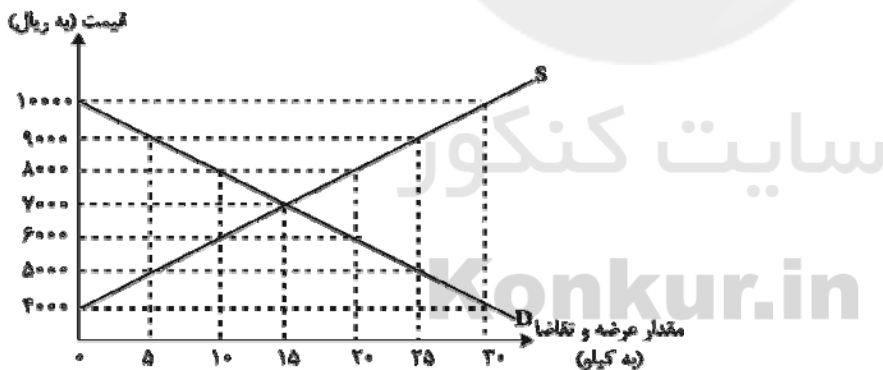
۱۱۷- نمودار زیر، بیانگر مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا در قیمت‌های مختلف است، با توجه به آن:

الف) در قیمت: ۱۰,۰۰۰ ریال، کمبود تقاضا نسبت به مقدار تقاضای تعادلی چقدر است؟

ب) در قیمت: ۶,۰۰۰ ریال و ۹,۰۰۰ ریال، به ترتیب مقدار مازاد تقاضا و کمبود تقاضا چقدر است؟

ج) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد و مقدار آن کدام است؟

د) کدام عامل موجب از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا و هماهنگی رفتار اقتصادی تولیدکننده و مصرف‌کننده می‌شود؟

(۱) الف) ۱۵ (ب) ۲۰ - ۱۰ (ج) ۱۰۰۰۰ و ۳۰ - ۳۰۰,۰۰۰ (د) افزایش قیمت از ۶,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

(۲) الف) ۱۵ (ب) ۱۰ - ۲۰ (ج) ۷,۰۰۰ و ۱۵ - ۱۰۵,۰۰۰ (د) کاهش قیمت از ۸,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

(۳) الف) ۳۰ (ب) ۱۰ - ۲۰ (ج) ۷,۰۰۰ و ۱۵ - ۱۰۵,۰۰۰ (د) افزایش قیمت از ۶,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

(۴) الف) ۳۰ (ب) ۲۰ - ۱۰ (ج) ۱۰۰۰۰ و ۳۰ - ۳۰۰,۰۰۰ (د) کاهش قیمت از ۸,۰۰۰ ریال به ۷,۰۰۰ ریال

تولید ناخالص ملی	۱۱۴ میلیون دلار
تولید عراقیان ساکن کشور	۱۹ میلیون دلار
تولید افغانی‌های ساکن کشور	۱۲ میلیون دلار
تولید پاکستانی‌های ساکن کشور	۱۶ میلیون دلار
تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند	۸۶ میلیون دلار
جمعیت کشور	۲۰ میلیون دلار
هزینه استهلاك ۱۰ درصد تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند.	

۱۱۸- با توجه به مندرجات جدول روبه‌رو به‌ترتیب:

- (الف) تولید خالص داخلی چند ریال است؟
 (ب) تولید مردم کشور که در کشور ساکن هستند کدام است؟
 (ج) تولید ناخالص داخلی سرانه چقدر است؟
 (در این کشور فرض بر این است که تمامی خارجی‌ان مقیم کشور از کشورهای افغانستان، عراق و پاکستان هستند.)
 (۱) الف (۶۶,۴۰۰,۰۰۰) ب (۸۲ میلیون دلار، ج) ۵ / ۷۳ دلار
 (۲) الف (۶۴,۶۰۰,۰۰۰) ب (۲۸ میلیون دلار، ج) ۵ / ۷۳ دلار
 (۳) الف (۶۴,۶۰۰,۰۰۰) ب (۸۲ میلیون دلار، ج) ۳ / ۷۵ دلار
 (۴) الف (۶۶,۴۰۰,۰۰۰) ب (۲۸ میلیون دلار، ج) ۳ / ۷۵ دلار

۱۱۹- در جدول زیر سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدا و انتهای یک‌سال مشخص برای سه کشور فرضی A، B و C آورده شده است. اگر نرخ تورم در هر سه کشور یکسان باشد:

- (الف) سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال برای کشور B چند واحد پولی است؟
 (ب) سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال برای کشور C چند واحد پولی است؟
 (ج) نرخ تورم در این کشورها چند درصد است؟

کشورها	سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال	سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال
A	۵۰ واحد پولی	۷۰ واحد پولی
B	۸۰ واحد پولی	؟
C	؟	۱۴۰ واحد پولی

(۱) الف (۱۱۰) ب (۱۰۰) ج (۷۰) د (۳۰)

(۲) الف (۱۱۲) ب (۱۰۰) ج (۷۰) د (۴۰)

(۱) الف (۱۱۰) ب (۱۰۰) ج (۷۰) د (۳۰)

(۲) الف (۱۱۲) ب (۱۰۰) ج (۷۰) د (۴۰)

۱۲۰- عبارات کدام گزینه مبین پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

- (الف) کدام‌یک از گزینه‌های زیر در مورد تأثیر بورس بر اقتصاد جامعه نادرست است؟
 (ب) اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، چیست؟
 (ج) بانک‌های مشترکی که با کشورها تأسیس می‌شوند (مثل بانک ایران و اروپا) جزء کدام‌یک از انواع بانک‌ها به‌شمار می‌روند؟
 (د) تعریف کدام‌یک از عقود اسلامی در برابر آن نادرست است؟
 (۱) الف) با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها، قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند. (ب) خرید سهام، (ج) بانک سرمایه‌گذاری، (د) مسابقات: قراردادی است بین صاحب باغ و دیگری که به‌زای دریافت مقداری از محصول، کار نگهداری از باغ و برداشت را انجام می‌دهد.
 (۲) الف) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، در کاهش نرخ تورم مؤثر است. (ب) گرفتن «شناسه معاملاتی»، (ج) بانک سرمایه‌گذاری، (د) معاملات سلف: بانک محصولات تولیدی آینده‌نگاه‌ها را پیش فروش می‌کند.
 (۳) الف) با تشویق مردم به پس‌انداز، سرمایه‌های لازم اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی را فراهم می‌آورد. (ب) گرفتن «شناسه معاملاتی»، (ج) بانک توسعه‌ای، (د) جعاله: طبق این قرارداد، بانک‌ها می‌توانند اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی را تنزیل کنند.
 (۴) الف) بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار، و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌کند. (ب) خرید سهام، (ج) بانک توسعه‌ای، (د) مشارکت مدنی: قراردادی بازرگانی است که به موجب آن دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی، سرمایه نقدی یا جنسی خود را به شکل مشاع و به منظور ایجاد سود، درهم می‌آمیزند.

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی (مجموع دروس علوم و فنون ادبی): ۴۰ دقیقه

سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
(دورهٔ پازگشت و بیداری)
اختیارات شاعری (۱): ژبانی
صفحه‌های (۳ ۴ ۵۶)

۱۲۱- در چند مورد از ابیات زیر، مضامین و درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری مشهود است؟

- الف) با غنی‌گفتم که خون فعله را دیگر مریز / گفت از من ترک این کردار کردن مشکل است
ب) به که در کار وطن باشیم و فکر کار او / پیش از آن کز دست ما بیرون رود کار وطن
ج) زن که با حسن خداداد نیاموخت هنر / لایق همسری مردم هشیار نشد
د) کفر دانی چیست آزادی ز قید کفر و دین / آوخوا، زین قید آزادی که قید دیگر است
ه) خاک این خطه اگر موج زند همچو سراب / تشنه‌کامی است که از جامعه خون می‌خواهد
و) تو بارگه دادی، کی در خور بیدادی / چون کار تو آزادی، افکار تو قانون شد

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۱۲۲- ابیات کدام گزینه، مطابق با ویژگی‌های اشعار گروه سنت‌گرا در عصر بیداری سروده شده‌اند؟

- الف) بس کن از این مکابره ای غوک ژاژخا / خامش، گرت هزار عروسی ست، ور عزا
ب) سرچشمه «فین» بین که در آن آب روانست / نه آب روانست که جان است و روانست
ج) هنوز شب نشده، آسمان چراغان شد / جهان ز پرتو مهتاب نورباران شد
د) در این رمه به جز گرگ دگر شبان ندیدیم / به پای گل به جز زحمت باغبان ندیدیم
ه) آن طفل نکوروی که از روشن رویش / چون روز برافروخته گردد شب دیجور

(۱) الف - ج - د (۲) الف - ب - ه (۳) ب - ج - ه (۴) د - ه - الف

۱۲۳- چند مورد از عبارات زیر، با توجه به ویژگی‌های سبکی، به دورهٔ بیداری تعلق ندارند؟

- الف) صبح زود ببری‌خان آمد توی رختخواب ما. پاهایش تر بود؛ فهمیدم باران آمده است.
ب) بدان که شریعت، گفت انبیاست و طریقت، کرد انبیاست و حقیقت، دید انبیاست.

ج) اکثر متمولین این مغربیان متمدن‌نمای خوش‌ظاهر، مثل موش صحرایی دور عالم را می‌گردند که هر جا انبار جدیدی پر از حبوبات ثروت پیدا کنند، همراهان خود را دعوت کنند.

د) اما چون آثار ظاهر می‌شد از آنچه گروهی ز شغل‌ها فرمودند و ... خردمندان دانستند که آن همه، نتیجهٔ آن یک خلوت است.

ه) آن وقت ارباب هم که از کنیاک مست شده، همچون بدغیظ می‌شود که خدا نصیب هیچ مسلمان نکند.

(۱) صفر (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۱۲۴- در متن زیر کدام ویژگی سبکی دیده نمی‌شود؟

«برای طاق بسطام، همه جا خیابان است؛ راه کالسکه خوبی. طرفین خیابان را کاشته‌اند. از عمادیه به آنجا یک فرسنگ است ... یک دهی که مشهور است به بسطام، چسبیده به سراب است. بسیار ده کثیفی است که در حقیقت طاق بسطام را ضایع کرده است. این آبادی را باید از اینجا برداشته پایین‌تر بزنند. لازم است ... آبشارها دارد که آب در وقت طغیان که می‌کند در بهار، سیصد سنگ آب دارد، از این آبشارها و

ممرها می‌رود می‌ریزد به صحرا اما حالا بسیار کم بود. واقعاً بهار اینجا صفا دارد.»

(۱) کاهش واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا و عبارت‌های وصفی دور و دراز

(۲) افزایش هماهنگی جمله‌ها با طبیعت زبان

(۳) حذف برخی ارکان جمله و تأثیرپذیری از زبان محاوره

(۴) جداسدن صنایع ادبی از نثر و قرارگرفتن آن در خدمت بیان خواست و آمال مردم

۱۲۵- در کدام گزینه حذف همزه صورت نگرفته است؟

(۱) غرور حسنت اجازت مگر نداد ای گل / که پرسشی نکنی عندلیب شیدا را

(۲) همّت طلب از باطن پیران سحرخیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند

(۳) بتی این کاه را چون کوه سنگین می‌کند آن گاه / چه آتش‌ها که در این کوه بریا می‌کنم هر شب

(۴) سیل خون از جگر آرید سوی بام دماغ / ناودان مژه را راه گذر بگشایید

۱۲۶- در هیچ یک از گزینه‌های زیر حذف همزه وجود ندارد، به جز بیت گزینه ...

- (۱) بر خاک چو نام او نویسم / هر پاره خاک حور و حوراست
- (۲) بهر هر کشته او جان ابد گر نبود / جان سپردن بر عاشق ز چه آسان شده است
- (۳) امروز در جمال تو خود لطف دیگر است / امروز هرچه عاشق شیدا کند سزاست
- (۴) سیب را بو کرد موسی جان بداد / بازجو آن بو ز سیستان کیست؟

۱۲۷- در کدام گزینه شاعر از اختیار زبانی «تغییر کمیّت مصوّت» استفاده نکرده است؟

- (۱) در معرفت بر کسانى است باز / که درهاست بر روی ایشان فراز
- (۲) پدر گفتش اندر شب تیره‌رنگ / چه دانی که گوهر کدام است و سنگ؟
- (۳) شنیدم که مغروری از کبر، مست / در خانه بر روی سائل بیست
- (۴) دست بر هر کجا نهی جان است / دست بر جان نهادن آسان نیست

۱۲۸- در کدام ابیات زیر تغییر کمیّت مصوّت بلند رخ داده است؟

- (الف) تو نه مرد گل بستان امیدی سعدی / که به پهلو نتوانی به سر خار برفت
- (ب) چه دل‌ها بردی ای ساقی به ساق فتنه‌انگیزت / دریغا بوسه چندی بر زرخدان دلاویزت
- (ج) دست من گیر که بیچارگی از حد بگذشت / سر من دار که در پای تو ریزم جان را
- (د) هر که سودای تو دارد چه غم از هر دو جهانش / نگران تو چه اندیشه و بیم از دگرانش
- (ه) ای کودک خوب‌روی حیران / در وصف شمایلت سخندان

- (۱) الف - ب   (۲) ب - ج   (۳) ج - د   (۴) د - ه

۱۲۹- نوع اختیار زبانی به کار رفته در بیت ... متفاوت است.

- (۱) قافله شب چه شنیدی ز صبح / مرغ سلیمان چه خبر از سبا؟
- (۲) گو رمقی بیش نماند از ضعیف / چند کند صورت بی جان بقا؟
- (۳) بر سر خشم است هنوز آن حریف / یا سخنی می‌رود اندر رضا؟
- (۴) هر سحر از عشق دمی می‌زنم / روز دگر می‌شنوم برملا

۱۳۰- در کدام بیت اختیار شاعری زبانی وجود ندارد؟

- (۱) چو سرو اگر بخرامی دمی به گلزاری / خورد ز غیرت روی تو هر گلی خاری
- (۲) ز کفر زلف تو هر حلقه‌ای و آشوبی / ز سحر چشم تو هر گوشه‌ای و بیماری
- (۳) مرو چو بخت من ای چشم مست یار به خواب / که در پی است ز هر سوی آه بیداری
- (۴) نثار خاک رهت نقد جان من هر چند / که نیست نقد روان را بر تو مقداری

فصل‌های اول و دوم
صفحه‌های ۶ تا ۱۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱- به ترتیب کتاب اوستا در کدام دوره به نگارش درآمد و نخستین آثار منظوم زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در کجا پدید آمدند؟

- (۱) ساسانی - خراسان بزرگ
(۲) ساسانی - سیستان
(۳) هخامنشی - ماوراءالنهر
(۴) هخامنشی - خراسان کنونی

۱۳۲- هر دو عبارت کدام گزینه نادرست هستند؟

- (الف) زبان پهلوانیک در دوره اشکانیان رایج بود و تا دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شد.
(ب) قدیمی‌ترین طبقه‌بندی انواع ادبی در یونان باستان صورت گرفته و بیشتر مبتنی بر شعر بوده است.
(ج) تعریف «ادبیات» به عنوان نوشته‌هایی که باورها، اندیشه‌ها و خیال‌ها را در عالی‌ترین شکل بیان می‌کنند، شامل ادبیات شفاهی اقوام مختلف نیز می‌شود.

(د) تأثیر ادبیات بر معنای موردنظر در زبان، از سطح کلمه فراتر نمی‌رود.

(ه) مطابقت سخن با موقعیت و زمینه گفتگو یا انتقال مطالب، در بلاغت مطرح می‌شود.

- (۱) ب - ه
(۲) د - ه
(۳) الف - ج
(۴) ج - د

۱۳۳- موارد کدام گزینه درباره زبان و ادبیات فارسی در سده‌های چهارم تا ششم کاملاً درست‌اند؟

- (الف) انوری و هم‌سبکان او در آوردن مضامین دقیق در غزل بسیار کوشیدند.
(ب) موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم، علاقه‌مندی شاعران به سرودن قصاید لطیف و زیباست.
(پ) شعر حکمی و اندرزی در دوره غزنویان به پختگی رسید.
(ت) کسایی مروزی، شیوه ناصرخسرو را در آوردن موعظه و نصیحت در قصیده ادامه داد.
(ث) شعر مدحی از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول گشت.

- (۱) الف، ب
(۲) پ، ب
(۳) ت، پ
(۴) الف، ث

۱۳۴- از میان عبارات زیر، کدام عبارت‌ها به ترتیب به سبک موزون و سبک مصنوع نوشته شده‌اند؟

- (الف) تلخ را چه سود اگرش آب خوش در جوار است و خار را چه حاصل از آن که بوی گل در کنار است؟
(ب) تنفیذ شرایع دین و اظهار شعایر حق بی سیاست ملوک دین‌دار بر روی زمین مخلد نماند.
(ج) آن‌که به خمول راضی گردد اگرچه چون برگ سرو دیر باید به نزدیک اهل فضل و مروّت وزنی نیارد.
(د) ناپسندیدگان تو را به خود جستند و بگسستند؛ نه او که پیوست به شکر رسید و نه او که بگسست به عذر رسید.

- (۱) الف، د - ج، ب
(۲) الف، ج - ب، د
(۳) ج، د - ب، الف
(۴) ب، د - ج، الف

۱۳۵- کدام گزینه در بررسی متن زیر نادرست است؟

«بامدادان که عزم سفر مصمم شد، گفته بودندش که فلان سعدی است. دوان آمد و تلطّف کرد و تأسّف خورد که چندین مدت چرا نگفتی که منم تا شکر قدوم بزرگان را به خدمت میان بیستمی؟ گفتیم: با وجودت ز من آواز نیاید که منم. گفتا: چه شود اگر در این خطّه روزی چند برآسایی تا به خدمت مستفید گردیم؟ گفتم نتوانم.»

- (۱) کاربرد سجع و کنایه
(۲) استفاده از فعل پیشوندی
(۳) کاربرد شکل تاریخی حرف «را»
(۴) کاربرد شبکه معنایی

۱۳۶- نوع ادبی در کدام بیت‌ها یکسان است؟

- الف) چون خضر دید آن لب جان‌بخش دل‌فریب / گفتا که آب چشمه حیوان دهان توست
 ب) بشد هوش از آن مرد رزم‌آزمای / ز بالای اسب اندر آمد به پای
 ج) می‌کشد هر کرکسی اجزات را هر جانبی / چون نه مرداری تو بلکه باز جانانی، چرا؟
 د) بخور مردم‌آزار را خون و مال / که از مرغ بد کنده به پر و بال

(۱) الف - ب   (۲) ب - د   (۳) ج - د   (۴) الف - ج

۱۳۷- سبک کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) غلام خاطر اویم که او همت قوی دارد / که دارد هر دو عالم را و دل در یک نظر بندد
 (۲) روزی بس خرم است می‌گیر از بامداد / داد زمانه بده کایزد داد تو داد
 (۳) نبود شرط محبت که بنالد از دوست / زان که هر درد که از دوست بود عین دواست
 (۴) به رضا از سر کوی تو نرفتم لیکن / ره تسلیم گرفتم چو بدیدم که قضاست

۱۳۸- از ویژگی‌های فکری سبک عراقی «شکایت و انتقاد اجتماعی» است؛ این ویژگی در کدام بیت دیده نمی‌شود؟

- (۱) دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی / من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم
 (۲) تشویش وقت پیر مغان می‌دهند باز / این سالکان نگر که چه با پیر می‌کنند
 (۳) نافرید ایزد ز خوبان جهان چون تو کسی / دلربا و دلفریب و دلنواز و دلستان
 (۴) بشارت بر به کوی می‌فروشان / که حافظ توبه از زهد و ریا کرد

۱۳۹- پیام کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) سر نکشد از کمند بسته زنجیر مهر / باز نگردد به تیر خسته پیکان عشق
 (۲) سروبالای کمان‌ابرو اگر تیر زند / عاشق آن است که بر دیده نهد پیکان را
 (۳) وان‌گه که به تیرم زنی اول خبرم ده / تا پیش‌ترت بوسه دهم دست و کمان را
 (۴) چشمان ترک و ابروان جان را به ناوک می‌زنند / یا رب که داده است این کمان آن ترک تیرانداز را

۱۴۰- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) می‌شود هرکس به مقدار تواضع سربلند / قطره ناچیز گردد گوهر از افتادگی
 (۲) سیل از افتادگی دیوار را از پا فکند / سرکشان را روی می‌مالد مدارا بر زمین
 (۳) مسیح بر فلک از راه خاکساری رفت / پیاده هر که شد این‌جا فلک‌سوار شود
 (۴) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر، تا دریا تنزل بآیدش

۱۴۱- کدام مورد، در مورد واژه‌های «ادب» و «ادبیات» صحیح نمی‌باشد؟

- ۱) ادب محافظ انسان از خطاست و ادبیات، همه آثار مکتوب تاریخ تمدن بشری است.
- ۲) مجموعه دانش‌های نحو، بدیع، معانی، بیان و ...، که انسان را از خطا در سخن باز می‌دارند، ادب نامیده می‌شوند و در ادبیات، هر واژه معنای قراردادی و روشنی دارد.
- ۳) ادیب به کسی می‌گویند که با شیوه‌های گوناگون سخن آشنا باشد و ادبیات، متون علمی، تاریخی، جغرافیایی و پزشکی و فلسفی گذشته را دربرمی‌گیرد.
- ۴) ادب، شناختن اموری است که آدمی به وسیله آن، خویش را از هر خطایی حفظ کند و واژه ادبیات در زبان فارسی، از عصر مشروطه کاربرد زیادی پیدا کرد.

۱۴۲- نخستین گام در رویارویی با متن چیست؟

- ۱) شناسایی و استخراج نکات زبانی
- ۲) ایجاد فرصت تأمل در سراپای متن
- ۳) آشنایی اجمالی با ساختمان درونی اثر
- ۴) خوانش متن به طور دقیق

۱۴۳- به ترتیب ادوار سه گانه زبان فارسی کدام‌اند، کدام منظومه اصلی پارتی دارد و اصل کدام اثر زبان فارسی میانه از بین رفته است؟

- ۱) فارسی باستان، فارسی میانه، فارسی پهلوی - درخت آسوریک - کلیله و دمنه
- ۲) فارسی باستان، فارسی میانه، فارسی دری - درخت آسوریک - هزار و یک شب
- ۳) فارسی پهلوی، فارسی دری، فارسی نو - یادگار زریران - کلیله و دمنه
- ۴) فارسی پهلوی، فارسی میانه، فارسی دری - یادگار زریران - هزار و یک شب

۱۴۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام کتاب است؟

الف) کتاب تاریخ نوشته محمد بن جریر طبری
ب) امروزه فقط چند صفحه از مقدمه این کتاب باقی مانده است.

ج) حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.

- ۱) تاریخ بلعمی - تاریخ بلعمی - شاهنامه ابومنصوری
- ۲) تاریخ الرسل و الملوک - تفسیر طبری - ترجمه تفسیر طبری
- ۳) تاریخ الرسل و الملوک - شاهنامه ابومنصوری - شاهنامه ابومنصوری
- ۴) تاریخ بلعمی - شاهنامه ابومنصوری - ترجمه تفسیر طبری

۱۴۵- مصداق مفهوم «ادبیات» در عبارت زیر در کدام گزینه یافت می‌شود؟

«هدف زبان، ارتباط و پیام‌رسانی و هدف ادبیات زیبایی‌آفرینی است.»

- ۱) تا ندانی که سخن عین صواب است مگوی / و آنچه دانی که نه نیکوش جواب است، مگوی
- ۲) گه بود کز حکیم روشن‌رای / بر نیاید درست تدبیری
- ۳) آه آتش‌بار من هر دم برآوردی چو باد / از نهاد نه رواق چرخ دوداندود، دود
- ۴) هر که فریادرس روز مصیبت خواهد / گو در ایام سلامت به جوانمردی کوش

۱۴۶- کدام گزینه درباره شعر زیر درست است؟

«غازی ز پی شهادت اندر تک و پوست / و آن را که غم تو کشت، فاضل تر از اوست

فردای قیامت این بدان کی ماند؟ / کان کشته دشمن است و آن کشته دوست»

(۱) نوع ادبی این ابیات تعلیمی است.

(۲) از واژگان عربی نسبتاً ساده استفاده شده است.

(۳) از لحاظ قلمرو ادبی، در سطح بیانی بسیار غنی است.

(۴) پیام متن از لحاظ فکری، ارزش جهاد و شهادت است.

۱۴۷- با توجه به مفهوم بیت زیر، چرا شاعر «گل» را عارف سالکی می‌داند که در مسیر سیر و سلوکش موفق بوده است؟

«پاک است طرب‌نامه خوش‌بوی سلوکش / این گل که چنین چهره خرسند گشوده است»

(۱) زیرا گل را نماد زیبایی ناپایدار می‌داند.

(۲) چون گلبرگ‌های آن زود می‌پژمرد.

(۳) زیرا رنگ گل را آرامش‌بخش می‌داند.

(۴) چون گلبرگ‌هایش را پاک و لطیف می‌داند.

۱۴۸- با توجه به نوع نثر قابوس‌نامه، عبارات کدام گزینه خارج از این کتاب است؟

(۱) چنین شندوم که بدان روزگار که متوکل خلیفه بود به بغداد، وی را بنده‌ای فتح نام؛ سخت نجیب و روزبه بود.

(۲) سوگند یاد کرد که تا آن وقت که وی را بدان حال که یابند، نیارند و نبینمش، طعام نخورم.

(۳) خسرو از آن طیره شد و از رسول، خجل گشت. پرسید که همه چیز پس که داند؟

(۴) نفرین بر دنیای فانی و روزگار غدار باد که چون روباه محتال و چون گرگ مغتال است.

۱۴۹- کدام بیت با عبارت پایانی متن زیر قرابت مفهومی دارد؟

«ای فرزندان، اهل دنیاجویان سه رتبت‌اند و بدان نرسند مگر به چهار خصلت؛ و آن چهار که به وسیلت آن بدین اغراض توان رسید، الفغدن

مال است از وجه پسندیده و ...»

(۱) داد به الفغدن نیکی بخواه / زین تن منحوس نگون سار خویش

(۲) مال کم راحت است و افزون رنج / لاجرم مال می‌نخواهد عقل

(۳) گر شود عالم پر از خون مال‌مال / کی خورد بنده خدا آلا حلال

(۴) در معانی کوش نی در جاه و مال / ز آن که جاه و مال را باشد زوال

۱۵۰- مفاهیم «بی‌زاد و توشه بودن، نکوهش آزمندی، پرورده‌گویی، اوضاع نابسامان» به ترتیب، از کدام ابیات، دریافت می‌شود؟

(الف) نان جو خور در بهشت سیرچشمی سیر کن / می‌خوری خون از برای نعمت الوان چرا؟

(ب) صدف‌وار گوهرشناسان راز / دهان جز به لؤلؤ نکردند باز

(ج) برشکست قفس جسم از آن می‌لرزی / که سزاوار چمن بال و پری نیست تو را

(د) چون ورق برگشت موری شیر را عاجز کند / خط مویی بست دست قهرمان حسن را

(۱) الف، ب، ج، د (۲) ج، ب، د، الف (۳) ج، الف، ب، د (۴) الف، ج، د، ب

۱۵۱- بیت کدام گزینه از نظر ویژگی‌های زبانی، نمی‌تواند مربوط به سبک عراقی باشد؟

- (۱) دریغ است روی از کسی تافتن / که دیگر نشاید چون او یافتن
- (۲) کسی را بده پایه مهتران / که بر کهتران سر ندارد گران
- (۳) شاه بیدار است حارس خفته گیر / جان فدای خفتگان دل‌بصیر
- (۴) چنین داد پاسخ که ایدون کنم / که کین از دل شاه بیرون کنم

۱۵۲- تعداد هجاهای هر پایه آوایی در کدام بیت یکسان نیست؟

- (۱) برون جستم از تنگ ترکان چو دیدم / جهان درهم افتاده چون موی زنگی
- (۲) اگر عاشق نمی‌بودیم صائب / چه می‌کردیم با این زندگانی؟
- (۳) ای خمشی مغز منی پرده آن نغز منی / کمتر فضل خمشی کش نبود خوف و رجا
- (۴) بی‌خبری ز پای خم برد به سیر عالمم / ورنه به اختیار کس ترک وطن نمی‌کند

۱۵۳- هجاهای کدام گزینه یکی از ارکان عروضی بیت زیر نیست؟

«هیچ فلک دفع کند از سر خود دور سفر / هیچ زمین دفع کند از تن خود زلزله را»

- (۱) از سر خود (۲) هیچ فلک (۳) زلزله را (۴) تن خود

۱۵۴- تعداد پایه آوایی در کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) در بن خانه است جهان تنگ و منگ / زود برآیید به بام سرا
- (۲) که از این سو همه جان است و حیات / که از این سو همه لطف است و کرم
- (۳) چو در کان روم او عقیق است و لعل / چو در بحر آیم بود گوهر او
- (۴) تو را در پوستین من می‌شناسم / همان جان منی در پوست جانا

۱۵۵- وزن واژه کدام بیت برابر «مفاعیلن مفاعیلن مفاعی» است؟

- (۱) عمر را نبود وفا آلا تو عمر / باوفایی باوفایی باوفا
- (۲) بر او گشته ترسان بر او گشته لرزان / زهی علتی کان دوایی ندارد
- (۳) کنار خویش دریا کردم از اشک / تماشا چون نیایی سوی دریا
- (۴) تو از خواری همی نالی نمی‌بینی عنایت‌ها / مخواه از حق عنایت‌ها و یا کم کن شکایت‌ها

۱۵۶- در هر دو بیت کدام گزینه هر چهار رکن تشبیه وجود دارد؟

- (الف) روان است حکم تو همچون قضا / بلند است قدر تو همچون قدر
 (ب) به گاه بزم همچون ابر نیسان / به گاه رزم همچون پور دستان
 (پ) جوی همچون نهر فرهاد است سرشار از لبن / باغ همچون تخت پرویز است مشحون از نگار
 (ت) نسیم جود تو همچون دم عیسی بن مریم / خیال عدل تو همچون کف موسی بن عمران
 (ث) گر به ظاهر بادپیماییم ما همچون حباب / از هواداران دریاییم ما همچون حباب

(۱) پ - ت   (۲) پ - الف   (۳) ث - ب   (۴) ت - ث

۱۵۷- در کدام یک از بیت‌های زیر هر سه نوع تشبیه «گسترده، فشرده ترکیبی و فشرده غیر ترکیبی» به کار رفته است؟

- (۱) تو سروی و ما چون آب آورده به پایت سر / می ماند و ما تشنه بر خاک سر کویت
 (۲) حافظا شاید اگر در طلب گوهر وصل / دیده دریا کنم از اشک و درو غوطه خورم
 (۳) تو آفتاب منیری که می روی ز سرم / فتاده بر سر ره من به سایه می مانم
 (۴) چون شاخ گوزن است قد خم شده اما / از بیشه اندیشه زند نعره که شیرم

۱۵۸- در کدام بیت آرایه مجاز به کار نرفته است؟

- (۱) گر باخردی چرا نپرهیزی / ای خواجه از این خورنده اژدرها
 (۲) گذر کرد از آن پس به کشتی بر آب / ز کشور به کشور چو آمد به آب
 (۳) چو در جوشن افراسیابش بدید / تو گفتی که هوش از تنش بر پرید
 (۴) دست بر سر مانده اند از دست غم / نیک و بد، مرد و زن و پیر و جوان

۱۵۹- در همه گزینه‌ها به جز ... مجاز به رابطه شباهت وجود دارد.

- (۱) نهنگ صبح لب بگشود و دزدیدند سر، پیشش / هزاران سیم‌گون ماهی در این سیماب‌گون دریا
 (۲) سحر از کوه خاور تیغ اسکندر چو شد پیدا / عیان شد رشحه خون از شکاف جوشن دارا
 (۳) بارها گفتم که پیکانش ز دل بیرون کشم / جهدها کردم ولی برنامد این از دل مرا
 (۴) هست چو خورشید و ماه طلعت دستور شاه / طلعت تو مشتری است در بر خورشید و ماه

۱۶۰- در کدام بیت بیشترین تعداد «تشبیه» و یک «مجاز» به کار رفته است؟

- (۱) من که از پسته و بادام تو دورم باری / دست بیگانه بدان سیب زنخدا مگذار
 (۲) روی خود را بر کف پایش بمالم همچو سنگ / بعد از این با زلفش ار چون شانه نتوانم نشست
 (۳) زبانش به کردار برنده تیغ / چو دریا دل و کف چو بارنده میغ
 (۴) مژه برهم نزنم تا که ز دستم نرود / ناز چشم تو به قدر مژه برهم زدنی

۱۶۱- رباعی زیر از کیست و به چه مناسبت سروده شده است؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید / بر حال تباه مردم بد گرید

دی بر سر مرده‌ای دو صد شیون بود / امروز یکی نیست که بر صد گرید»

(۱) جامی - سیل غزنه

(۲) عطار نیشابوری - قتل عام مخالفان حکومت

(۳) کمال‌الدین اسماعیل - قتل عام مردم به دست مغولان

(۴) نجم‌الدین کبری - قتل عام مردم به دست مغولان

۱۶۲- کلمات کدام گزینه به ترتیب با وزن واژه‌های «مستفعلن، مفاعیلن، فاعلاتن و مفتعلن» متناسب است؟

(۱) آلاها / سؤالات / پرسشگری / پارسایان

(۲) روزگاری / خواستنی / تماشاگر / معتمدین

(۳) دریدلان / وفاداری / پادشاهی / صبحدمان

(۴) مخالفت / پری‌پیکر / قاطعیت / ادبیات

۱۶۳- کدام بیت مطابق خوشه‌های هجایی «-U-/-U-/-U-» سروده شده است؟

(۱) عاشقان را گرچه در باطن جهانی دیگرست / عشق آن دلدار ما را ذوق و جانی دیگرست

(۲) تا که دانش گم کند مر راه را / تا که عاقل بشکند فرهنگ را

(۳) من از این‌جا به ملامت نروم / که من این‌جا به امیدی گروم

(۴) چه ذوق از ذکر پیدا آید آن را / که پنهان شوق مذکوری ندارد

۱۶۴- بیت کدام گزینه از نظر وزن واژه و خوشه‌های هجایی با بیت «سینه مالامال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را

همدمی» یکسان است؟

(۱) نه من از پرده تقوا به در افتادم و بس / پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت

(۲) سال خرم فال نیکو مال وافر حال خوش / اصل ثابت نسل باقی تخت عالی بخت رام

(۳) گرچه یاران فارغند از یاد من / از من ایشان را هزاران یاد باد

(۴) به طاعت قرب ایزد می‌توان یافت / قدم در نه گرت هست استطاعت

۱۶۵- در همه گزینه‌ها به استثنای ... یک هجای کوتاه، بلند در نظر گرفته شده است.

(۱) بهار آمد بهار آمد سلام آورد مستان را / از آن پیغمبر خوبان پیام آورد مستان را

(۲) زبان سوسن از ساقی کرامت‌های مستان گفت / شنید آن سرو از سوسن قیام آورد مستان را

(۳) ز اول باغ در مجلس نثار آورد آن‌گه نقل / چو دید از لاله کوهی که جام آورد مستان را

(۴) که جان ما را بهار آورد و ما را روی یار آورد / ببین کز جمله دولت‌ها کدام آورد مستان را

۱۶۶- در کدام بیت تشبیه فشرده، از هر دو نوع (ترکیب اضافی و غیر ترکیبی) وجود دارد؟

- (۱) ای در کمند زلفک تو حلقه فریب / وی در کمان ابروی تو ناوک حیل
- (۲) دیوان حافظی تو و دیوانه تو من / اما پری به دیدن دیوان نیامدی
- (۳) من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم / تو آن گنجی که در ویرانه دلها وطن داری
- (۴) عارض گلگون بنما، دم ز گلستان چه زنی؟ / سنبل مشکین بگشا دسته ریحان چه کنی؟

۱۶۷- در کدام بیت، تعداد «تشبیه» بیش تر است؟

- (۱) از درون تو بود تیره جهان چون دوزخ / دل اگر تیره نباشد همه دنیاست بهشت
- (۲) تبخالها به ناله درآیند چون جرس (= زنگ) / از درد چون شود به فغان آشنا لبم
- (۳) گر هست در دماغ، تو را باد نخوتی / آماده شکستن خود چون حباب باش
- (۴) دجله اشک از بهار شوق طغیان کرده است / رازهای سینه را خاشاک طوفان کرده است

۱۶۸- در ابیات همه گزینه‌ها به جز گزینه ... آرایه «مجاز» وجود دارد.

- (الف) هر که آن تلخم دهد، حلوا بها جاننش دهم / ور بود پوشیده و پنهان به دوزخ در رود
- (ب) بگشا به شیوه، نرگس پر خواب مست را / وز رشک، چشم نرگس رعنا به خواب کن
- (پ) ای مادر سرسپید بشنو / این پند سیاه بخت فرزند
- (ت) چشمت به غمزه ما را خون خورد و می پسندی / جانا روا نباشد خون ریز را حمایت
- (ث) عنان را بیچید و او را به نعل / همی کوفت تا خاک از او گشت لعل
- (ج) ز مادر همه مرگ را زاده ایم / به ناکام گردن بدو داده ایم
- (چ) تن طوفان کش شکیبنده / که نفرساید از نشیب و فراز

(۴) ت و ج

(۳) ث و پ

(۲) چ و الف

(۱) ب و ت

۱۶۹- در کدام یک از ابیات زیر، «مجاز به علاقه شباها» به کار رفته است؟

- (۱) بعد از اینم چه غم از تیر کج انداز حسود / چون به محبوب کمان ابروی خود پیوستم
- (۲) بوسه بر درج عقیق تو حلال است مرا / که به افسوس و جفا مهر و وفا نشکستم
- (۳) از ثبات خودم این نکته خوش آمد که به جور / در سر کوی تو از پای طلب نشستم
- (۴) رتبت دانش حافظ به فلک بر شده بود / کرد غمخواری شمشاد بلندت پستم

۱۷۰- در کدام بیت هر دو آرایه «تشبیه» و «مجاز» به کار رفته است؟

- (۱) آن نه روی است که یک باغ گل و نسرين است / وان نه خال است که یک چرخ مه و پروین است
- (۲) کو پیک صبح تا گلهای شب فراق / با آن خجسته طالع فرخنده پی کنم
- (۳) طوطی خوش لهجه ام خاموشیم از حیرت است / صد زبان دارم ولی راه زبان گم کرده ام
- (۴) که از تفت آن کوه آتش برست / همه کامه دشمنان گشت پست

التمارین، الوجه النافع،
و الوجه الفعّال، حول الثمن
صفحة های (۱ ۲ ۳)

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

■ عَيْنِ الْأَصْحَاحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ: (۱۷۱ - ۱۷۳)

۱۷۱- «يا أيُّها الرسولُ لا يحزُّنَكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ»: ای پیامبر! ....

(۱) از کسانی که در کفر از هم پیشی می‌گیرند، اندوهگین نشو!

(۲) آنان که در کفر سبقت می‌گیرند، تو را اندوهگین نمی‌کنند!

(۳) کسانی که در کفر شتاب می‌ورزند، تو را غمگین نکنند!

(۴) کسانی که در مسیر کفر شتاب می‌کنند، تو را هیچ غمی از آنان نیست!

۱۷۲- «لَيْتَ طَالِبَاتِنَا الْمُجِدَّاتِ يُبْصِرْنَ مَظَاهِرَ قُدْرَةِ رَبِّهِنَّ فِي الْعَالَمِ وَ يُدْرِكْنَ أَسْرَارَ كُلِّ مَا فِيه!»:

(۱) ای کاش دانش‌آموزان تلاشگرمان توانایی دیدن نشانه‌های توانمندی پروردگارشان را در جهان داشته باشند و راز تمام آن‌ها را درک کنند!

(۲) امید است که دانش‌آموزان کوشا مظاهر قدرت پروردگار جهان را دریابند و رازهای تمام آنچه را که در آن بوده است، درک نمایند!

(۳) شاید دانش‌آموزان کوشای ما جلوه قدرت پروردگار در جهان را مشاهده کنند و رازهای تمام آنچه را که در آن است، متوجه شوند!

(۴) کاش دانش‌آموزان تلاشگر ما، مظاهر توانایی پروردگارشان را در جهان ببینند و رازهای تمامی آنچه را که در آن است، بفهمند!

۱۷۳- عَيْنِ الصَّحِيحِ:

(۱) «قالَ أخی: كلَّ یومٍ لا یُعصی اللهَ فیهِ یومٌ عیداً»: برادرم گفت: هر روزی که در آن نافرمانی خدا را نکند، همان روز، روز عید است!

(۲) «بعداً اختراع الدینامیت کثرت أدوات القتل و إزدادت الخروب»: پس از اختراع دینامیت، ابزارهای کشتار بسیار شدند و جنگ‌ها را افزایش دادند!

(۳) «تألَّم أحد أصدقائی كثيراً عندما سمعَ خبرَ موتِ أخیهِ الآخر!»: یکی از دوستان من بسیار متأثر شد هنگامی که خبر مرگ آخرین برادر خود را شنید!

(۴) «إنَّ اللهَ یعلِّمنا کیف نُصحَّحُ أخطائنا و نخرجُ مِنَ الظُّلماتِ!»: قطعاً خدا به ما می‌آموزد که چگونه اشتباهاتمان را تصحیح کرده و از تاریکی‌ها خارج شویم!

۱۷۴- عَيْنِ الْخَطَأِ حَسَبِ التَّوْضِيحَاتِ:

(۱) الْمَنْجَمُ مَجْرَى الْمَاءِ وَإِنْ كَانَ ضَيِّقاً أَوْ وَاسِعاً

(۲) تَطْوِيرُ الشَّيْءِ هُوَ تَعْدِيلُهُ وَ تَحْسِينُهُ إِلَى مَا هُوَ أَفْضَلُ!

(۳) الطَّنُّ وَزْنٌ لِلأَشْيَاءِ الثَّقِيلَةِ يُعَادِلُ أَلْفَ كِيلُوغْرَامٍ!

(۴) خَيْبَةُ الأَمَلِ هِيَ أَنْ يَفْقَدَ الشَّخْصُ رِجَاءَهُ فِي عَمَلِهِ!

۱۷۵- عَيْنِ الْكَلِمَةِ الْمُنَاسِبَةِ لِلْفَرَاغِ: «قَدْ اسْتَفَادَ الْإِنْسَانُ مِنَ الْمَادَّةِ الْجَدِيدَةِ وَ ... أَعْمَالُهُ الصَّعْبَةَ فِي حَفْرِ الْأَنْفَاقِ وَ إِنْشَاءِ الطَّرِيقِ!»

(۱) سَهَّلْتُ (۲) سَهَّلْنَا (۳) سَهَّلُوا (۴) سَهَّلْنَا

(۱) سَهَّلْتُ (۲) سَهَّلْنَا (۳) سَهَّلُوا (۴) سَهَّلْنَا

۱۷۶- «لَا فِقْرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ!»: عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْمَفْهُومِ:

(۱) النَّاسُ مَوْتَى وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ!

(۲) إِنَّ الْجَهْلَ أَعْظَمُ دَاءٍ لِلنَّاسِ!

(۳) كُلُّ الشُّرُورِ مَصْدَرُهَا الْجَهْلُ!

(۴) الْإِعْجَابُ بِالنَّفْسِ مِنْ عِلْمَاتِ الْجَهْلِ!

۱۷۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ أَوْ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ: «وَ إِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَ أُنصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ»

(۱) القرآن: اسم - مفرد مذکر - معرفة - مُعْرَب / نائب الفاعل و مرفوع بالألف

(۲) استمعوا: فعل أمر - جمع مذکر مخاطب - مزید ثلاثی من باب استفعال

(۳) أنصتوا: فعل أمر - جمع مذکر مخاطب - مجرد ثلاثی - مبنی

(۴) تُرْحَمُونَ: فعل مضارع - مجرد ثلاثی - مجهول / خبر «لعل» و مبنی

۱۷۸- ما هو الخطأ في ما تحته خطاً؟

(۱) إنَّ غَرَضَنَا مِنْ إِخْتِرَاعِ الأَلاتِ الْجَدِيدَةِ مُسَاعَدَةُ الْإِنْسَانِ! (خبر «إنَّ»)

(۲) لكلِّ إِخْتِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَ إِبتِكَارٍ فِي التَّقْنِيَّةِ وَجِهَانٍ! (مُبتدأ)

(۳) هَلْ تُعْطَى الْيَوْمَ الْجَوَائِزُ لِمن هُوَ أَهْلٌ لِذَلِكَ! (مفعول)

(۴) تُمنَحُ جَائِزَةُ نوبِلِ فِي كُلِّ سَنَةٍ إِلَى مَنْ يُفِيدُ الْبِشْرِيَّةَ! (مفعول)

۱۷۹- عَيْنِ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

(۱) لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ، إِنَّ الشَّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ!

(۲) تِلْكَ اللَّيْلَةُ فَهَمَّتْ بَأَنَّ لَا نَجْمَ فِي السَّمَاءِ!

(۳) يَخْرُجُ الطَّلَّابُ مِنْ هَذَا الْبَابِ لَا مِنْ ذَلِكَ الْبَابِ!

(۴) قَالَتِ الأُمُّ لِابْنِهَا: لَا أَعْلَمُ كُلَّ مَا تَسْأَلُنِي مِنِّي!

۱۸۰- أَكْمِلِ الْعِبَارَةَ حَتَّى تَدُلَّ عَلَى اسْتِمْرَارِ الْفِعْلِ: «..... أَوْلَادُنَا اجْتَهَدُوا فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِهِمُ الْمَدْرَسِيَّةَ أَكْثَرًا!»

(۱) لَيْتَ (۲) كَأَنَّ (۳) لَعَلَّ (۴) لَعَلَّ

(۱) لَيْتَ (۲) كَأَنَّ (۳) لَعَلَّ (۴) لَعَلَّ

درس‌های ۳ و ۴
(از پتدای روابط خارجی)
صفحه‌های (۴ ۳ ۶۰)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۲۰ دقیقه

تاریخ (۳)

۱۸۱- به ترتیب، دولت روسیه از زمان پترکبیر، سیاست توسعه‌طلبانه‌اش را با چه هدفی آغاز کرد و کدام واقعه، سرآغاز جنگ‌های ایران و روسیه است؟

- ۱) تسلط بر سرحدات شمالی ایران و عثمانی - تحت حمایت قرار دادن حاکم نخجوان توسط دولت روسیه
- ۲) گسترش مستعمرات خود در شمال روسیه - لشکرکشی روسیه به منطقه قفقاز
- ۳) گسترش مستعمرات خود در شمال روسیه - در هم شکسته شدن اقتدار نظامی آقامحمدخان
- ۴) تسلط بر سرحدات شمالی ایران و عثمانی - تصرف گرجستان توسط دولت روسیه

۱۸۲- کدام مورد از علل شروع دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه نیست؟

- ۱) امتناع ایران از پرداخت غرامت به دولت روسیه
- ۲) ادعاهای ارضی جدید روسیه
- ۳) مشخص نبودن خطوط مرزی در عهدنامه گلستان
- ۴) کمک‌خواهی مردم مسلمان تحت سلطه روس‌ها

۱۸۳- به ترتیب، شیوه‌های تولید در دوره قاجار در کدام گزینه آمده است و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی در مراکز شهری دوره قاجار چه

نهادی بود؟

- ۱) سهم‌بری دهقانی - خرده کالایی دولتی و خصوصی - شبانکارگی / بازار
- ۲) سهم‌بری دهقانی - ایلپاتی - خرده کالایی دولتی و خصوصی / مسجد
- ۳) خرده کالایی دولتی و خصوصی - شبانکارگی - ایلپاتی / مسجد
- ۴) سهم‌بری دهقانی - ایلپاتی - شبانکارگی / بازار

۱۸۴- در اوایل دوره قاجار، به چه علت واردات کالاهای صنعتی اروپایی به ایران کاهش یافت؟

- ۱) جنگ‌های ناپلئون
- ۲) کاهش معافیت‌های گمرکی
- ۳) درگیری حکومت به بحران‌های سیاسی داخلی
- ۴) گسترش شیوه تولید شبانکارگی در داخل ایران

۱۸۵- کدام عامل در دوره قاجار، منجر به افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد؟

- ۱) بهبود روابط سیاسی بین دولت ایران و روسیه
- ۲) حمایت بازرگانان ارمنی و ایرانی از کشت پنبه
- ۳) جنگ‌های استقلال آمریکا
- ۴) آغاز جنگ جهانی اول

۱۸۶- کدام گزینه در ارتباط با صنعت فرش در دوره قاجار نادرست است؟

- ۱) تقاضای بازار جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی موجب رشد صادرات فرش شد.
- ۲) صادرات فرش به عنوان کالای جایگزین در این دوران رایج بود.
- ۳) در نیمه دوم عصر قاجار صنعت فرش‌بافی، همانند سایر صنایع دستی ایران، پیشرفت چشمگیری داشت.
- ۴) تجار داخلی و سرمایه‌گذاران خارجی، در شهرهای تبریز و اراک کارگاه‌های فرش‌بافی دایر کرده بودند.

۱۸۷- کدام شخصیت فرهنگی عصر قاجار، با هدف سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه، مبادرت به تأسیس مراکز سوادآموزی کرد؟

- ۱) میرزا حسن رشیدی
- ۲) حاج ملاهادی سبزواری
- ۳) میرزا نصرالله خان مشیرالدوله
- ۴) میرزا محمد جعفر خورموجی

۱۸۸- کتاب «اسرار الحکم» را چه کسی و در چه زمینه‌ای به درخواست ناصرالدین شاه نوشت؟

- ۱) ملاعلی نوری - حدیث
- ۲) ملا عبدالله زنوزی - روایت
- ۳) آقا علی مدرس تهرانی - تاریخ
- ۴) حاج ملاهادی سبزواری - فلسفه

۱۸۹- به ترتیب، چه عواملی در عصر قاجار، موجب تحول اساسی در نقاشی شد و کدام پادشاه قاجار، برجسته‌ترین هنرمندان نقاش را در تهران گردآورد؟

- ۱) وحدت سیاسی و استقرار امنیت، حمایت پادشاهان و دربار و ارتباط با غرب - ناصرالدین شاه
- ۲) بهبود اوضاع اقتصادی، ظهور نقاشان بزرگ و ترویج هنر مدرن اروپایی - فتحعلی شاه
- ۳) وحدت سیاسی و استقرار امنیت، حمایت پادشاهان و دربار و ارتباط با غرب - فتحعلی شاه
- ۴) بهبود اوضاع اقتصادی، ظهور نقاشان بزرگ و ترویج هنر مدرن اروپایی - ناصرالدین شاه

۱۹۰- به ترتیب، هنر تئاتر به سبک اروپایی در دوره قاجار، به همت ... گسترش یافت و ... به دستور ناصرالدین شاه یک تالار نمایش در ایران ساخت.

- ۱) سیاحان و مستشرقان اروپایی - ابوالحسن غفاری
- ۲) دانشجویان اعزامی به اروپا - میرزا علی‌اکبرخان مزین‌الدوله
- ۳) دانشجویان اعزامی به اروپا - ابوالحسن غفاری
- ۴) سیاحان و مستشرقان اروپایی - میرزا علی‌اکبرخان مزین‌الدوله

درس ۲
فنون و مهارت‌های جغرافیایی (۱)
صفحه‌های (۲۱ تا ۴۰)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

جغرافیا (۳)

۱۹۱- کدام گزینه در رابطه با زاغه‌نشینی، نادرست است؟

- (۱) زاغه‌نشینی علاوه بر حاشیه شهرها ممکن است در نقاط مختلف شهر به وجود بیاید.
- (۲) در نواحی حاشیه‌نشین و زاغه‌نشین، میزان جرائم و بزهکاری و انحرافات اجتماعی زیاد است.
- (۳) در ایران نیز پدیده حاشیه‌نشینی در اطراف برخی شهرهای بزرگ به وجود آمده است.
- (۴) زاغه‌نشینی نوعی اسکان رسمی است که در برخی کشورها برای تأمین مسکن گروه‌های فقیر شهری و مهاجران اجرا می‌شود.

۱۹۲- به ترتیب، «توسعه امکانات گردشگری»، «بازسازی محله‌های فرسوده و مخروبه» و «تعیین و ترویج الگوهای مصرف آب و برق» راهکار حل

کدام بخش از معضلات شهرها هستند؟

- (۱) اشتغال - امنیت - محیط زیست
  - (۲) اشتغال - مسکن - محیط زیست
  - (۳) مسکن - امنیت - آسیب‌های اجتماعی
  - (۴) آسیب‌های اجتماعی - امنیت - اشتغال
- ۱۹۳- به ترتیب، نام مسیرهای مخصوص «عبور نابینایان» و «عبور ویلچر» چیست و طراحی این مسیرهای مخصوص، در کدام بخش مورد توجه قرار می‌گیرد؟

- (۱) رمپ - بساوی - تجهیزات و خدمات عمومی
  - (۲) بساوی - رمپ - تجهیزات و خدمات عمومی
  - (۳) رمپ - بساوی - طراحی مبلمان شهری
  - (۴) بساوی - رمپ - طراحی مبلمان شهری
- ۱۹۴- در شهری با جمعیت هزار نفر و وسعت ۱۰۰ کیلومتر مربع، ۵ کیلومتر مربع فضای سبز موجود است؛ سرانه فضای سبز آن شهر کدام است و

فایده مطالعه کاربری زمین چیست؟

- (۱) ۵ درصد - استفاده مناسب و متعادل از فضاهای شهری
- (۲) ۵ متر مربع برای هر فرد - استفاده مناسب و متعادل از فضاهای شهری
- (۳) ۵ درصد - استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق یک شهر
- (۴) ۵ متر مربع برای هر فرد - استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق یک شهر

۱۹۵- در گذشته کدام یک از ارکان روستا از اهمیت بیشتری برخوردار بود و امروزه کدام اقدام در راستای تحقق روستای پایدار، در این حوزه صورت می‌گیرد؟

- (۱) اقتصادی - توسعه خدمات فراغتی و گردشگری
- (۲) اجتماعی - دسترسی به آموزش مناسب و فراگیر
- (۳) اقتصادی - قطعه قطعه کردن زمین‌های کشاورزی
- (۴) اجتماعی - توسعه خدمات بهداشتی

۱۹۶- روستاییان عمدتاً به درآمد حاصل از ... وابسته‌اند و تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم ... است که در سال ۱۳۵۸ با هدف ... تشکیل شد.

- (۱) دامداری - جهاد سازندگی - رسیدگی به مناطق محروم
- (۲) دامداری - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - خودبسندگی کشاورزی
- (۳) کشاورزی - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - تأمین مسکن محرومان
- (۴) کشاورزی - جهاد سازندگی - استقلال کشور

۱۹۷- به ترتیب، کدام عبارات موارد «الف»، «ب» و «ج» را در جدول زیر تکمیل می‌کند؟

هدف	نهاد / طرح
(الف)	جهاد سازندگی
شناسایی کاربری اراضی روستاها	(ب)
(ج)	طرح هادی

- (۱) محرومیت‌زدایی - سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور - آموزش مهارت‌های فنی و حرفه‌ای به روستائیان
- (۲) خودبسندگی کشاورزی - شوراهای اسلامی شهر و روستا - ارائه راهکارهایی برای بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی روستاها
- (۳) رسیدگی به مناطق محروم - بنیاد مسکن انقلاب اسلامی - تعیین چگونگی گسترش روستاها در آینده
- (۴) استقلال کشور - طرح هادی - نظارت بر اجرای خدمات شهری و روستایی

۱۹۸- کدام عبارت بیان‌کننده یکی از کارکردهای عمده و اساسی سامانه اطلاعات جغرافیایی نمی‌باشد؟

- (۱) پردازش حجم وسیعی از اطلاعات با سرعت و دقت زیاد
  - (۲) پردازش، تجزیه و تحلیل کردن اطلاعات مکانی
  - (۳) نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی
  - (۴) تهیه داده‌های قابل اعتماد از پدیده‌های سطح زمین
- ۱۹۹- به ترتیب، پردازش و تحلیل داده‌ها توسط سامانه اطلاعات جغرافیایی به کدام مورد منجر می‌شود و مدل‌سازی در کدام مرحله آن قرار دارد؟

Konkur.in

- (۱) تصمیم‌گیری - پردازش
- (۲) ترسیم نتیجه تجزیه و تحلیل‌ها توسط چاپگر - پردازش
- (۳) ترسیم نتیجه تجزیه و تحلیل‌ها توسط چاپگر - خروجی
- (۴) تصمیم‌گیری - خروجی

۲۰۰- «برای مکان‌یابی مراکز خدماتی در یک ناحیه روستایی، به داده‌هایی از قبیل شیب زمین‌ها، جمعیت روستا و تراکم آن در نقاط مختلف،

پوشش گیاهی، فاصله خانه‌ها و محدوده‌های کشاورزی نیاز داریم.» این گزاره با کدام یک از قابلیت‌های GIS ارتباط بیش‌تری دارد؟

- (۱) امکان طبقه‌بندی لایه‌های جداگانه و ترکیب آن‌ها بر اساس اهداف مطالعه
- (۲) توانایی مکان‌یابی
- (۳) قابلیت برقراری ارتباط منطقی و ریاضی بین اطلاعات
- (۴) امکان به روز کردن اطلاعات در همه بخش‌ها

درس‌های ۱۲ تا ۱۶
صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۸۶

درس‌های تاریخ و جغرافیا زوج درس هستند، به سؤال‌های یک درس پاسخ دهید.

تاریخ (۲)

۲۰۱- به ترتیب، کمال‌الدین بهزاد از نامورترین نقاشان کدام دوره بود و در عصر ایلخانان هنر نگارگری تلفیقی از کدام سنت‌های نقاشی بود؟

- (۱) ایلخانی - هندی و ایرانی
(۲) ایلخانی - ایرانی و چینی
(۳) تیموری - ایرانی و چینی
(۴) تیموری - هندی و ایرانی

۲۰۲- در دوران پس از هجوم مغول به ایران، پیروان مذاهب و فرق اسلامی چه رویه‌ای را پیش گرفتند؟

(۱) با اتحاد همگانی، برای مسلمان شدن مغولان تلاش کردند.

(۲) همچنان به اختلاف و رقابت گذشته خود ادامه دادند.

(۳) زیر نظر روحانیون مغولی، به فعالیت خود ادامه دادند.

(۴) کوشش‌های علمی و فرهنگی را به صورت گسترده‌ای دنبال کردند.

۲۰۳- در مورد اولین اقدام شاه اسماعیل برای مقابله با دشمنان خارجی نمی‌توان گفت: ...

(۱) بعد از فراهم آوردن وحدت سیاسی و جغرافیایی ایران به وقوع پیوست.

(۲) متوجه ازبکان که مشغول قتل و غارت مردم خراسان بودند، شد.

(۳) علت واقعی آن نگرانی و ترس شاه اسماعیل از حکومت قدرتمند همسایه بود.

(۴) به دنبال آن پیروزی، بخش وسیعی از سرزمین‌های شرق تحت حاکمیت صفویان درآمد.

۲۰۴- کدام گزینه در رابطه با روابط ایران و اروپا در عصر صفوی، صحیح است؟

(۱) اروپاییان در عصر صفوی قادر به تحمیل اهداف استعماری خود به این دولت نبودند.

(۲) تهاجم گسترده ارتش عثمانی به خاک ایران، یکی از عوامل ضعف روابط خارجی صفویان بود.

(۳) شاه اسماعیل به منظور بهره‌گیری از دانش نظامی و فنی اروپاییان، کوشید تا مناسبات دوستانه‌ای با آن‌ها برقرار کند.

(۴) تجار اروپایی و کمپانی‌های مختلف اروپایی، مشتری اصلی ابریشم ایران بودند.

۲۰۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، از مشهورترین آثار تاریخ‌نگاری دوره صفوی نمی‌باشد؟

(۱) حبیب‌السیر تألیف غیاث‌الدین خواندمیر
(۲) احسن التواریخ تألیف حسن بیگ روملو

(۳) روضة الصفا فی سیره الانبیاء تألیف میرخواند
(۴) تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندر بیگ منشی

۲۰۶- نماد معماری صفوی، کدامیک از آثار معماری زیر است؟

- (۱) میدان نقش جهان
(۲) کاروانسرای شاه عباسی
(۳) مسجد شیخ لطف‌الله
(۴) پل خواجه

۲۰۷- کدامیک از گزینه‌های زیر، از وظایف «واسال» در قرون وسطا محسوب نمی‌شود؟

- (۱) حفاظت از کاخ ارباب
(۲) پرداخت عوارض و مالیات
(۳) یاری دادن به ارباب در هنگام جنگ
(۴) قضاوت و صدور احکام

۲۰۸- چه عاملی موجب شد که امپراتوری روم شرقی، از پاپ علیه مسلمانان درخواست کمک نماید؟

- (۱) گستره طوایف مسلمان به اروپای غربی
(۲) پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد
(۳) پیروزی مسلمانان بر مسیحیان اندلس
(۴) رکود فعالیت‌های تجاری و کارگاهی روم شرقی

۲۰۹- تفکر اومانستی مربوط به چه دوره‌ای است و ریشه در کدام فرهنگ داشت؟

- (۱) دوره وسطا - روم باستان
(۲) دوره وسطا - یونان باستان
(۳) دوره رنسانس - روم باستان
(۴) دوره رنسانس - یونان باستان

۲۱۰- به ترتیب، کشفیات جغرافیایی در کدام حوزه، بیشترین تأثیر را برجای گذاشت و کدام گروه از دیدگاه‌های مارتین لوتر حمایت کردند؟

- (۱) نظامی - امپراتور مقدس روم
(۲) اقتصادی - شاهزادگان آلمانی
(۳) نظامی - شاهزادگان آلمانی
(۴) اقتصادی - امپراتور مقدس روم

نواحی سیاسی
درس‌های ۹ و ۱۱
صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۸

اگر به سؤال‌های درس تاریخ (۲) پاسخ نداده‌اید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۲۱۱- «بندر هنگ کنگ»، «اتحادیه اروپا»، «شهرستان نهبندان در استان خراسان جنوبی» و «ایالات متحده آمریکا»، به ترتیب مربوط به کدام یک از

انواع نواحی سیاسی هستند؟

- (۱) فروملی - فراملی - منطقه‌ای - ملی
(۲) آزاد تجاری - منطقه‌ای - فروملی - فراملی
(۳) خودمختار - فراملی - منطقه‌ای - ملی
(۴) ویژه - منطقه‌ای - فروملی - ملی

۲۱۲- کدام گزینه در قلمرو جغرافیای سیاسی قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، مناطقی از این کشور به استقلال رسیدند.
(۲) در نتیجه اقدامات دولت میانمار، صدها نفر از مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور، به مرزهای بنگلادش مهاجرت کردند.
(۳) با وقوع جنگ سرد، اختلافات سیاسی و ایدئولوژیک بین دو بلوک غرب (آمریکا) و شرق (اتحاد جماهیر شوروی) در نظام دو قطبی جهان شکل گرفت.
(۴) شورای ترافیک استان خراسان رضوی با طراحی و اجرای محدوده طرح ترافیک زوج و فرد، سعی در حل مشکل ترافیک کرده است.

۲۱۳- «پس از خاتمه جنگ جهانی دوم و شکست حزب نازی، به مدت ۲۸ سال، شهر برلین به دو منطقه شرقی و غربی تقسیم گشت» عبارت کدام

گزینه با نوع مرز موجود در این منطقه هماهنگ نیست؟

- (۱) غالباً وجود این‌گونه مرزها منجر به درگیری‌های مرزی و حمله‌های نظامی خواهد شد.
(۲) در تعیین این مرزها، شرایط گروه‌های دینی و زبانی در نظر گرفته نمی‌شود.
(۳) مرز بین مناطق مسلمان‌نشین و هندوئشین هند و پاکستان نیز از این قبیل است.
(۴) موجب تشکیل دو حکومت مستقل با توجه به منافع کشورهای دیگر می‌شود.

۲۱۴- ارکان تشکیل‌دهنده کدام مورد در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

- (۱) ناحیه سیاسی: سازه انسانی، نظام مدیریت، فضای جغرافیایی
(۲) سرزمین: تقسیمات کشوری، پایتخت، ملت
(۳) حکومت: اداره امور سرزمین، اداره ساختار سیاسی، روابط خارجی
(۴) کشور: جمعیت، نظام سیاسی، سرزمین

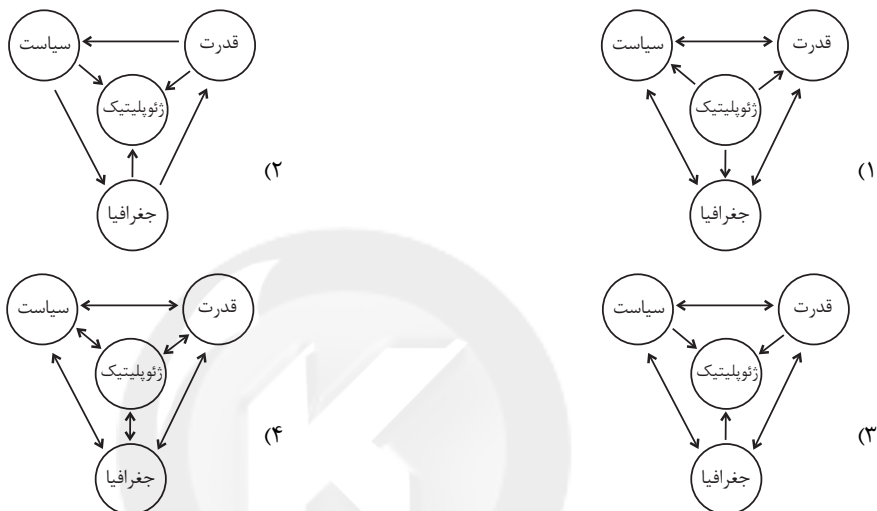
۲۱۵- خط مبنا ... حد جزر در دریاست و از خط مبنا به سمت دریا تا ۱۲ مایل دریایی، ... نامیده می‌شود که ...

- (۱) بالاترین - آب‌های داخلی - کشور مجاور دریا مالک آن‌ها است.
(۲) بالاترین - دریای سرزمینی - کشتی‌رانی، فعالیت نظامی و ماهیگیری برای همه کشورهای آزاد است، مشروط به اینکه مخل دریانوردی بین‌المللی نباشد.
(۳) پایین‌ترین - دریای سرزمینی - سایر کشورها در آن منطقه، حق عبور و مرور بدون ضرر دارند.
(۴) پایین‌ترین - آب‌های داخلی - متعلق به کشور مجاور دریاست.

۲۱۶- در نظام سیاسی فدرال، هر ایالت ... مستقل دارد و در امور و برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی ...

- (۱) واحد پول - از حکومت مرکزی تبعیت می‌کند.
- (۲) قوه قضائیه - به‌طور مستقل تصمیم‌گیری می‌کند.
- (۳) قوه قضائیه - از حکومت مرکزی تبعیت می‌کند.
- (۴) واحد پول - به‌طور مستقل تصمیم‌گیری می‌کند.

۲۱۷- در کدام نمودار روابط بین دواير به درستی مشخص شده است؟

۲۱۸- به ترتیب، «آلفرد ماهان» و «راتزل» کدام نظریات را مطرح کرده‌اند؟

- (۱) قدرت دریایی - فضای حیاتی
- (۲) قدرت خشکی - قدرت هوایی
- (۳) قدرت خشکی - فضای حیاتی
- (۴) قدرت دریایی - قدرت هوایی

۲۱۹- در ارتباط با «نقش عوامل جغرافیایی در قدرت ملی»، کدام گزینه با سایرین در یک دسته‌بندی قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) روسیه بزرگ‌ترین و پهناورترین کشور جهان محسوب می‌شود.
- (۲) برای فعالیت‌های اقتصادی در بیابان غربی مصر به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز است.
- (۳) وجود قلّه اورست، نقش مثبتی را از نظر دفاعی برای کشور چین ایفا کرده است.
- (۴) انگلستان به علت دسترسی به آب‌های آزاد توانسته است به یکی از قدرت‌های بزرگ دریایی تبدیل شود.

۲۲۰- بهترین شکل برای یک کشور کدام است و علت آن چیست؟

- (۱) فشرده - به هزینه و سرمایه‌گذاری زیاد برای فعالیت‌های اقتصادی نیاز ندارد.
- (۲) جمع‌وجور - در زمانی کوتاه می‌توان از مرکز سرزمین به تمام نقاط دسترسی پیدا کرد.
- (۳) طویل - برای ایجاد خطوط ارتباطی و توسعه حمل‌ونقل بسیار مناسب‌اند.
- (۴) محاطی - از قابلیت دفاعی بالایی برخوردارند.

جامعه‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

جهان اجتماعی

صفحه‌های (۱) تا ۵۴

جامعه‌شناسی (۲)

فرهنگ جهانی، فرهنگ معاصر غرب و

نظام نوین جهانی

صفحه‌های ۳ تا ۷۴

جامعه‌شناسی (۳)

نظم اجتماعی

صفحه‌های ۱۹ تا ۳۲

۲۲۱- به ترتیب هریک از موارد زیر، نتیجه چیست؟

«بیش‌تر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم»، «نظم اجتماعی»، و «تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی»

(۱) عادت - پویایی نظام اجتماعی - یکسان دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه

(۲) عادت - قواعد زندگی اجتماعی - یکسان دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه

(۳) آشنایی‌زدایی - پویایی نظام اجتماعی - یکسان دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه

(۴) آشنایی‌زدایی - قواعد زندگی اجتماعی - متفاوت دانستن نظم طبیعت و نظم جامعه

۲۲۲- به ترتیب کدام یک در رابطه با جامعه‌شناسی پوزیتیویستی نادرست ولی در رابطه با نظام اجتماعی درست است؟

(۱) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس الگوی پوزیتیویستی برقرار می‌سازند، در جلب مشارکت و همکاری افراد بر اساس میل، رضایت و رغبت، موفق عمل می‌کنند. - اگر نظام اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، ساختار اجتماعی همان خودرو در حال حرکت است.

(۲) جامعه‌شناسان پوزیتیویست، معتقدند همان‌گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه‌شناسی نیز کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن می‌سازد. - اگر نظام اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، ساختار اجتماعی همان خودرو در حال حرکت است.

(۳) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس الگوی پوزیتیویستی برقرار می‌سازند، در جلب مشارکت و همکاری افراد بر اساس میل، رضایت و رغبت، موفق عمل می‌کنند. - منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن برهم تأثیر می‌گذارند و از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند.

(۴) جامعه‌شناسان پوزیتیویست، معتقدند همان‌گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه‌شناسی نیز کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن می‌سازد. - منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر هم تأثیر می‌گذارند و از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند.

۲۲۳- انسان در دیدگاه جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، چه جایگاهی دارد و پندار جامعه‌شناسان پوزیتیویستی نسبت به جوامع انسانی به چه صورتی است؟

(۱) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و جوامع، دارای مسیر یکسانی نیستند.

(۲) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات نیست و با موجودات طبیعی، تفاوت‌های بنیادی دارد. - همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و جوامع از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

(۳) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند و جوامع، دارای مسیر یکسانی نیستند.

(۴) صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات دانسته می‌شود. - همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و جوامع از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

۲۲۴- به ترتیب گزاره‌های زیر را از لحاظ صحیح یا غلط بودن مشخص کنید.

- جای پدیده‌های اجتماعی را انسان تعیین می‌کند.

- نظم، باعث پیش‌بینی کردن موقعیت‌های غیرمنتظره نمی‌شود.

- آگوست کنت با روش پوزیتیویستی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را تشخیص دهد.

- جامعه‌شناسان پوزیتیویست با روش خود می‌خواستند جامعه را بر انسان مسلط کنند، اما عکس آن رخ داد.

(۱) غ - غ - غ - غ

(۲) غ - غ - ص - ص

(۳) ص - ص - غ - غ

(۴) ص - غ - غ - ص

۲۲۵- به ترتیب عبارات زیر با چه مفاهیمی، ارتباط دارند؟

- ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی

- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی

- همانندسازی جامعه با پدیده‌هایی همچون ماشین، بدن انسان و ...

- دیدن موضوعات آشنا و روزمره از دید یک فرد غریبه

(۱) ساختار اجتماعی - ساختار اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - آشنایی‌زدایی

(۲) نظام اجتماعی - نظام اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفهیمی - آشنایی‌زایی

(۳) ساختار اجتماعی - نظام اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - آشنایی‌زدایی

(۴) نظام اجتماعی - ساختار اجتماعی - نگرش جامعه‌شناسی تفهیمی - آشنایی‌زایی

۲۲۶- کدام گزینه با متن زیر، مرتبط نیست؟

«نخستین بار که گردشگران غربی از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند از صدای اذان که روزی پنج مرتبه از مناره‌ها به گوش می‌رسد

شگفت‌زده می‌شوند.»

(۱) می‌توان از دید یک غریبه به موضوعات روزمره اطراف خود نگاه کرد و نظم را شناسایی کرد.

(۲) با هنر آشنایی‌زدایی از امور نامأنوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

(۳) در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که کم‌تر به چشم می‌آیند.

(۴) نظم اجتماعی، پیامد قواعدی است که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.

۲۲۷- علت عبارت زیر در کدام گزینه بیان شده است؟

«در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده‌ای کلی بود.»

(۱) افزایش جمعیت از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی باید در محیط ایجاد کند و تداوم یابد.

(۲) نظام اجتماعی، چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

(۳) نظام اجتماعی، همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

(۴) نظام اجتماعی، دارای بخش‌های مختلفی است که از یکدیگر مستقل‌اند و هر بخش، تلاش می‌کند حیات خود را تأمین نماید.

۲۲۸- کدام گزینه در ارتباط با پیامدهای یکسان‌انگاری نظم طبیعت و جامعه، صحیح است؟

(۱) جامعه، مستقل از انسان‌ها خواهد بود و تفاوت میان جوامع تنها تفاوت‌های کیفی است.

(۲) انسان‌ها قادر خواهند بود با تغییرات بنیادین در قوانین جامعه، آن را دگرگون کنند.

(۳) انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

(۴) جامعه، واقعیتی بیرونی است که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود.

۲۲۹- در مورد سکولاریسم، روشنگری و دئیسم، به ترتیب کدام مطلب صحیح است؟

(۱) «پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه انسان» - «راه شناخت حقیقت و موانع شناخت آن» - «دین بدون شریعت»

(۲) «پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه انسان» - «از نتایج منطقی سکولاریسم و به معنای اصالت عقل و تجربه» -

«دین بدون شریعت»

(۳) «کنار گذاشتن وحی و شهود در شناخت حقیقت» - «مهم‌ترین ویژگی معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب» - «عدم نیاز به توجیه الهی

و آسمانی در خواسته‌های دنیوی»

(۴) «دنیوی شدن همه ظرفیت‌های وجودی انسان» - «مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی و معرفت‌شناختی فرهنگ معاصر غرب» - «اعتقاد به

خدا بدون داشتن دین»

۲۳۰- ترتیب وقایع زیر در عصر نبوی، در کدام گزینه صحیح آمده است؟

الف: از بین بردن موانع سیاسی پیش روی اسلام

ب: تشکیل حکومت اسلامی در مدینه

ج: فرستادن نامه‌های دعوت به امپراتوری‌های ایران و روم

(۱) ب - ج - الف (۲) ب - الف - ج (۳) الف - ج - ب (۴) الف - ب - ج

۲۳۱- صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

- وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به قدرت برتر سیاسی و نظامی کشورهای استعمارگر، موجب می‌شود تا مبادلات تجاری در سطح جهانی به گونه‌ای نامتعادل انجام شود و انتقال قدرت، به سوی کشورهای غربی ادامه پیدا کند.

- دولت - ملت‌ها حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی نوینی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.

- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع جهانی فرهنگ غرب، ایفا می‌کند.

- جهانی شدن در حال ایجاد نظم نوین است که جریان‌های نیرومند تجارت و تولید داخلی، آن را پیش می‌راند.

(۱) غ - ص - غ - ص (۲) ص - ص - ص - غ (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - غ

۲۳۲- کدام گزینه با عبارت «حقایق هرچند خود ثابتند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو واقعی و آرمانی تغییرپذیرند.» مرتبط نیست؟

(۱) برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد و بالعکس.

(۲) آرمان‌ها بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر نمی‌شوند و مستقل از پذیرش و یا عدم پذیرش آن‌هاست.

(۳) حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها و هنجارها و کنش‌ها بر اساس توجه یا بی‌توجهی و آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

(۴) جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، از باطل خروج کنند و به سمت حق بروند.

۲۳۳- جهان غرب از طریق رسانه، ... جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند اما تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی بیش‌تر با تثبیت ... غرب و توزیع

هدفمند ... و ... انجام می‌شود.

(۱) فرهنگ عمومی - فرهنگ - علوم انسانی - علوم طبیعی

(۲) فرهنگ عمومی - مرجعیت علمی - علوم طبیعی - علوم انسانی

(۳) فرهنگ بومی - فرهنگ - علوم انسانی - فرهنگ عمومی

(۴) فرهنگ بومی - مرجعیت علمی - فرهنگ عمومی - علوم انسانی

۲۳۴- کدام گزینه در مورد ویژگی‌های اقتصاد کشورهای در حال توسعه، نادرست است؟

(۱) اقتصاد کشورهای استعمار شده و تحت نفوذ، به بازار مصرف کالاهای تولید شده کشورهای غربی تبدیل می‌شود.

(۲) تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

(۳) کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند و این انتقال، باعث رشد برخی از این کشورها شده است.

(۴) اقتصاد وابسته کشورهای استعمارزده، دولت‌های مستقل این کشورها را ناگزیر می‌کند تا در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت قرار گیرند.

۲۳۵- به ترتیب علت هر عبارت را کدام گزینه، نشان می‌دهد؟

- حاکمیت کنت‌ها و لردها

- حمایت از مبلغان مسیحی توسط دولت‌های غربی

- مواجه شدن جوامع با شرایط نیمه‌استعماری در نظام نوین جهانی

(۱) انقلاب فرانسه - تأثیر بر نخبگان سیاسی جوامع غیرغربی - ادغام از طریق نفوذ کشورهای استعمارگر

(۲) زوال تدریجی قدرت کلیسا - گسترش جهانی قدرت خود - ادغام از طریق نفوذ کشورهای استعمارگر

(۳) انقلاب فرانسه - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند

(۴) زوال تدریجی قدرت کلیسا - تبلیغ مسیحیت - مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند

۲۳۶- کدام مورد را می‌توان از دلایل افول دولت- ملت‌ها دانست و منظور از امپراتوری رسانه‌ای چیست؟

- (۱) بی‌اعتنایی به مرزهای ملی - موقعیت برتر کشورهای غربی در عرصه رسانه
- (۲) افول قدرت کلیسا - قدرت برتر آمریکا در این زمینه
- (۳) تبدیل شدن به قدرت‌های استعماری - کمک به مدیریت جوامع غربی
- (۴) جهانی شدن - تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی

۲۳۷- به ترتیب، کدام یک، نظر کسانی است که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان تکوینی می‌دانند و کدام یک، دیدگاه گروهی است که

جهان تکوینی را به جهان طبیعت، محدود می‌کنند؟

- (۱) بین علوم طبیعی، انسانی و اجتماعی تفاوت واقعی وجود ندارد. - ذهن افراد و فرهنگ جامعه هویتی طبیعی و مادی دارند.
- (۲) علوم مربوط به ذهن افراد و فرهنگ جامعه نظیر علوم طبیعی است. - جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌دانند.
- (۳) ذهن افراد و فرهنگ جامعه، هویتی طبیعی دارند. - جهان تکوینی را ماده خامی می‌دانند که در معرض برداشت‌ها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرد.
- (۴) جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ جامعه است. - ذهن افراد و فرهنگ جامعه، هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است.

۲۳۸- جهان اجتماعی پس از به وجود آمدن، چه پیامدهایی را به دنبال دارد و کدام یک جزء ویژگی‌های جهان متجدد نیست؟

- (۱) پیامدهای ارادی - گسترش عقلانیت ابزاری
- (۲) پیامدهای ارادی و غیرارادی - امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری
- (۳) پیامدهای ارادی و غیرارادی - قفس آهنین
- (۴) پیامدهای ارادی - رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا

۲۳۹- «پیشرفت در زمینه اقتصاد صنعتی»، «استفاده از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره»، «استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و

سیاسی بین‌المللی» و «استفاده از کودتای نظامی»، به ترتیب، بیان‌گر چیست؟

- (۱) نحوه شکل‌گیری استعمار - ویژگی استعمار فرانو - روش استعمار فرانو - شباهت استعمار و استعمار نو
- (۲) نتیجه استعمار نو - روش استعمار - سیاست استعمار فرانو - تفاوت استعمار و استعمار نو
- (۳) موفقیت استعمار نو - شیوه‌ی استعمار نو - شیوه‌ی استعمار نو - شباهت استعمار و استعمار نو
- (۴) موفقیت استعمار - سیاست استعمار نو - عملکرد استعمار نو - تفاوت استعمار نو و فرانو

۲۴۰- کدام یک از گزینه‌های زیر، به ترتیب، بیان‌گر پدیده‌های اجتماعی «خرد، کلان، عینی و ذهنی» است؟

- (۱) شهر - عدالت اجتماعی - هدیه دادن - کنش
- (۲) نماز خواندن - نظام اقتصادی - ساختمان‌های مسکونی - آرمان‌ها
- (۳) هدیه دادن - عدالت اجتماعی - ساختمان‌های اداری - مدارس
- (۴) نظام دینی - عقاید - ارزش‌های اجتماعی - اعتقاد به خدا

میانی حکمت مشاء (۲)
صفحه‌های ۵۷۳ تا ۵۷۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۴۱- کدام یک از سؤالات زیر در ذیل بحث علیت بررسی نمی‌شود؟

- (۱) چرا مرگ وجود افراد را زائل می‌کند؟
(۲) چرا باید به وجود عالم آخرت معتقد بود؟
(۳) چرا باید برای فطرت ثانی اهمیت قائل شد؟
(۴) چرا می‌توان گفت خدایی هست؟

۲۴۲- کدام گزینه به ملاک نیازمندی معلول به علت از نظر فلاسفه مشاء نزدیکتر است؟

- (۱) شی در حال حاضر موجود است اما در گذشته وجود نداشته است.
(۲) شی در حال حاضر موجود است اما قابلیت معدوم شدن هم دارد.
(۳) ذاتاً می‌توان شی را موجود یا معدوم در نظر گرفت.
(۴) شی در گذشته و حال نسبت به وجود و عدم حالت تساوی دارد.

۲۴۳- تسلسل در اصطلاح فلسفی برابر با کدام است؟

- (۱) سلسله متناهی و نامتناهی علل
(۲) سلسله نامتناهی معلول‌ها
(۳) سلسله نامتناهی علل
(۴) سلسله متناهی علل و معلول‌ها

۲۴۴- در عبارت زیر به ترتیب به کدام یک از اصول فلسفی اشاره شده است؟

«صدفه و اتفاق در جهان محال است و تخلف از روابط قطعی امکان‌پذیر نمی‌باشد؛ چنانکه قوانین حاکم بر این روابط غیرقابل تغییر و تبدیل هستند.»

- (۱) علیت - وجوب علی - سنخیت
(۲) علیت - وجوب علی - وجوب علی
(۳) وجوب علی - وجوب علی - سنخیت
(۴) علیت - سنخیت - وجوب علی

۲۴۵- کدام گزاره بر مبنای اصل سنخیت تدوین نشده است؟

- (۱) روابط بین پدیده‌ها، روابطی معین است.
(۲) جهان به دنبال جریانی متحدالشکل است.
(۳) باید در قوانین علمی کلیت مشخص شود.
(۴) هرگونه شناختی بر مبنای این اصل معقول استوار است.

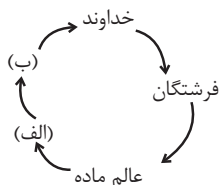
۲۴۶- به ترتیب ادراک معانی کلی از طریق حس چگونه است و روند استفاده از اصول عقلانی در جریان شناخت تجربی به چه شکل است؟

- (۱) ناممکن - بعد از تحقیق و کسب اطمینان از صحت آنها توسط فلسفه در پژوهش‌های تجربی به خدمت گرفته می‌شوند.
- (۲) قابل شک - کلیت و ضرورت خود را از نیروی عقل دریافت می‌کنند و به تجارب قابلیت تعمیم می‌دهند.
- (۳) ناممکن - ابتدا به شکل محسوس درک می‌شوند و سپس به وسیله فلسفه به سنگ عقل سنجیده می‌شوند.
- (۴) فاقد اعتبار - بعد از اطمینان نسبت به نتایج آزمایش‌های تجربی می‌توان آن‌ها را قانون کلی نامید.

۲۴۷- کدام گزینه در مورد قوانین علمی صحیح نیست؟

- (۱) بیانگر رابطه‌ای کلی بین پدیده‌ها هستند.
- (۲) ضرورت، از ویژگی‌های این قوانین است.
- (۳) کلماتی مثل «هر» و «هیچ» در بیان این قوانین نشان از کلیت آن‌هاست.
- (۴) از موارد مورد تأیید تجربه و آزمایش فراتر نمی‌روند.

۲۴۸- مراتب تکامل از دید حکمت مشاء در شکل زیر چگونه تکمیل می‌شود؟

- (۱) الف) عالم عقول - ب) صعود و تکامل
- (۲) الف) آمادگی برای رسیدن به غایت - ب) صعود و تکامل
- (۳) الف) درک ماهیت به سوی اویی جهان - ب) واهب الصور
- (۴) الف) صعود و تکامل - ب) آمادگی برای رسیدن به غایت

۲۴۹- کدام عبارت، درباره تجربه علمی درست است؟

- (۱) به موارد جزئی تعلق می‌گیرد و اگر آزمایش‌ها، در شرایط یکسان نتیجه یکسان بدهد، تبدیل به قانون می‌شود.
- (۲) از عقل استفاده می‌کند و بر اصول عقلانی تکیه دارد؛ بنابراین به موارد کلی تعلق می‌گیرد و قابل تعمیم است.
- (۳) به موارد جزئی تعلق می‌گیرد، اما به این دلیل که در شرایط یکسان تکرار می‌شود، قابل تعمیم است.
- (۴) به موارد جزئی تعلق می‌گیرد و به گذشته محدود می‌گردد، مگر آن که اساس آن اصول عقلانی باشد.

۲۵۰- با توجه به مضمون بیت زیر کدام بیان مناسب‌تر است؟

«غیر این عقل تو حق را عقل‌هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست»

- (۱) جهان منحصر به موجودات محسوس و مادی نیست و حواس ما از درک بسیاری از حقایق جهان ناتوان است.
- (۲) در حکمت مشاء، فرشتگان با الهام از احادیث اسلامی، عقول نامیده شده‌اند که همان مجردات هستند.
- (۳) علل و عوامل طبیعی در حوادث جهان مؤثرند و فیض خداوندی از طریق آن‌ها و نیز از طریق عقول به عالم طبیعت می‌رسد.
- (۴) مجردات فیض هستی را از واجب‌الوجود به عالم طبیعت منتقل کرده و واسطه رسیدن آن‌ها به غایات خود هستند.

منطق و فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق
تعریف، استدلال
(جایگاه قضیه در استدلال)
صفحه‌های (۳ تا ۵)
فلسفه یازدهم
معنا و قلمرو فلسفه
نخستین فلسفه یونان
(۳ ابتدای آخرین سخن)
صفحه‌های (۳ تا ۵)

۲۵۱- کدام گزینه عبارت زیر را به صورت نادرست تکمیل می‌کند؟

صفت «مرد بودن» برای انسان ...

(۱) مانند زوج بودن برای عدد است.

(۲) مقدم بر خود انسان درک می‌شود.

(۳) تنها اختصاص به خود آن دارد.

(۴) صفت ذاتی متمایزکننده از انواع دیگر نیست.

۲۵۲- وقتی می‌گوییم در تعریف بایستی هر چه معرف بر آن صدق می‌کند، مصداق تعریف هم باشد، یعنی ...

(۱) تعریف به اخص نباشد.

(۲) تعریف از مفاهیم کلی‌تر شروع شود.

(۳) معرف روشن‌تر از معرف باشد.

(۴) تعریف به اعم نباشد.

۲۵۳- می‌توان گفت هر استدلالی ...

(۱) دارای محتوای حسی یا عقلی می‌باشد.

(۲) پاسخ به تصدیقی است که با «چرا» آغاز می‌شود.

(۳) از ضوابط معین و شکلی خاص پیروی می‌کند.

(۴) دارای دو مقدمه و یک نتیجه است.

۲۵۴- کدام مورد یک قضیه منطقی نیست؟

(۱) در گل نشود نقش پی از باد خراب

(۲) دریا نشود ز تاب خورشید سراب

(۳) بی داو و رسن ز چاه برناید آب

(۴) از عشق و خرد جوی مدد در همه باب

۲۵۵- در کدام قضیه، جای «مقدم» و «تالی» متفاوت است؟

(۱) اگر از استثنائات صرف نظر کنیم، می‌بینیم این جنبش‌ها در این جوامع سیر قهری داشتند.

(۲) متحمل سرشکستگی تازه‌ای نمی‌شد در صورتی که دیگر به آن چشم‌ها نگاه نمی‌کرد.

(۳) گر می‌توانستم آرزویی طلب کنم، بدین‌سان داشتن قطعه نانی برایم می‌توانست بهترین باشد.

(۴) با دنبال کردن این سرگذشت، تخیل خود گزارش کوتاه خاکسپاری وی را ارائه خواهد داد.

۲۵۶- کدام عبارت در مورد مفهوم قانون در علوم، نادرست است؟

(۱) همه قوانین علمی بر پایه اصل علیت بنا شده‌اند.

(۲) همه علوم برای بیان قوانین از مفاهیم علت و معلول استفاده می‌کنند.

(۳) انتظار کسب نتایج یکسان در شرایط متفاوت، مفهوم قانون را بیان می‌کند.

(۴) پذیرش اصل یکنواخت عمل کردن طبیعت، یکی از عوامل تدوین قوانین علمی است.

۲۵۷- منابع شناخت معتبر از نظر آگوست کنت کدامند؟

(۱) حس، تجربه

(۲) تفکر عقلانی، شهود

(۳) حس، شهود

(۴) حس، تفکر عقلانی محض

۲۵۸- کدام مورد، به نتیجه نهایی تلاش‌های سقراط برای کشف راز سخن سروش معبد دلفی اشاره دارد؟

(۱) دانای حقیقی کسی جز خداوند نیست.

(۲) کسی که از نادانی خود خیر دارد، دانا است.

(۳) کسانی که بیش‌تر به دانایی شهره بودند، نادان‌تر بودند.

(۴) داناترین آدمیان کسانی‌اند که مانند سقراط، هیچ نمی‌دانند.

۲۵۹- کدام مورد از جمله اتهاماتی نیست که مخالفان دیرین سقراط به او نسبت می‌دادند؟

(۱) سقراط رفتاری خلاف دین در پیش گرفته است.

(۲) سقراط جوانان را گمراه می‌سازد و آن‌ها را از آیین پدرانشان بازمی‌گرداند.

(۳) سقراط باطل را حق جلوه می‌دهد و این کار را به دیگران می‌آموزد.

(۴) سقراط در پی آن است که به اسرار آسمان و اعماق زمین دست یابد.

۲۶۰- سقراط بر مبنای کدام مورد خود را از اتهام به گمراه کردن جوانان تبرئه کرد؟

(۱) پاسخ‌های غیرمنطقی ملتوس درباره قانون

(۲) قیاس اهمیت تربیت انسان و اسب

(۳) نرسیدن از هر آنچه که بر نفس معلوم نیست

(۴) اثبات توانایی همگان در تربیت جوانان

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی؛
تعریف و روش مورد مطالعه،
روان‌شناسی رشد،
احساس، توجه، ادراک،
حافظه و علل فراموشی
صفحه‌های ۸ تا ۱۱

۲۶۱- یادداشت‌برداری و خلاصه‌نویسی جزء کدام‌یک از روش‌های بهبود عملکرد حافظه هستند؟

- (۱) مرور کارآمد
(۲) کاهش اثر تداخل مطالب
(۳) استفاده از سایر اندام‌های بدن
(۴) روش پس‌خبا

۲۶۲- روان‌شناسی، در مقایسه با سایر علوم تجربی، در دستیابی به کدام‌یک از اهداف علم با دشواری‌های زیادی روبه‌رو است و مهم‌ترین دلیل این دشواری‌ها کدام است؟

- (۱) توصیف و تبیین - پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان
(۲) توصیف و تبیین - وجود علل گوناگون مؤثر بر پدیده‌های روان‌شناختی
(۳) پیش‌بینی و کنترل - رعایت مسائل اخلاقی
(۴) پیش‌بینی و کنترل - پیدایش نظریه‌ها و تعاریف مختلف از علم روان‌شناسی

۲۶۳- در بین بخش‌های پیش‌مغز کدام‌یک و به چه علت، اهمیت بسزایی دارد؟

- (۱) دستگاه لیمبیک - ایفاء نقش اساسی در هیجان و انگیزش
(۲) هیپوتالاموس - تنظیم رفتار مربوط به بقای نوع
(۳) قشر مخ - تأثیر اساسی در تفکر و سایر فرایندهای ذهنی
(۴) تالاموس - انتقال اطلاعات حسی به قشر مخ

۲۶۴- موارد کدام گزینه معمولاً در یک بازه زمانی بروز پیدا می‌کنند؟

- (۱) لبخند اجتماعی - نشستن با کمک
(۲) ترس از غریبه - نشستن مستقل
(۳) بازی‌های موازی - بازی با هم‌جنسان
(۴) راه‌رفتن مستقل - پردازش ادراکی

۲۶۵- کدام‌یک از گزاره‌های زیر از منظر روان‌شناسی رشد صحیح نیست؟

- (۱) به‌طور میانگین، نوجوان در ۱۱ تا ۱۴ سالگی به بلوغ می‌رسد.
(۲) کودکان در ۴ یا ۵ سالگی علاقه‌مند هستند در کنار یکدیگر، اما به‌تنهایی بازی کنند.
(۳) در تبیین فرایند رشد اخلاقی می‌توان گفت که کودکان در ابتدا، تصویری ناقص از کار خوب و بد دارند.
(۴) ویژگی‌های جنسی اولیه که در دوره نوجوانی بروز می‌یابند، مستقیماً در تولید مثل نقش دارند.

۲۶۶- در یک آزمایش از دو فرد A و B خواسته شده که در اتاقی تاریک به صفحه‌ای نگاه کنند و هر زمان که نقطه نورانی کوچکی بر محل مورد

نظر تابیده شد، گزارش دهند؛ طبق داده‌های جدول زیر کدام گزاره صحیح می‌باشد؟

علامت	ردیابی علامت		عدم ردیابی علامت	
	فرد A	فرد B	فرد A	فرد B
حاضر	۴	۸	۳	۶
غایب	۴	۰	۱	۲

(۱) مجموع رد درست فرد A و B، ۹ مرتبه است.

(۲) میزان هشدار کاذب فرد B نسبت به فرد A کمتر است.

(۳) فرد A، یک مرتبه و فرد B، دو مرتبه محرک هدف را از دست داده‌اند.

(۴) علت کثرت هشدار کاذب فرد B، مهم بودن تکلیف است.

۲۶۷- در کدام یک از انواع حافظه ظرفیت اندوزش، نامحدود است و اگر زمان زیادی از ذخیره اطلاعات در حافظه کوتاه مدت نگذشته باشد، چه

عاملی بر فراموشی اطلاعات موجود در این حافظه مؤثر است؟

(۱) حافظه کاری - تفاوت نوع اطلاعات با یکدیگر

(۲) حافظه حسی - جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید

(۳) حافظه بلندمدت - تفاوت نوع اطلاعات با یکدیگر

(۴) حافظه کوتاه مدت - جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید

۲۶۸- یک محرک در اتاقی که افراد A و B در آن هستند، وجود دارد. فرد A، برخلاف فرد B، از وجود این محرک بی خبر است. کدام گزاره

دلیل مناسبی برای این امر نمی تواند باشد؟

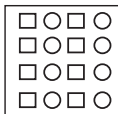
(۱) فقط فرد B محرک را احساس کرده است.

(۲) گیرنده های حسی متناسب با محرک، در فرد A معیوب اند.

(۳) فرد B برخلاف فرد A، به محرک توجه کرده است.

(۴) فرد A برخلاف فرد B، هیچ ادراکی از محرک مورد نظر ندارد.

۲۶۹- شکل مقابل مرتبط با کدام یک از اصول روان شناسی مکتب گشتالت است؟

(۲) مشابهت

(۱) مجاورت

(۴) شکل و زمینه

(۳) تقارب

۲۷۰- پاسخ به هر دو پرسش کدام گزینه، مستلزم به کار گرفتن حافظه رویدادی است؟

(الف) برای کاهش آلودگی شهر تهران چه باید کرد؟

(ب) روان شناسی علمی چیست؟

(پ) آیا فیلم «غلاف تمام فلزی» را دیده اید؟

(ت) حافظه رویدادی چگونه اطلاعاتی را در برمی گیرد؟

(ث) خنده دارترین اتفاقی که برایتان افتاده چیست؟

(۴) پ - ث

(۳) پ - الف

(۲) ت - ث

(۱) الف - ب

نظر خواهی (سؤال‌های نظم حوزه): آیا مقررات آزمون اجرا می‌شود؟

دانش‌آموزان گرامی؛ لطفاً در هنگام پاسخ‌گویی به سؤال‌های زیر، به شماره سؤال‌ها دقت کنید.

تماس تلفنی پشتیبان

۲۸۸- آیا پشتیبان شما از آزمون گذشته تاکنون با شما تماس تلفنی گرفته است؟

- ۱) خیر، ایشان تماس تلفنی نگرفتند.
- ۲) بله، ایشان تماس تلفنی گرفتند.
- ۳) بله، تماس تلفنی ایشان از لحاظ زمانی (در حد ۵ دقیقه) و از لحاظ محتوا در حد خوب و کافی بود.
- ۴) بله، تماس تلفنی ایشان از لحاظ زمانی (بیش از ۵ دقیقه) و از لحاظ محتوا در حد عالی بود.

تماس تلفنی: چه زمانی؟

۲۸۹- پشتیبان چه زمانی با شما تماس گرفت؟

- ۱) در زمان مناسب طبق توافق قبلی (قبلاً در مورد روز و ساعت تماس توافق کرده بودیم)
- ۲) در زمان مناسب تماس گرفت (البته قبلاً در مورد روز و ساعت تماس توافق نکرده بودیم)
- ۳) در روز پنج‌شنبه (روز قبل از آزمون) تماس گرفت.
- ۴) در روز یا ساعت نامناسب تماس گرفت.

تماس تلفنی: چند دقیقه؟

۲۹۰- پشتیبان شما چند دقیقه با شما تماس تلفنی داشت؟

- ۱) یک دقیقه تا سه دقیقه
- ۲) ۳ دقیقه تا ۵ دقیقه
- ۳) بین ۵ تا ۱۰ دقیقه
- ۴) بیش از ۱۰ دقیقه

تماس پشتیبان با اولیا

۲۹۱- آیا پشتیبان شما طی یک ماه گذشته تا کنون با اولیای شما تماس تلفنی داشته است؟

- ۱) بله، یک تماس تلفنی مستقل با ایشان داشته است.
- ۲) بله، هنگامی که با من گفت‌وگو کرد با والدینم نیز سخن گفت.
- ۳) نمی‌دانم، شاید تماس گرفته باشد.
- ۴) خیر، ایشان هنوز با اولیای من تماس نگرفته است.

بررسی دفتر برنامه‌ریزی

۲۹۲- آیا پشتیبان شما طی یک ماه گذشته تا کنون دفتر برنامه‌ریزی شما را بررسی کرده است؟

- ۱) پشتیبان من دفتر برنامه‌ریزی‌ام را با دقت بررسی کرد.
- ۲) پشتیبان من دفتر برنامه‌ریزی‌ام را بررسی کرد.
- ۳) پشتیبان من دفتر برنامه‌ریزی‌ام را بررسی نکرد.
- ۴) من دفتر برنامه‌ریزی ندارم.

کلاس رفع اشکال

۲۹۳- آیا در کلاس رفع اشکال پشتیبان شرکت می‌کنید؟

- ۱) بله، امروز در کلاس رفع اشکال پشتیبان خودم شرکت خواهم کرد.
- ۲) بله، در کلاس پشتیبان دیگر شرکت خواهم کرد (زیرا به آن درس نیاز بیش تری دارم)
- ۳) پشتیبان من کلاس رفع اشکال برگزار می‌کند اما من امروز شرکت نمی‌کنم.
- ۴) پشتیبان من کلاس رفع اشکال برگزار نمی‌کند.

شروع به موقع

۲۹۴- آیا آزمون در حوزه‌ی شما به موقع شروع می‌شود؟

- ۱) بله، هر دو مورد به موقع و دقیقاً سر وقت آغاز می‌شود.
- ۲) پاسخ‌گویی به سؤال‌های علمی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.
- ۳) پاسخ‌گویی به سؤال‌های علمی رأس ساعت آغاز نمی‌شود.
- ۴) در هر دو مورد بی‌نظمی وجود دارد.

متأخرین

۲۹۵- آیا دانش‌آموزان متأخر در محل جداگانه متوقف می‌شوند؟

- ۱) خیر، متأسفانه تا زمان شروع آزمون (و حتی گاهی اوقات پس از آن) داوطلبان متأخر در حال رفت و آمد در سالن آزمون هستند.
- ۲) این موضوع تا حدودی رعایت می‌شود اما نه به طور کامل
- ۳) بله، افراد متأخر ابتدا متوقف می‌شوند و بعداً وارد حوزه می‌شوند اما در هنگام ورود، سروصدا و همه‌همه ایجاد می‌شود.
- ۴) بله، افراد متأخر بعداً وارد حوزه می‌شوند ضمناً برای آنان محل جداگانه‌ای در نظر گرفته شده و بی‌نظمی و سروصدا ایجاد نمی‌شود.

مراقبان

۲۹۶- عملکرد و جدیت مراقبان آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ۱) خیلی خوب
- ۲) خوب
- ۳) متوسط
- ۴) ضعیف

پایان آزمون - ترک حوزه

۲۹۷- آیا در حوزه‌ی شما به داوطلبان قبل از پایان آزمون اجازه‌ی خروج زودهنگام داده می‌شود؟

- ۱) بله، قبل از پایان آزمون اجازه‌ی ترک حوزه داده می‌شود.
- ۲) گاهی اوقات
- ۳) به ندرت
- ۴) خیر، هیچ‌گاه

ارزیابی آزمون امروز

۲۹۸- به طور کلی کیفیت برگزاری آزمون امروز را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

- ۱) خیلی خوب
- ۲) خوب
- ۳) متوسط
- ۴) ضعیف

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
فارسی	محسن اصغری - علیرضا جعفری - عبدالحمید رزاقی - ابراهیم رضایی مقدم - مریم شمیرانی - کاظم کاظمی - الهام محمدی - مرتضی منشاری - حسن وسکری
عربی زبان قرآن	حسین رضایی - محمدصادق محسنی - سید محمدعلی مرتضوی - رضا معصومی - مجید همایی
دین و زندگی	محبوبه ایتسام - امین اسدیان پور - محمد آقاصالح - محمد رضایی بقا - وحیده کاغذی - مرتضی محسنی کبیر - فیروز نژادنجف - سیداحسان هندی
زبان انگلیسی	شهاب اناری - فرهاد حسین پوری - محمد رحیمی نصرآبادی - میرحسین زاهدی - محمد سهرابی - عبدالرشید شفیعی - علی شکوهی - رضا کیاسالار - جواد مؤمنی

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی، امیر زراندوز، فاطمه فهیمیان، رحیم مشتاق‌نظم
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی، کورش داودی، امیر زراندوز، رحیم مشتاق‌نظم
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی، امیر هوشنگ خمسه، امیر زراندوز، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، رحیم مشتاق‌نظم
اقتصاد	مهسیما آذر کردار، زهرا پکاتیان، سارا شریفی، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان
علوم و فنون ادبی (۳)	محسن اصغری، مهناز شریفی، سیدجمال طباطبایی نژاد، عارفه‌سادات طباطبایی نژاد، فرهاد علی نژاد
علوم و فنون ادبی (۱)	محسن اصغری، رضا جان‌نثار کهنه‌شهری، فرهاد علی نژاد، عارفه‌سادات طباطبایی نژاد، اعظم نوری‌نیا
علوم و فنون ادبی (۱) - آزمون شاهد	منتخب از سؤال‌های کتاب آبی علوم و فنون ادبی - پایهٔ دهم و یازدهم
علوم و فنون ادبی (۲)	سعید جعفری، علیرضا جعفری، نسرین حق پرست، عارفه‌سادات طباطبایی نژاد، محمدابراهیم مازنی، حمید محدثی، اعظم نوری‌نیا
علوم و فنون ادبی (۲) - آزمون شاهد	منتخب از سؤال‌های کتاب آبی علوم و فنون ادبی - پایهٔ دهم و یازدهم
عربی زبان قرآن (۳)	درویشعلی ابراهیمی - محمدصادق محسنی - سید محمدعلی مرتضوی - رضا معصومی - مجید همایی
تاریخ (۳)	سیدعلیرضا احمدی، علی محمد کریمی، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار، بهروز یحیی
جغرافیا (۳)	محمدعلی خطیبی، مهسا عفتی، محمدابراهیم مازنی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی
تاریخ (۲)	مریم بوستان، علی محمد کریمی، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار، بهروز یحیی
جغرافیا (۲)	محمدعلی خطیبی، مهسا عفتی، محمدابراهیم مازنی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی
جامعه‌شناسی	آریتا بیدقی، پارسا حبیبی، اعظم رجبی، ارغوان عبدالملکی، حسن قدیری، آذر محمودی، آرزو مهربابا
منطق و فلسفه	سیدعلیرضا احمدی، موسی اکبری، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی
روان‌شناسی	زهرا جمالی، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد، محمدابراهیم مازنی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	الهام محمدی	الهام محمدی	مریم شمیرانی، مرتضی منشاری، طنین زاهدی کیا
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	صالح احصایی، سکینه گلشنی، محمدابراهیم مازنی، سیاوش یوسفی
معارف و اقلیت	دبورا حاتانیان	دبورا حاتانیان	---
زبان انگلیسی	جواد مؤمنی	جواد مؤمنی	عبدالرشید شفیعی فریا توکلی
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	حمید زرین کفش، مهسا عفتی
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	حمید زرین کفش، مهسا عفتی
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	حمید زرین کفش، مهسا عفتی
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	فاطمه فهیمیان	سارا شریفی، مهسا عفتی
علوم و فنون ادبی (۳)	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، حسن وسکری
علوم و فنون ادبی (۱)	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	مرتضی منشاری، حسن وسکری
علوم و فنون ادبی (۲)	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی	مرتضی منشاری، حسن وسکری
عربی زبان قرآن (۳)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدابراهیم مازنی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	آریتا بیدقی، مهسا عفتی
منطق و فلسفه	موسی اکبری	موسی اکبری	فرهاد علی نژاد، حمید محدثی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد، محمدابراهیم مازنی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی، فاطمه منصور خاکی (عمومی)، سارا شریفی (اختصاصی)
مسئول دفترچه	فرهاد حسین پوری (عمومی)، زهرا دامیار (اختصاصی)
فیلتر دفترچه اختصاصی	محمد ابراهیم مازنی
گروه مستندسازی	مدیر: مریم صالحی، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی (عمومی) زهره قموشی (اختصاصی)
حروف چینی و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی) زهره فرجی (عمومی)
ناظر چاپ	حمید عباسی

فارسی ۳

(کاظم کاظمی)

۶-

استعاره: «لعل» استعاره از «لب»/ایهام ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: تلمیح: کوهکن، اشاره‌ای است به داستان فرهاد (عاشق شیرین)/ حسن تعلیل: شاعر دلیل داغ و سیاهی دل لاله‌ها را سوگواری آن‌ها بر مرگ فرهاد دانسته است.

گزینه «۲»: ایهام: «دور از تو»: ۱- در هجران تو ۲- از تو دور باد (جمله دعایی)/ تشبیه:

آتش عشق

گزینه «۴»: تشخیص: «شوق داشتن مگس»/ اسلوب معادله: مصراع دوم مصداق و مثالی برای توجیه مفهوم مصراع اول است و مصراع‌ها استقلال دستوری دارند.

(فارسی، آرایه)

(مرتضی منشاری - اردیبهشت)

۷-

«مژه مانند خنجر» تشبیه/ «سر» مجاز از «فکر و اندیشه»/ «مست و دست» و «در و سر» جناس ناقص (ناهمسان) / «ترک» استعاره از «رخسار زیبا» / «فتنه» استعاره از «ترک مست»

(فارسی، آرایه)

(مرتضی منشاری - اردیبهشت)

۸-

مفهوم بیت صورت سؤال و ابیات مرتبط به سیری ناپذیری عاشق از عشق الهی اشاره دارد، اما مفهوم بیت گزینه «۴» چنین است: عاشق خواهان کشته شدن به دست معشوق است.

(مریم شمیرانی)

۹-

«رنج کشیدن و دشواری‌ها را تحمل کردن در راه عشق یار» پیام مشترک صورت سؤال و گزینه‌های دیگر است، درحالی‌که پیام گزینه «۲»، این است که اگر عارفان و عاشقان سر از گریبان بیرون نمی‌کنند بدان دلیل است که در دل خود محبوب را یافته‌اند.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۵۶)

(مسمن اصغری)

۱۰-

در هر دو بیت صورت سؤال و گزینه «۱»، مفهوم «دعوت به سخن گفتن و پرهیز از خاموشی» وجود دارد.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۳۵)

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

۱-

قدم: آمدن، قدم نهادن، فرارسیدن (آقدام: گام‌ها)

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

(الهام ممدری)

۲-

املای صحیح واژه «مستور» است.

(فارسی ۳، املا، صفحه ۴۷)

(مسمن و سکری - ساری)

۳-

«خاطرم را از شام و روم برانگیخت»: خاطر (مفعول) و «م» مضاف‌الیه مفعول است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «م» مضاف‌الیه «کار» است که نقش متممی دارد.

گزینه «۲»: ضمیر «م»، به فعل می‌چسبد و نقش مفعول دارد.

گزینه «۴»: «کار» مضاف ضمیر متصل «م» است و نقش متممی دارد.

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

(کاظم کاظمی)

۴-

در این گزینه «را» معادل حرف اضافه «به» و «دل» متمم است؛ «قیاس کن چه تیر عشقی به دل» رسید.

تشریح گزینه دیگر

بازگردانی مصراع اول بیت گزینه «۳»: تن‌آسانی برای تشنه آغوش دریا بلاست.

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۴۸)

(الهام ممدری)

۵-

نهاد + مفعول + فعل: «این نامه‌ها (نهاد) ... تأثیر (مفعول) بخشید (فعل)»/ «مولانا» نهاد ... شعر (مفعول) می‌سرود (فعل)

نهاد + مسند + فعل: «مریدان ... خشمگین (مسند) شدند (فعل استادی)»

نهاد + مفعول + مسند + فعل: «مولانا را دیوانه [خواندند] و شمس را جادوگر خواندند

(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

(= نامیدند)

فارسی ۱

(علیرضا یعقوبی - شیراز)

-۱۶

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «شبنم مانند مهر است» تشبیه / «دهان غنچه» تشخیص / «شاعر عتت شبنم روی گل را مهری بر دهان غنچه از شرمندگی خنده یار می‌داند.» حسن تعلیل

گزینه «۲»: «کوه درد» تشبیه / «تالیدن خامه» تشخیص / «صدای قلم بر روی کاغذ را تالیدن او از دست غم‌های نویسنده می‌داند.» حسن تعلیل

گزینه «۴»: «مهر رخت» تشبیه / «نشانی یافتن ماه» تشخیص / «اگر مردم جهان ماه را نگاه می‌کنند به این دلیل است که عشق چهره تو (معشوق) در او نیز وجود دارد.» حسن تعلیل

(فارسی، آرایه، ترکیبی)

(مسمن اصفری)

-۱۷

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «من زنده‌ام: معصومه آباد / گزینه «۲»: ارزیابی شتاب‌زده: جلال آل احمد / گزینه «۴»: «اخلاق محسنی: حسین واعظ کاشفی

(فارسی، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

(مرتضی منشاری - اردبیل)

-۱۸

عدم ثبات و ناپایداری امور جهان مفهوم مشترک گزینه «۲» و بیت صورت سؤال است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: نباید به جهان اعتماد کرد که شادی را کم می‌کند و بر غم می‌افزاید.

گزینه «۳»: هنگام غم، سرمستی پیشه کن که اندوه را فراموش کنی.

گزینه «۴»: دنیا خواب و خیالی بیش نیست.

(فارسی، ا. مفهوم، صفحه ۵۲)

(علیرضا یعقوبی - شیراز)

-۱۹

مفهوم مشترک عبارت صورت سؤال و این دو بیت، «تأثیر هم‌نشینی با بدان» است.

(فارسی، ا. مفهوم، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

(مرتضی منشاری - اردبیل)

-۲۰

گزینه «۲»، بیانگر زمینه قهرمانی است.

وجود «سیمرغ» در گزینه «۱»، و «عمر طولانی و بیش از ششصد ساله زال» در گزینه «۳»، «دیو سپید» در گزینه «۴» بیانگر زمینه خرق عادت حماسه هستند.

(فارسی، ا. مفهوم، صفحه ۱۰۸)

(مرتضی منشاری - اردبیل)

-۱۱

جلالجل: زنگ‌ها، زنگوله‌ها / مندرس: کهنه، فرسوده

(فارسی، ا. لغت، ترکیبی)

(مسمن و سگری - ساری)

-۱۲

املای صحیح کلمه: اشباه

(فارسی، ا. املا، صفحه ۱۱۵)

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

-۱۳

گزینه «۱»: گلی که تربیت از دست باغبان نگرفت (جمله وابسته) / اگر به چشمه خورشید می‌رسد (جمله وابسته) / گلی خودروست (جمله هسته)

گزینه «۳»: مور ارچه (اگرچه) پری دارد (جمله وابسته) کجا مثل مرغ باشد (جمله هسته)

گزینه «۴»: گل تا لطف عرق بر رخ رنگین تو دید (جمله وابسته) از غم دل در آتش شوق عرق گلاب است (جمله هسته)

(فارسی، ا. زبان فارسی، صفحه ۸۰)

(مرتضی منشاری - اردبیل)

-۱۴

«همه جا»، «پول نقره‌ای»، «فلک سیاه» ← ۳ ترکیب وصفی (۳ صفت)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «کوه پیراوا»، «شعله نارنجی» ← ۲ ترکیب وصفی (۲ صفت)

گزینه «۲»: «کاسه‌ای آبی رنگ»، «هزار بار» ← ۲ ترکیب وصفی (۲ صفت)

گزینه «۳»: «چشمان معصوم»، «یک پرده» ← ۲ ترکیب وصفی (۲ صفت)

(فارسی، ا. زبان فارسی، صفحه ۶۶)

(عبدالحمید رزاقی)

-۱۵

«حافظ» در این بیت، نهاد است و منادا در این بیت وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «حافظ» ← منادا / گزینه «۲»: «دل» ← منادا / گزینه «۳»: «درویش» ← منادا

(فارسی، ا. زبان فارسی، صفحه ۱۳۳)

عربی زبان قرآن (۱)

۲۱-

(رضا معصومی)

«لَقَدْ أَرْسَلْنَا» (به راستی) فرستادیم / «مِن قَبْلِكَ»: پیش از تو / «رُسُلًا»: پیامبرانی / «جاءوهم ب...»: برای آنان ... را آوردند / «الْبَيِّنَات»: دلایل مشخص، ادله روشن

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۱۶)

۲۲-

(سید ممدعلی مرتضوی)

«لَا تُصَدِّقْ»: باور نمی‌کنیم / «خُدُوث ظاهرة»: رخ دادن پدیده‌ای / «تَحْيَرٌ»: متحیر می‌کند، حیران می‌سازد / «جَمِيع النَّاسِ»: همه مردم / «لَأَنَّ»: زیرا / «تَنْتَشِرُ»: پخش می‌شوند

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۲۴)

۲۳-

(مهمربارق مصنی)

«الغواصون الذين»: غواصانی که / «یذهبون»: می‌روند / «إلى أعماق المحيط»: به اعماق اقیانوس / «لیلاً»: شبانه / «یشاهدون»: می‌بینند / «ألوف المصابيح الملوثة»: هزاران چراغ رنگی نکته: در ترجمه معدود حتی اگر جمع باشد، باز از مفرد آن استفاده می‌نماییم.

مثال: ثلاثة كُتُبٍ ← سه کتاب (کتابها نادرست است.)

(عربی (۱)، ترجمه، صفحه ۵۰)

۲۴-

(سراسری ریاضی ۹۴)

«كان ... یؤكّدون»: (ماضی استمراری) تأکید می‌کردند / «أباؤنا»: پدران ما / «دائماً»: همواره / «طریق الوصول»: راه رسیدن / «الغلی»: بزرگی / «الإحسان»: نیکی کردن

(عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

۲۵-

(سید ممدعلی مرتضوی)

«تُغسل» با توجه به حرکت ضمه ابتدایی، فعل مجهول است: شسته می‌شود (عربی (۱)، ترجمه، ترکیبی)

۲۶-

(سید ممدعلی مرتضوی)

در سایر گزینه‌ها: «توداء/ بیضاء، نفع/ ضَرَّ، یرحل/ یأتی» با هم متضاد هستند. دقت کنید که «یخرج» به معنای «خارج می‌شود» و «یُدخل» به معنای «داخل می‌کند» متضاد نیستند.

(عربی (۱)، مفعوم، ترکیبی)

۲۷-

(مهمربارق مصنی)

در گزینه «۴» کلمة الصلاة (سالن) مناسب توضیح نمی‌باشد بلکه کلمة السائل (مايع) صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجموعه ذراتی از آب که در هوا معلق می‌مانند: (ابر)
گزینه «۲»: وسیله‌ای که کلام و صداها را به (مکانی) دور منتقل می‌کند: (تلفن)
گزینه «۳»: جشنی که برای شادی در مورد یک حادثه مبارک برگزار می‌شود: (جشنواره)

گزینه «۴»: حالتی از حالات سه گانه ماده که بین جامد و گاز است: (سالن)
(عربی (۱)، مفعوم، ترکیبی)

۲۸-

(مبیر همایی)

گزینه «۲» می‌گوید: «و همگی به ریسمان خدا چنگ زنید و پراکنده نشوید» که با مفهوم بیت هماهنگی دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به ادامه دار بودن دولت حق و ناپایداری باطل دلالت دارد.
گزینه «۳»: به اهمیت حج اشاره می‌کند.

گزینه «۴»: به عدم اخلاص منافق در انفاق کردن دلالت دارد.

(عربی (۱)، مفعوم، صفحه ۳۹)

ترجمه متن:

«تمساح حیوانی است که در آب و خشکی زندگی می‌کند، بدنی دراز و پاهایی کوتاه دارد. فک تمساح به اندازه‌ای نیرومند است که استخوان‌ها را به راحتی می‌شکند. ولی این نیرو تنها هنگامی است که بخواهد دهانش را ببندد. عضلاتی که دهان تمساح را باز می‌کند به حدی ضعیف است که تو می‌توانی دهانش را با یک دست، بسته نگه داری!»

۲۹-

(حسین رضایی)

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) پوست‌ها
(۲) استخوان‌ها
(۳) گوشت‌ها
(۴) عصب‌ها

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۰-

(حسین رضایی)

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ولی
(۲) نه ... ، هیچ نیست
(۳) کاش
(۴) گویی

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۱-

(حسین رضایی)

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) می‌لیسد
(۲) حرکت می‌کند
(۳) باز می‌کند
(۴) می‌بندد

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۲-

(هسین رضایی)

ترجمه گزینہ‌ها:

(۱) رسانا

(۲) باز

(۳) نورانی

(۴) بسته

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

ترجمه متن:

«بدن انسان شامل اعضای بیرونی و درونی است و ما در آرامش زندگی می‌کنیم هنگامی که همکاری بین آنها ادامه دارد و با هم وظیفه‌شان را انجام می‌دهند؛ پس اگر عضوی به درد آید برای عضوهای دیگر آرامش و قرار نمی‌ماند! همان‌طور که می‌دانیم فعالیت قلب بیش‌تر از دیگر اعضاست به‌طوری‌که در طول زندگی پی‌درپی می‌تپد و لحظه‌ای نمی‌ایستد و بیدار است آنگاه که دیگر اعضا می‌خواهند. خون حرکت خود را از این‌جا (قلب) شروع می‌کند تا این‌که غذا و اکسیژن به همه قسمت‌های بدن برسد، سپس به آن برمی‌گردد پس از این‌که نیازهای بدن را برطرف می‌کند و به آن نشاط می‌بخشد. علاوه بر این؛ قلب مرکز عواطف و احساسات است پس دوست می‌دارد و دشمنی می‌کند یا می‌بخشد ... و هم‌چنین گاهی می‌ترسد ترسی که نبض‌های آن را زیاد می‌کند و سرانجام باید سلامت قلب را اولویت تندرستی قرار دهیم و توجه کنیم به اموری که سلامت آن را تضمین می‌کند و هم‌چنین ترک کنیم استعمال آن‌چه را که بر نبض‌های آن تأثیر می‌گذارد مانند نیکوتین و چربی زیاد و ... بلکه فراموش نخواهیم کرد که زندگی ما بر (پایه‌ی) تپش‌های این عضو کوچک سخت‌کوش استوار است!»

۳۳-

(هسین رضایی)

«جوارح» شامل اعضای بیرونی بدن است: دست و گوش و چشم

تشریح گزینہ‌های دیگر

گزینہ «۱»: جزء جوارح (اعضای درونی بدن) هستند.

گزینہ «۲»: جزء جوارح (اعضای درونی بدن) هستند.

گزینہ «۳»: «کلیه» جزء جوارح نیست.

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۴-

(هسین رضایی)

«چربی همیشه مادهٔ مضرّی برای بسیاری از مردم است!» صحیح نیست، زیرا چربی زیاد، مضرّ است.

تشریح گزینہ‌های دیگر

گزینہ «۱»: «تپش‌های قلب انسان لحظه‌ای در طول زندگی متوقف نمی‌شود!» صحیح است.

گزینہ «۲»: «همکاری میان اعضای بدن باعث آرامش زندگی می‌شود!» صحیح است.

گزینہ «۴»: «درد یک عضو بر همهٔ بدن تأثیر می‌گذارد و موجب خلل در نظم آن می‌شود!» صحیح است.

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۵-

(هسین رضایی)

«قلب ما نمی‌خواهد هنگامی که ما در خواب هستیم!» مطابق متن صحیح است.

تشریح گزینہ‌های دیگر

گزینہ «۱»: «ترس بر نبض قلب تأثیر ندارد!» نادرست است.

گزینہ «۲»: «قلب مرکز احساسات متضادّ نیست!» نادرست است.

گزینہ «۳»: «فقط کم‌تحرّکی باعث ضعف عضله‌های قلب می‌شود!» نادرست است.

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۶-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

با توجه به ترجمه (و توجه کنیم به اموری که سلامت آن را تضمین می‌کند...)، «سلامة» مفعول به و منصوب است.

(عربی (۱)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۷-

(ممبرصارق مفسنی)

مطابق قواعد کتاب درسی، معبود اعداد سه تا ده مضاف الیه و به صورت جمع است. پس در گزینہ «۳»، «جُنُودٍ» صحیح می‌باشد، چرا که باید مجرور باشد.

(عربی (۱)، قواعد اسم، صفة ۱۵)

۳۸-

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«یصوّر» فعل مضارع مفرد مذکر غائب از باب تفعیل است (صَوَّرَ، يُصَوِّرُ، تَصَوُّرٌ، تصوّر)، بنابراین تنها یک حرف زائد دارد.

دقت کنید که «تَصَوَّرَ» در گزینہ «۳»، فعل امر و از باب تفعّل است.

(عربی (۱)، قواعد فعل، ترکیبی)

۳۹-

(سراسری زبان ۹۳)

فعل «تَرْتَبِنُ» فعل مجهول است و کلمهٔ «السماء» نایب فاعل آن است.

تشریح سایر گزینہ‌ها:

گزینہ «۱»: فعل «تَعَلَّمَ» مضارع معلوم از باب تفعیل است.

گزینہ «۲»: فعل‌های «تَرَبَّدَ- أن تَرَبَّنَ» به ترتیب مضارع از باب افعال و باب تفعیل و هر دو معلوم هستند.

گزینہ «۳»: فعل «أن يُنْفِقَ» مضارع و معلوم از باب افعال است.

نکته: حرکت ضمه در اول فعل‌های گزینہ‌های «۱»، «۲» و «۳» ضمهٔ باب هستند، نه ضمهٔ مجهول.

(عربی (۱)، انواع یملات، صفة ۸۱)

۴۰-

(مبیر همایی)

در گزینہ «۴»، جار و مجرور دیده نمی‌شود، باید دقت داشت که «جنب» یک اسم است، نه یک حرف جر.

تشریح سایر گزینہ‌ها:

گزینہ «۱»: «مِن ذَهَبٍ» جار و مجرور است.

گزینہ «۲»: «كَالَّذِينَ» جار و مجرور است.

گزینہ «۳»: «مِن نِعَمٍ» جار و مجرور است.

(عربی (۱)، انواع یملات، صفة ۹۹)

دین و زندگی (۳)

(غیروز نژارنیف - تبریز)

-۴۶

اعتقاد به خداوند حکیم و اینکه جهان دارای حافظ و نگهبانی است که در کار او اشتباه نیست، به انسان اطمینان خاطر می‌دهد که می‌تواند در این جهان از قدرت اختیار خود بهره‌برد و برای ساختن امروز و فردای خود و جامعه تلاش کند. این موضوع با آیه «إِنَّ اللَّهَ يُمِصِّكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ...» مرتبط است.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۵۸)

(سیر امسان هنری)

-۴۷

رشد و آبیاری درخت اخلاص ← دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
تقویت محبت خداوند در قلب ← راز و نیاز با خدا و کمک خواستن از او

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

(غیروز نژارنیف - تبریز)

-۴۸

مسئولیت پذیری: هر کدام از ما خودمان را مسئول کارهای خود می‌دانیم. به همین جهت آثار و عواقب عمل خود را می‌پذیریم و اگر به کسی زیان رسانده‌ایم، آن را جبران می‌کنیم. مفهوم مسئولیت‌پذیری در بیت «هیچ عاقل مر کلوخی را زند...» نیز مشهود است.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۵۶)

(غیروز نژارنیف - تبریز)

-۴۹

حدیث مذکور، مربوط به اخلاص در قلب است.

برای این‌که به یک سخن درست عمل کنیم، پذیرش عقلی آن کافی نیست. بلکه آن سخن باید در قلب و دل ما نفوذ کند، یعنی قلب نیز تسلیم آن شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۴۵)

(ممنر رضایی‌بقا)

-۵۰

انسان موحد، چون زندگی خود را بر اساس رضایت خداوند تنظیم کرده و پیرو فرمان‌های اوست (علت)، شخصیتی ثابت و پایدار دارد و از آرامش روحی برخوردار است، موجودات جهان را مخلوق خدا می‌بیند و می‌داند که خداوند او را در برابرشان مسئول قرار داده است. هم‌چنین بدن خود را امانتی الهی می‌شمارد که خداوند به او سپرده است. بنابراین می‌داند که حق ندارد به آن آسیب برساند (حق النفس).

امام علی (ع) می‌فرماید: «تقوای الهی پیشه کنید، هم در مورد بندگان خدا، هم در مورد شهرها و آبادی‌ها، چرا که شما در برابر همه این‌ها حتی سرزمین‌ها و چهارپایان مسئولید...»

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۳)

(امین اسریان‌پور)

-۴۱

با توجه به مفهوم آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوِّكُمْ...»، مودت و ابراز دوستی با دشمنان، جرأت آنان را در برابر مؤمنان بیش‌تر می‌کند.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۵)

(سیر امسان هنری)

-۴۲

خداوند درباره قدر و قضای الهی و قانون‌مندی تَخَلُّف‌ناپذیر و استوار جهان مثالی می‌زند و می‌فرماید: «لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ» نه خورشید را سزد که به ماه برسد و نه شب بر روز پیشی جوید و هر یک در مداری در گردشند».

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه ۶۰)

(ممنر رضایی‌بقا)

-۴۳

کلید راهایی و نجات از این تفکر که «اگر تلاش بکنم، چون شکست من در علم خداوند آمده است، تلاشم به جایی نخواهد رسید»، در این نکته نهفته است که علم خداوند هم پایان و نتیجه امور و هم فرایند انجام حوادث را دربرمی‌گیرد. بر اساس آیات قرآن، علت این‌که کشتی‌ها می‌توانند در دریاها حرکت کنند، اذن الهی و روزی‌طلبی انسان ذکر شده است: «بِأَمْرِهِ وَ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ».

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۶۲ و ۶۵)

(ممبوه ابتسام)

-۴۴

مقاومت در برابر دام‌های دشمن قسم‌خورده انسان (شیطان) نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست. هر چه بیش‌تر از محرمات دور شویم، بیش‌تر در مسیر تقویت اخلاص پیش می‌رویم. زیرا دوری از محرمات از راه‌های تقویت اخلاص است.

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه‌های ۳۹ و ۵۰)

(وصیره کافغزی)

-۴۵

در این آیه شریفه منظور از عهد، عهد و پیمان فطری است و علت عدم اطاعت از شیطان این است که او «عدو مبین» یا همان دشمن آشکار است.

(دین و زندگی ۳، درس ۴، صفحه ۴۳)

دین و زندگی (۱)

۵۷-

(مرتضی مفسنی کبیر)

نتیجه و معلول عبارت شریفه «یدنین علیهن من جلابیهن» در عبارت قرآنی «آن یعرفن فلا یؤذین» آمده است. یعنی نزدیک کردن حجاب باعث می‌شود که زن به عفاف و پاک‌ی شناخته شود و افراد بی‌بندوبار که اسیر هوی و هوس خود هستند، به خود اجازه تعرض به او را ندهند و این آیه پاسخگو به سؤال «آیا در قرآن کریم درباره عفاف و حجاب دستور خاصی وجود دارد؟» می‌باشد.

(دین و زندگی، درس ۴، صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲)

۵۸-

(غیرروز نژادنیف - تبریز)

در صورت ماندن ده روز یا بیش‌تر در محلی، باید روزه و نماز به‌طور کامل انجام شود. در سفری که واجب است، نهی والدین مؤثر نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سفر کم‌تر از ده روز است.

گزینه «۲»: در سفر به قصد کار حرام، نماز کامل است و روزه باید گرفته شود، نه سفری که در طی آن کار حرامی هم انجام شود.

گزینه «۳»: رفتن نباید کمتر از ۴ فرسخ باشد و مجموع رفت و برگشت کمتر از ۸ فرسخ نباشد.

(دین و زندگی، درس ۱۲، صفحه ۱۳۴)

۵۹-

(مهمبر آقاصالح)

در روز قیامت، مردم از هیبت آن روز همچون افراد مست به نظر می‌رسند؛ درحالی‌که مست نیستند ولیکن عذاب خدا سخت است.

در مرحله دوم قیامت، با بانگ سهمناکی، همه مردگان دوباره زنده می‌شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می‌گردند. در این هنگام، انسان‌های گناهکار به دنبال راه فراری می‌گردند.

(دین و زندگی، درس ۱۷، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۴)

۶۰-

(مهمبر رضایی بقا)

امام علی (ع) در یکی از دعاهای خویش می‌فرماید: «اگر مصیبت‌ها بر آنان (متوکلان) فرو بارده؛ به تو پناه می‌آورند و روی به درگاه تو دارند، چون می‌دانند سررشته کارها به دست توست.»

اینکه سررشته کارها و ضرر یا نفع انسان به دست غیر خدا نیست و فقط به دست خداست در آیه «ان ارادتی الله بضر هل هن کاشفات ضره او ارادتی برحمة هل هن مُسکات رحمة قل حسی الله: اگر خدا خواهد که به من زبانی رسد، آیا آنان دورکننده گزند او هستند؟ یا اگر رحمتی برای من خواهد، آیا آنان بازدارنده رحمت او هستند؟ بگو خدا برای من کافی است.» ذکر شده است.

(دین و زندگی، درس ۱۰، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

۵۱-

(امین اسریان پور)

گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد که آیه «و نفس و ما سواها...» بیانگر آن است و دوری از شقاوت، در پرتو نیرویی به نام اراده و اختیار محقق می‌شود که آیه «انا هدیناه السبیل...» مؤید آن است.

(دین و زندگی، درس ۲، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۵۲-

(مهمبر رضایی بقا)

دیدگاه کم برخی انسان‌ها قسمت‌هایی از بدن خود را در حادثه‌ای از دست می‌دهند، اما نه خودشان و نه دیگران، هیچ‌گاه احساس نمی‌کنند که قدری از هویت و «من» او کم شده باشد و این نشان می‌دهد که ثبات هویت و «خود» ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست.

نمونه‌هایی از رویاهای صادق قرآن کریم را در ماجرای حضرت یوسف (ع) ذکر نموده است که خود دلیلی است بر اصالت رویاهای راستین از دیدگاه قرآن.

(دین و زندگی، درس ۳، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۵۳-

(سید اسحاق هندی)

پیامد اول دیدگاه اعتقاد به معاد، شور و انگیزه و تلاش و توان بسیار در انجام کارهای نیک و خدمت به خلق خداست، زیرا انسان معتقد به معاد مطابق عبارت قرآنی «من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحاً فلا خوف علیهم و لا هم یحزنون»، اندوهگین نمی‌شود و نشاط دارد.

(دین و زندگی، درس ۴، صفحه ۴۴)

۵۴-

(مهمبر ایتسام)

عبارت قرآنی «حتی اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون» که تقاضای مشرکان برای بازگشت به دنیاست نشانگر آگاهی افزون انسان در برزخ نسبت به دنیا و سلب اختیار از انسان در برزخ است که تفاوت دنیا و برزخ را نشان می‌دهد. آیه «ینیوا الانسان یومئذ بما قدم و اخر» نشانگر آن است که آثار ماتاخر پل ارتباطی میان دنیا و برزخ است.

(دین و زندگی، درس ۶، صفحه‌های ۶۳ و ۶۴)

۵۵-

(مرتضی مفسنی کبیر)

شیوه رسول خدا (ص) و پیشوایان دیگر ما سبب شد که مسلمانان در اندک مدتی به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها تبدیل شوند و الگو و سرمشق ملت‌های دیگر قرار گیرند. آراستگی، اختصاص به زمان حضور در اجتماعات و معاشرت‌ها ندارد، بلکه شامل زمان حضور در خانواده، و از آن مهم‌تر، زمان عبادت نیز می‌شود. تکرار دائمی نماز در شبانه‌روز، این آراستگی و پاک‌ی را در طول روز حفظ می‌کند و زندگی را پاک و با صفا می‌سازد.

(دین و زندگی، درس ۱۳، صفحه ۱۴۲)

۵۶-

(وفیره کافری)

در قرآن کریم آمده: «خداوند کسی است که هیچ خدایی جز او نیست. او قطعاً شما را در روز قیامت جمع می‌کند که شکی در [وقوع] آن نیست و چه کسی در سخن از خدا راستگوتر است؟»

(دین و زندگی، درس ۵، صفحه ۵۳)

زبان انگلیسی ۳

-۶۱

(بوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «اگرچه بدجور احساس مریضی می‌کنم، نمی‌توانم الان دکترم را ببینم، بنابراین نیاز دارم یک قرار ملاقات برای فردا بگذارم.»

نکته مهم درسی

مفهوم جمله نشان‌دهنده نتیجه است، پس باید از کلمه ربط نتیجه "so" استفاده کنیم.

-۶۲

(فرهار عسین پوری)

ترجمه جمله: «جو همیشه دیر به محل کار می‌آید. درست چند دقیقه قبل، به او گفته شد به موقع (یا زودتر از وقت مقرر) بیاید و گرنه قطعاً اخراج خواهد شد.»

نکته مهم درسی

با توجه به مفهوم جمله، در بخش اول باید از جمله مجهول استفاده کنیم، بنابراین گزینه «۱» که ساختی معلوم دارد حذف می‌شود. با توجه به قید زمان "a few minutes ago" که به زمان گذشته ساده تعلق دارد، گزینه «۳» که حال کامل مجهول است نیز نادرست خواهد بود. OF به معنی «یا» است، اما می‌تواند به معنی «وگرنه» هم باشد. (رد گزینه «۲».)

-۶۳

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «گابریل گفت ترم جدید ۴ مارس آغاز می‌شود، نمی‌شود؟ (درسته؟)»

نکته مهم درسی

گزینه «۱» نادرست است، زیرا در دنباله سؤالی باید از ضمیر فاعلی استفاده کنیم نه اسم. زمان جمله دوم حال ساده است، پس فعل کمکی مناسب در حالت منفی برای نهاد "doesn't" است نه "isn't". (رد گزینه «۴»). با توجه به نهاد جمله، ضمیر مناسب "it" خواهد بود نه "she". (رد گزینه «۲».)

-۶۴

(بوار مؤمنی)

ترجمه جمله: «ما باید برای افزایش بازدهی عمومی‌مان افراد جوان اما ماهر را استخدام کنیم، نه افرادی را که براساس رفاقت بدون هیچ توجهی به توانایی‌های بالفعل‌شان توصیه می‌شوند.»

(۲) توصیه کردن

(۱) انتظار نداشتن

(۴) متمایز کردن

(۳) مختصر کردن

(واژگان)

-۶۵

(میرسعین زاهری)

ترجمه جمله: «حین کار کردن روی تکنولوژی خیلی پیشرفته برای جایگزین کردن تکنولوژی قدیمی، دانشمندان ما به این فهم رسیدند که چگونه منابع جدید انرژی عمل می‌کنند.»

(۲) متوسط

(۱) پیشرفته

(واژگان)

(۴) صلح‌آمیز

(۳) قابل دسترس

-۶۶

(رضا کیاسالار)

ترجمه جمله: «آن گونه که تصور می‌کنی وارد شدن به دانشگاه‌های عالی در رشته‌های خاص آسان نیست. باید بیشترین تلاش را برای کسب جایگاه دکتری در آن جا کنی.»

(۲) تأیید کردن

(۱) تصور کردن

(واژگان)

(۴) شناسایی کردن

(۳) متعلق بودن

-۶۷

(ممنرد سهرابین)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، یک دو زبانه متعادل شخصی است که هم‌زمان به اندازه مساوی بر روی دو زبان تسلط دارد.»

(درک مطلب)

-۶۸

(ممنرد سهرابین)

ترجمه جمله: «کدام عبارت در مورد متن صحیح نیست؟»

(درک مطلب)

«در سراسر جهان جوامع دو زبانه وجود دارد.»

-۶۹

(ممنرد سهرابین)

ترجمه جمله: «مهاجران به زبان مادری خود صحبت می‌کنند تا رسوم خود را حفظ کنند.»

(درک مطلب)

-۷۰

(ممنرد سهرابین)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، کودکانی که از سن خیلی پایین دو زبانه بوده‌اند به احتمال زیاد هر دو زبان را به اندازه مساوی بلد هستند.»

(درک مطلب)

		زبان انگلیسی ۱	
(عبدالرشید شفیعی)	-۷۶	(شهاب اناری)	-۷۱
(۲) با شادی	(۱) با دقت	ترجمه جمله: «اگر توانایی‌های بالای او در گفتار و نوشتار در انگلیسی مورد توجه قرار گیرد، شما می‌فهمید که توانایی من در واقع در مقایسه با آن هیچ است.»	
(کلوزتست) (۴) مؤدبانه	(۳) صبورانه	(۲) اختراع	(۱) توجه
-----		(۴) مقایسه، تضاد	(۳) تأکید
(ممنوعه، ریسمی نصر آباری)	-۷۷	(واژگان)	
ترجمه جمله: «به کدامیک از موارد زیر در متن درباره تاج محل اشاره‌ای نشده است؟»		-----	
(به منظور حفاظت از این میراث فرهنگی به وسایل نقلیه موتوری اجازه ورود)	(داده نمی‌شود.)	(عبدالرشید شفیعی)	-۷۲
(درک مطلب)		(۲) افزایش دادن	(۱) بخشیدن
-----		(۴) بازدید کردن	(۳) زندگی کردن
(ممنوعه، ریسمی نصر آباری)	-۷۸	(کلوزتست)	
ترجمه جمله: «در متن برای پاسخ به کدامیک از سؤالات زیر اطلاعات کافی وجود ندارد؟»		(عبدالرشید شفیعی)	-۷۳
(در ساخت تاج محل از چه موادی استفاده شد؟»		(۲) گستره، تنوع	(۱) تفریح، سرگرمی
(درک مطلب)		(۴) مثال	(۳) دقت، توجه
-----		(کلوزتست)	
(ممنوعه، ریسمی نصر آباری)	-۷۹	(عبدالرشید شفیعی)	-۷۴
ترجمه جمله: «پاراگراف آخر متن شامل تعدادی هشدار می‌باشد.»		حرف اضافه مناسب برای کلمه "vacation" کلمه "on" است. (کلوزتست)	
(درک مطلب)		-----	
(ممنوعه، ریسمی نصر آباری)	-۸۰	(عبدالرشید شفیعی)	-۷۵
ترجمه جمله: «کدامیک از موارد زیر درباره گنبد اصلی تاج محل نادرست می‌باشد؟»		نکته مهم درسی	
(درک مطلب) «آن در تاریکی کامل به رنگ طلایی تغییر رنگ می‌دهد.»		از آن جایی که جمله بیان‌گر الزام و اجبار است، پس به فعل مدال "must" نیاز داریم.	
		(کلوزتست)	

پاسخ نامه اختصاصی

سایت کنکور

Konkur.in

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۳)

(امیر زرانروز)

-۸۵

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7 \times 6 \times 5}{7 \times 7 \times 7} = \frac{30}{49}$$

A

$$P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{30}{49} = \frac{19}{49}$$

A'

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

(امیر زرانروز)

-۸۶

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه را تعیین می‌کنیم:

$$n(S) = 6 \times 5 \times 4 = 120$$

حالا از پیشامد متمم استفاده می‌کنیم؛ یعنی تعداد اعداد ۳ رقمی که مضرب ۵ باشند را پیدا می‌کنیم.

$$\boxed{5} \quad \boxed{4} \quad \boxed{1} \Rightarrow n(A) = 5 \times 4 \times 1 = 20$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{20}{120} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{1}{6} = \frac{5}{6}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

(رفیم مشتاق‌نظم)

-۸۷

ابتدا داده‌ها را به ترتیب از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$16, 16, 16, 17, 17, 18, 18, 18, 19, 19, 20, 20$$

$$Q_1 = 16/5, \text{ میانگین } = 18, Q_3 = 19$$

$$\Rightarrow Q_1 = 16/5, Q_3 = 19 \Rightarrow Q_3 - Q_1 = 19 - 16/5 = 2/5$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

(فاطمه فویمیان)

-۸۸

در مرحله طرح و برنامه‌ریزی (گام دوم) علاوه بر توافق در مورد چگونگی اندازه‌گیری متغیرهای مورد نظر، درباره چگونگی نمونه‌گیری و همچنین شیوه تحلیل داده‌ها تصمیم‌گیری می‌شود.

گزارش معیارها و ارائه نمودارها و دیگر نتایج آماری مربوط به مرحله تحلیل داده‌ها (گام چهارم) است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

(رفیم مشتاق‌نظم)

-۸۹

در بین گزینه‌ها تنها در گزینه «۴» می‌توان گفت که تمامی قشرهای جامعه، شانس حضور دارند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۳)

(فاطمه فویمیان)

-۹۰

تعداد اعضای جامعه را اندازه جامعه و تعداد اعضای نمونه را اندازه نمونه می‌نامیم. هرچه اندازه جامعه بزرگ‌تر باشد، برای آنکه نمونه بتواند به خوبی بیانگر ویژگی‌های جامعه باشد، اندازه نمونه بزرگ‌تری لازم داریم و هرچه پراکندگی متغیر مورد بررسی در جامعه بیشتر باشد، برای حصول اطمینان از حضور تنوع در نمونه، به اندازه نمونه بزرگ‌تری نیاز داریم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

(مهمر بصیرایی)

-۸۱

گام بحث و نتیجه‌گیری شامل مراحل تفسیر نتایج، نتیجه‌گیری، نقد و بررسی و ایده‌های جدید است.

گردآوری، سازماندهی و پاکسازی جزء گام گردآوری و پاکسازی داده‌ها می‌باشند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۰)

(امیر زرانروز)

-۸۲

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع داده‌ها}}{\text{تعداد داده‌ها}} = \frac{60}{4} = 15$$

$$\Rightarrow \sigma^2 = \frac{(24-15)^2 + (14-15)^2 + (10-15)^2 + (12-15)^2}{4}$$

$$= \frac{81 + 1 + 25 + 9}{4} = \frac{116}{4} = 29 \xrightarrow{\text{جذر}} \sigma = \sqrt{29}$$

بنابراین گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(مهمر بصیرایی)

-۸۳

$$n(S) = \binom{11}{4} = \frac{11!}{7! \times 4!} = \frac{11 \times 10 \times 9 \times 8 \times 7!}{7! \times 4 \times 3 \times 2 \times 1} = 330$$

احتمال پیشامد (A') آنکه هیچ مردی انتخاب نشود، برابر است با:

$$n(A') = \binom{6}{4} = \frac{6!}{2! \times 4!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 4!} = 15$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{15}{330} = \frac{1}{22}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - \frac{1}{22} = \frac{21}{22}$$

احتمال آنکه حداقل یک مرد انتخاب شود.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

(امیر زرانروز)

-۸۴

$$S = \{20, 21, 22, \dots, 89\} \Rightarrow n(S) = 89 - 20 + 1 = 70$$

$$A = \{20, 30, 40, 50, 60, 70, 80\} \Rightarrow n(A) = 7$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7}{70} = \frac{1}{10}$$

$$\Rightarrow P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{1}{10} = \frac{9}{10} = 0/9$$

توجه کنید که نباید اعداد ۱۰ و ۹۰ را جزء مجموعه A حساب کنید؛ زیرا اعضای A باید عضو S هم باشند و در واقع A زیرمجموعه S است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

ریاضی و آمار (۱)

-۹۱

(معمربهبرایی)

داده‌ها به ترتیب عبارتند از:

$$5, 5, \underbrace{10, 10}_{Q_1=10}, 10, 10, 10, 15, 15, \underbrace{15, 20}_{Q_3=17.5}, 25, 25$$

میانۀ

$$دامنهٔ میان چارکی = Q_3 - Q_1 = 17.5 - 10 = 7.5$$

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۲۱)

-۹۲

(معمربهبرایی)

با توجه به جدول محور افقی نشان دهندهٔ تعداد بازی‌ها و محور عمودی امتیاز کسب شده است، لذا گزینهٔ «۲» درست است.

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

-۹۳

(معمربهبرایی)

جزر مقادیر متغیر سوم با شعاع دایره‌ها متناسب است، هم‌چنین مساحت دایره با مقدار متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب است.

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۲۴)

-۹۴

(معمربهبرایی)

$$\text{شیب سه‌شنبه به چهارشنبه} = \frac{18-16}{1} = 2$$

$$\text{شیب دوشنبه به سه‌شنبه} = \frac{16-15}{1} = 1$$

$$\text{شیب یکشنبه به دوشنبه} = \frac{15-x}{1} = 15-x$$

$$\text{شیب شنبه به یکشنبه} = \frac{x-10}{1} = x-10$$

$$\begin{cases} 15-x > 2 \Rightarrow x < 13 \\ 15-x > x-10 \Rightarrow 2x < 25 \Rightarrow x < \frac{25}{2} = 12.5 \end{cases}$$

با توجه به گزینه‌ها $x=12$ می‌تواند باشد.

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

-۹۵

(امیر زراندوز)

$$A \text{ ارتفاع جعبه } = A \text{ مساحت دایره } = \pi r^2 = \pi \times \sqrt{2}^2 = 2\pi$$

$$\Rightarrow A \text{ حجم جعبه } = \text{ارتفاع} \times \text{عرض} \times \text{طول} = 3 \times 2 \times 2\pi = 12\pi$$

$$B \text{ ارتفاع دایره } = B \text{ مساحت دایره } = \pi r^2 = \pi \times 1^2 = \pi$$

$$\Rightarrow B \text{ حجم جعبه } = \text{ارتفاع} \times \text{عرض} \times \text{طول} = 8 \times 5 \times \pi = 40\pi$$

$$\Rightarrow \frac{A \text{ حجم جعبه}}{B \text{ حجم جعبه}} = \frac{12\pi}{40\pi} = \frac{3}{10} = 0.3$$

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۲۴)

-۹۶

(امیر زراندوز)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده سپس چارک‌های اول، دوم و سوم آن‌ها را تعیین می‌کنیم:

$$1, 1, 2, 5, 8, 10, \underbrace{10, 10}_{Q_2=10}, 12, 15, 16, 17, 18, 19$$

$$\text{انتخاب داده‌های محدوده } Q_1 \text{ تا } Q_3 \text{ به همراه خود } Q_1 \text{ و } Q_3 \Rightarrow f = 8$$

$$\text{زاویه } \alpha = \frac{f}{N} \times 360^\circ = \frac{8}{14} \times 360^\circ = 205.7^\circ$$

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۴، ۱۱۲ تا ۱۲۴)

-۹۷

(رمیم مشتاق‌نظم)

می‌دانیم مجموع زوایای داخلی دایره 360° است، پس:

$$\text{زاویهٔ انسانی} = 360^\circ - (90^\circ + 54^\circ + 36^\circ + 120^\circ)$$

$$= 360^\circ - 300^\circ = 60^\circ$$

$$\text{فراوانی نسبی} = \frac{60^\circ}{360^\circ} = \frac{1}{6} \Rightarrow \text{فراوانی نسبی} \times 360^\circ = 60^\circ$$

$$\frac{1}{6} \times 100 = \frac{100}{6} = \frac{50}{3} \approx 16.6$$

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه ۱۱۴)

-۹۸

(امیر زراندوز)

$$\text{مقدار سرعت خودروی مورد نظر} \times 100 = 30 \Rightarrow \frac{x}{320} \times 100 = 30$$

$$\Rightarrow \frac{x}{32} = 3 \Rightarrow x = 3 \times 32 = 96$$

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۲۵ تا ۱۲۸)

-۹۹

(کوروش داوری)

در نمودار حبابی متغیر سوم متناسب با مساحت دایره است.

$$\text{مساحت دایره} = \pi r^2$$

$$\text{وزن نفر اول} = \pi(\sqrt{2})^2 = 2\pi$$

$$\text{وزن نفر دوم} = \pi(2)^2 = 4\pi$$

$$\text{وزن نفر سوم} = \pi(3)^2 = 9\pi$$

$$\text{وزن نفر چهارم} = \pi(\sqrt{5})^2 = 5\pi$$

$$\bar{x} = \frac{2\pi + 4\pi + 9\pi + 5\pi}{4} = 5\pi$$

$$\Rightarrow \text{نسبت مورد نظر} = \frac{5\pi}{2\pi} = \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۲۴)

-۱۰۰

(امیر زراندوز)

دادهٔ ۷ بیشترین فراوانی را دارد، پس مد برابر ۷ است، حالا میانه را به دست می‌آوریم: تعداد داده‌ها ۱۷ تاست، چون فرد است، پس دادهٔ وسط یعنی دادهٔ نهم میانه است. بنابراین:

$$\Rightarrow \text{میانه} = 7 + 6 = 13$$

(ریاضی و آمار، (۱). نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

ریاضی و آمار (۲)

-۱۰۵

(امیر زراندوز)

(میلیون نفر) $2000 - 60 = 1400$ جمعیت فعال

(تعداد شاغلین) + (تعداد بیکاران) = جمعیت فعال

میلیون نفر $1400 = x + 70 \Rightarrow x = 70$ اگر تعداد شغل‌های جدید را y فرض کنیم، خواهیم داشت:

$$\frac{\text{تعداد بیکاران}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = 10 \Rightarrow \frac{70 - y}{1400} \times 100 = 10$$

$$\Rightarrow \frac{70 - y}{14} \times 10 = 10 \Rightarrow \frac{70 - y}{14} = 1$$

(میلیون شغل جدید) $70 - y = 14 \Rightarrow y = 70 - 14 = 56$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

-۱۰۶

(امیر زراندوز)

$$100 \times \frac{(\text{شاخص بهای مسکن در سال ۹۱}) - (\text{شاخص بهای مسکن در سال ۹۵})}{\text{شاخص بهای مسکن در سال ۹۱}} = \text{درصد تورم}$$

$$\Rightarrow 40 = \frac{x - 120}{120} \times 100 \Rightarrow x - 120 = 48 \Rightarrow x = 168$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۱)

-۱۰۷

(فاطمه فوهمیان)

 $t = 12$ بین $t = 10$ و $t = 13$ است. بنابراین:

$$m = \frac{6 - 1}{13 - 10} = \frac{5}{3}$$

$$y - 1 = \frac{5}{3}(t - 10) \Rightarrow y = \frac{5}{3}t - \frac{50}{3} + \frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow y = \frac{5}{3}t - \frac{47}{3} \xrightarrow{\times 3} 3y = 5t - 47 \Rightarrow 3y - 5t = -47$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

-۱۰۸

(امیر هوشنگ قمسه)

ابتدا معادله خط گذرنده از نقاط $(9, 8)$ و $(11, 3)$ را می‌نویسیم:

$$\text{شیب: } \frac{8 - 3}{9 - 11} = -\frac{5}{2} \Rightarrow y = -\frac{5}{2}t + b \xrightarrow{(11, 3)} 3 = -\frac{5}{2}(11) + b$$

$$\Rightarrow b = \frac{61}{2} \Rightarrow y = -\frac{5}{2}t + \frac{61}{2}$$

درون‌یابی مقدار مصرف در ساعت 10 برابر است با:

$$y = -\frac{5}{2} \times 10 + \frac{61}{2} = \frac{11}{2}$$

$$\left| \text{مقدار درون‌یابی} - \text{مقدار واقعی} \right| = \left| 5 - \frac{11}{2} \right| = \frac{9}{2} = 4.5$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

(مهمم بمیرایی)

-۱۰۱

تعداد افراد جامعه 10 نفر است و درآمد هر یک به صورت زیر است:

$$\left. \begin{array}{l} \frac{4200}{3} = 1400 \\ \frac{10000}{4} = 2500 \\ \frac{5000}{2} = 2500 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{میانگین برابر میانگین داده‌های} \\ \text{پنجم و ششم است} \end{array}$$

یک نفر هم درآمد 1200 (هزار تومان) دارد.

$$\text{میانگین} = \frac{2500 + 2500}{2} = 2500$$

$$\text{خط فقر} = \frac{\text{میانگین}}{2} = \frac{2500}{2} = 1250$$

بنابراین تنها یک نفر زیر خط فقر قرار دارد.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

-۱۰۲

(امیر زراندوز)

 $0.4 \times (\text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله} + \text{درصد کلمات دشوار}) = \text{شاخص پایه آموزش}$

$$= [(21 + 8) \times 0.4] = [29 \times 0.4] = [11.6] = 11$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۲)

-۱۰۳

(موسا عفتی)

$$\text{BMI} = \frac{\text{وزن برحسب کیلوگرم}}{(\text{قد برحسب متر})^2}$$

$$\text{فرد (الف)} \quad \text{BMI} = 26 = \frac{84 / 24}{x^2} \Rightarrow x^2 = 3 / 24 \Rightarrow x = 1 / 8 \text{ متر}$$

$$\text{فرد (ب)} \quad \text{BMI} = 24 = \frac{y}{2 / 56} \Rightarrow y = 61 / 44 \text{ کیلوگرم}$$

$$\text{BMI جدید فرد (ب)} = \frac{64}{2 / 56} = 64 \Rightarrow \frac{64}{2 / 56} = 25$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه ۶۱)

-۱۰۴

(رحیم مشتاق‌نظم)

$$\text{شاخص بهای برنج و مرغ} = \frac{(12000 \times 80) + (7000 \times 40)}{(10000 \times 80) + (5000 \times 40)} \times 100$$

$$= \frac{960000 + 280000}{800000 + 200000} \times 100 = \frac{1240000}{1000000} \times 100 = 124$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

-۱۰۹

(امیر هوشنگ فمسه)

ابتدا میانگین ماه و قیمت را به دست می آوریم:

$$\bar{x} = \frac{1+2+3+4+5}{5} = 3 \text{ (زمان ماه)}$$

$$\text{میانگین قیمت دلار} = \frac{7+14+10+19+10}{5} = 12$$

معادله خط گذرنده از نقاط (۳،۱۲) و (۵،۱۰) را می نویسیم.

$$10 = -5 + b \Rightarrow b = 15$$

$$\Rightarrow b = 15$$

$$y = -t + 15 \xrightarrow{t=6} y = 9$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

-۱۱۰

(امیر هوشنگ فمسه)

واضح است که گزینه‌های «۱ یا ۲» صحیح است.

معادله خطی که دو نقطه (۱،۱۹/۵) و (۴،۳۷/۵) را به هم وصل می کند، می نویسیم.

$$\text{شیب} = \frac{37/5 - 19/5}{4 - 1} = 6 \Rightarrow y = 6x + b$$

$$\xrightarrow{(1, 19/5)} 19/5 = 6(1) + b \Rightarrow b = 13/5$$

$$y = 6x + 13/5 \xrightarrow{y=31/5} 31/5 = 6x + 13/5$$

$$\Rightarrow 18 = 6x \Rightarrow x = 3$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۶ تا ۷۰)

اقتصاد

-۱۱۱

(موسیما آزرگر راز)

الف) وانت ← این کالای بادوام در فرایند تولید و به وسیله بنگاه‌های تولیدی به کار گرفته شده است و لذا «کالای سرمایه‌ای» نامیده می شود.

اتومبیل خانوار ← کالای بادوام

تابلوهای دست‌بافت ← برای تأمین نیاز کم اهمیت‌تر مصرف می شود ←

کالای لوکس و تجملی

دارو ← کالای ضروری

گوجه‌فرنگی مورد استفاده در تولید رب ← کالای واسطه‌ای

(ب)

میلیون تومان ۵ = درآمد سالانه حاصل از کار با تراکتور در زمین

تومان ۳,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۵۰,۰۰۰ × ۱۲ = درآمد سالانه حاصل از اجاره دادن تراکتور

میلیون تومان ۳ =

این فرد خود با تراکتورش بر روی زمین کار خواهد کرد و مقدار منافع از

دست داده اجاره دادن تراکتور (۳ میلیون تومان) هزینه فرصت کار کردن

فرد با تراکتور بر روی زمین است.

(اقتصاد، اقتصاد پیوسته؟، صفحه‌های ۲۰، ۲۱)

-۱۱۲

(سارا شریفی)

- شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی: بازار انحصاری

- حضور و رفتار هریک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار

بسیار کوچک است: بازار رقابتی

- گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی و یا حتی غیرقانونی تعداد فروشنده

یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می شود: بازار انحصاری

- بازار محصولاتی چون ماکارونی: بازار رقابتی

- فروشنده‌گان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها: مزایده

- شرکت توانیر در کشور ما: بازار انحصاری

- خریداران عمده کالا و خدمات (مثل خریدهای دولتی): مناقصه

(اقتصاد، بازار، صفحه ۳۸)

-۱۱۳

(فاطمه فهیمیان)

الف) انواع سازمان‌های تولیدی به سازمان‌های تعاونی، خصوصی، سهامی عام و سهامی خاص تقسیم می شوند.

ب) در هر کسب و کاری نوآوری ضرب در خطرپذیری، میزان کارآفرینی را نشان می دهد.

ج) تراکتور برای کشاورز سرمایه فیزیکی و دریا برای فعالیت‌های صیادی منابع طبیعی (زمین) است.

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۶ و ۲۸)

-۱۱۴

(مهسا عفتی)

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی (ویژه)

$$\text{هزار تومان } 525 = \frac{3}{4} \times (700) = \text{حقوق ماهانه هر کارگر}$$

$$\text{هزار تومان } 25,200 = 525 \times 4 \times 12 = \text{حقوق سالانه تمامی کارگران}$$

$$\text{هزار تومان } 1,800 = 150 \times 12 = \text{هزینه استهلاک سالانه}$$

$$\text{هزار تومان } 8760 = \frac{12}{100} \times 73,000 = \text{مالیات سالانه}$$

$$\text{هزار تومان } 36,460 = 700 + 1800 + 25,200 + 8760 = \text{هزینه‌های مستقیم سالانه}$$

$$\text{هزار تومان } 36,540 = 73,000 - 36,460 = \text{سود حسابداری}$$

صاحب بنگاه می توانست ماشین آلات تولیدی یا کارگاه را اجاره دهد و سالانه

مبلغی کسب کند، بنابراین مبالغ اجاره سالانه ماشین آلات و کارگاه هزینه

فرصت (هزینه غیرمستقیم) فرد محسوب می شود.

$$\text{هزار تومان } 960 = 80 \times 12 = \text{هزینه اجاره سالانه ماشین آلات تولیدی}$$

$$\text{هزار تومان } 2760 = 230 \times 12 = \text{هزینه اجاره سالانه کارگاه}$$

$$\text{هزار تومان } 32,820 = 36,540 + 960 + 2760 - (73,000) = \text{سود اقتصادی}$$

(اقتصاد، تولید، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

(زهرا بکاتیان)

-۱۱۸

تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند = تولید ناخالص ملی
تولید مردم کشور که در کشور ساکن هستند +
تولید مردم کشور که در کشور ساکن هستند + $114 = 86$
میلیون دلار $28 = 114 - 86$ = تولید مردم کشور که در کشور ساکن هستند $\Rightarrow$
تولید خراجیان مقیم کشور + تولید مردم کشور که در کشور ساکن هستند = تولید ناخالص داخلی
میلیون دلار $75 = 28 + (19 + 12 + 16)$ = تولید ناخالص داخلی

$$\text{دلار } 8,600,000 = \frac{10}{100} \times 86,000,000 = \text{هزینه استهلاک}$$

$$\text{دلار } 66,400,000 = 75,000,000 - 8,600,000 = \text{تولید خالص داخلی}$$

$$\frac{75,000,000}{20,000,000} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کل کشور}} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$$

$$\text{دلار } 3/75 =$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۶)

(سارا شریفی)

-۱۱۹

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت قبلی} - \text{سطح قیمت‌های جدید}}{\text{سطح قیمت‌های قبلی}} = \text{نرخ تورم}$$

$$A \text{ کشور } \%40 = \frac{70 - 50}{50} \times 100 = \frac{20}{50} \times 100$$

$$A \text{ کشور } \%40 = \text{نرخ تورم در کشور } C = \text{نرخ تورم در کشور } B = \text{نرخ تورم در کشور } A$$

برای کشور B داریم:

$$40 = \frac{x - 80}{80} \times 100 \Rightarrow 160 = 5(x - 80) \Rightarrow 160 = 5x - 400$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی } 112 = x \text{ (سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال در کشور B)}$$

برای کشور C داریم:

$$40 = \frac{140 - x}{x} \times 100 \Rightarrow 2x = 5(140 - x) \Rightarrow 2x = 700 - 5x$$

$$\Rightarrow 7x = 700$$

$$\Rightarrow \text{واحد پولی } 100 = x \text{ (سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال در کشور C)}$$

(اقتصاد، پول، صفحه ۵۹)

(موسا عفتی)

-۱۱۵

الف) هماهنگی سطح توسعه و سطح رشد در مورد بیشتر جوامع امروزی صادق است (مانند موزامبیک و نروژ) در این میان، برخی کشورها مانند چین و قطر استثنا هستند.

ب) نرخ مرگومیر نوزادان در موزامبیک، تولید ناخالص داخلی سرانه نروژ و نرخ باسوادی بزرگسالان در ایران به ترتیب برابر با $1/5$ ، 62448 و 843 است.

ج) امید به زندگی در چین تقریباً ۲۰ سال $(19/9 = 75 - 55)$ از امید به زندگی در موزامبیک بیشتر است.

(اقتصاد، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه ۸)

(موسیما آزرکردار)

-۱۱۶

(الف)

میزان افزایش تولید کل جامعه ناشی از افزایش مقدار تولید در سال مورد نظر = تولید کل در سال پایه - تولید به قیمت ثابت در آن سال =

$$\text{میزان افزایش تولید کل جامعه ناشی از افزایش مقدار تولید در سال } 95 = [(1000 \times 30) + (1500 \times 20)] - [(1000 \times 20) + (1000 \times 20)]$$

$$= 60,000 - 50,000 = 10,000 \text{ تومان}$$

تولید کل به قیمت جاری در آن سال = میزان افزایش تولید کل در سال مورد نظر - تولید کل در سال پایه -

$$[(40 \times 1500) + (35 \times 2000)] - [(1000 \times 20) + (1000 \times 20)] = 130,000 - 50,000 = 80,000 \text{ تومان}$$

میزان افزایش تولید کل جامعه ناشی از افزایش مقدار تولید در سال ۹۶ =

$$[(1500 \times 30) + (2000 \times 20)] - [(1000 \times 20) + (1000 \times 20)] = 85,000 - 50,000 = 35,000 \text{ تومان}$$

میزان افزایش تولید کل در سال ۹۶ ناشی از افزایش قیمت =

$$80,000 - 35,000 = 45,000 \text{ تومان}$$

(اقتصاد، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(کنکور سراسری ۹۷)

-۱۱۷

(الف)

$$= \text{کمبود تقاضا در قیمت } 10,000 \text{ ریال}$$

میزان تقاضا در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال - میزان عرضه در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال = کیلو $30 - 0 = 30$

کیلو $15 =$ مقدار تقاضای تعادلی

مقدار تقاضای تعادلی - کمبود تقاضا در قیمت ۱۰,۰۰۰ ریال =

$$= 30 - 15 = 15 \text{ کیلو}$$

= مازاد تقاضا در قیمت ۶۰۰۰ ریال (ب)

مقدار عرضه در قیمت ۶۰۰۰ ریال - مقدار تقاضا در قیمت ۶۰۰۰ ریال =

$$= 20 - 10 = 10 \text{ کیلو}$$

= کمبود تقاضا در قیمت ۹۰۰۰ ریال

مقدار تقاضا در قیمت ۹۰۰۰ ریال - مقدار عرضه در قیمت ۹۰۰۰ ریال =

$$= 25 - 5 = 20 \text{ کیلو}$$

ج) در سطح قیمت ۷۰۰۰ و مقدار ۱۵ کیلو تولیدکننده بیشترین میزان دریافتی را دارد.

$$7000 \times 15 = 105,000 \text{ ریال}$$

د) تنها در سطح قیمت تعادلی فاصله بین عرضه و تقاضا از بین می‌رود و رفتار تولیدکننده و مصرف‌کننده هماهنگ می‌شود و قیمت اگر بالاتر از قیمت تعادلی باشد باید کاهش یابد و اگر پایین‌تر باشد باید افزایش یابد.

(اقتصاد، بازار، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

۱۲۰-

(زهرا بکانبان)

الف) تأثیر بورس بر اقتصاد جامعه:

۱) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه افزایش می‌دهد.

۲) بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌کند.

۳) با بررسی و شفاف‌سازی اطلاعات مالی شرکت‌ها، قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.

۴) با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیتهای مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.

۵) بورس و فعالیتهای مربوط به آن، سرمایه‌های لازم اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی را فراهم می‌آورد.

ب) اولین کاری که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد، گرفتن شناسه معاملاتی با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها است.

ج) بانک‌های مشتری که با کشورها تأسیس می‌شوند (مثل بانک ایران و اروپا) بانک سرمایه‌گذاری به شمار می‌روند.

د) معاملات سلف: بانک محصولات تولیدی آینده بنگاه‌ها را پیش خرید می‌کند. جعاله: طبق این قرارداد، کارفرما تعهد می‌کند در برابر عمل مشخص کارگزار

یا عامل، اجرت معینی به او بپردازد.

خرید دین: طبق این قرارداد، بانک‌ها می‌توانند اسناد و اوراق تجاری متعلق به واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی را تنزیل کنند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۶۵، ۶۹، ۷۴ و ۷۵)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱-

(مهسن اصغری)

در ابیات «الف، ب، ج، ه و» درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری مشهود است:

الف) دفاع از حقوق کارگران

ب) وطن

ج) ارزش جایگاه زن در اجتماع و لزوم برخورداری زنان از حقوق اجتماعی

ه) وطن‌پرستی

و) آزادی و قانون

در بیت «د»، مفهوم کفر با آزادی از قید کفر و دین بیان شده و از این رو مفهوم آزادی مطلوب در عهد بیداری در این جا مطرح نیست و منظور از آزادی، مفهومی نامطلوب است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۲۲-

(فرهاد علی‌نژاد)

بیت «الف»: استفاده از واژه‌های کهن (ژاژخا، مکاربه) ← مربوط به گروه سنت‌گرا

بیت «ب»: استفاده از آرایه‌های جناس ناقص و همسان و تلاش برای زیباسازی سخن ← مربوط به گروه سنت‌گرا

بیت «ج»: استفاده از ساختارهای زبان محاوره (هنوز شب نشده ...) ← مربوط به گروه شاعران زبان مردم عادی

بیت «د»: وزن این بیت که از تصنیفی سروده عارف قزوینی انتخاب شده، با سنت‌های عروضی ناسازگار است و با موسیقی عجین است؛ در حالی که شاعران سنت‌گرا در حیطه موسیقی هم به سنت‌های ادبی وفادار بودند.

بیت «ه»: استفاده از واژه کهن «دیجور» ← مربوط به گروه سنت‌گرا
(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۲۳-

(فرهاد علی‌نژاد)

موارد «الف»، «ج» و «ه» به دلیل استفاده از زبان ساده و قابل فهم، جملات سازگار با طبیعت زبان، انتقاد از استعمار (مورد ج)، استفاده از اصطلاحات عامیانه (مورد ه) و ... به سبک نثر عصر بیداری تعلق دارند.

تشریح سایر موارد:

ب) درون‌مایه عرفان مربوط به نثر دوره‌های قبل است و زبان این عبارت هم متناسب با نثر موزون است.

د) زبان این عبارت، متناسب با متون ادبی عصر سلجوقی و غزنوی است و این ساختارهای زبانی در عصر بیداری کاربرد نداشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۲۴-

(فرهاد علی‌نژاد)

نثر دوره بازگشت و بیداری عموماً در خدمت بیان خواست و آمال مردم بود؛ اما در عبارت صورت سؤال (که از سفرنامه‌ای نوشته ناصرالدین شاه انتخاب شده است)، چنین درون‌مایه‌ای به چشم نمی‌خورد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: متن مورد نظر، عبارت وصفی طولانی ندارد و واژه‌های عربی آن اندک و ساده‌اند.

گزینه «۲»: ساختار جمله‌های متن، دشواری خاصی ندارد و متناسب با طبیعت زبان و قابل فهم است.

گزینه «۳»: حذف: راه کالسکه خوبی (است) / طرفین خیابان را (درخت) کاشته‌اند. تأثیرپذیری از محاوره: از این آبشارها و ممرها می‌رود می‌ریزد به صحرا ...

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶)

۱۲۵-

(سید جمال طباطبایی‌نژاد)

همزه‌های «این، آن، آتش‌ها، این» تلفظ می‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: همزه‌های «اجازت و ای» حذف می‌شوند.

گزینه «۲»: همزه «از» حذف می‌شود.

گزینه «۴»: همزه‌های «از و آرید» حذف می‌شوند.

توجه: حذف و عدم حذف همزه در واژه «ز» در گزینه «۴» تأثیری در وزن شعر ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۳۹)

۱۲۶-

(مهناز شریفی)

در مصراع اول گزینه «۳» در هجای آخر همزه «است» در تلفظ حرف «ر» ادغام می‌شود و به صورت «دی / گ / رست» خوانده می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه در مصراع اول قبل از همزه، مصوت قرار گرفته است که در این صورت حذف همزه صورت نمی‌گیرد. «نام او»

گزینه «۲»: در این گزینه نیز مانند گزینه قبل، همزه بعد از یک حرف صدادار (مصوت) قرار گرفته است؛ لذا حذف همزه صورت نمی‌گیرد. «کشتی او»، «جان ابد»، «چه آسان»

گزینه «۴»: در این گزینه نیز قبل از همزه، مصوت بلند قرار گرفته است، پس حذف همزه صورت نمی‌گیرد. بازجو آن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۴۹ تا ۴۹)

۱۲۷-

(مهناز شریفی)

در بیت گزینه «۴» شاعر از اختیار زبانی حذف همزه در هر دو مصراع استفاده نموده است اما در این بیت اختیار زبانی از نوع «تغییر کمیّت مصوت» وجود ندارد.

نکته: «تغییر کمیّت مصوت» شامل دو اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این بیت، شاعر در کلمه «در»، از اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» استفاده کرده است.

گزینه «۲»: هجای هشتم مصراع اول دارای اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» می‌باشد.

گزینه «۳»: در هجای دوم مصراع دوم اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

۱۲۸-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

بیت «ب» در مصراع اول تغییر کمیّت مصوت بلند دارد: در «بردی»

$$- - - U | - U - U | - - - | - - - U$$

بیت «ج» نیز در مصراع اول تغییر کمیّت مصوت بلند دارد: در «بیچارگی»

$$- UU | - - - U | - - UU | - - U -$$

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۱۲۹-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

در بیت گزینه «۱» علاوه بر حذف همزه تغییر کمیّت مصوت رخ داده است.

$$- U - | - UU - | UUU -$$

$$- U - | - UU - | - UU -$$

در حالی که در سه بیت دیگر فقط حذف همزه رخ داده است:

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: نماد از = - - U

گزینه «۳»: خشم است = - - U / هنوز آن = - - U / می‌رود اندر = - - U

$$- - - U -$$

گزینه «۴»: سحر از = - UU

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۳)

۱۳۰-

(فرهار علی نژاد)

در بیت گزینه «۲» هیچ اختیار شاعری زبانی (حذف همزه یا تغییر کمیّت مصوت) به کار نرفته است. (وزن تمامی ابیات «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» می‌باشد).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حذف همزه در رکن اول مصراع اول - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در رکن دوم مصراع دوم

گزینه «۳»: حذف همزه در رکن دوم مصراع اول و رکن اول مصراع دوم

گزینه «۴»: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در رکن سوم مصراع دوم

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۴)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱-

(اعظم نوری نیا)

- کتاب اوستا در دوره ساسانی به نگارش درآمد.

- نخستین آثار نظم زبان فارسی بعد از اسلام، ابتدا در سیستان و سپس در خراسان بزرگ پدید آمد.

نکته: خراسان بزرگ شامل خراسان کنونی، افغانستان، تاجیکستان، ماوراءالنهر و ترکستان است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۶ و ۴۸)

۱۳۲-

(فرهار علی نژاد)

تشریح موارد نادرست:

ج) این تعریف، فقط ادبیات مکتوب را دربرمی‌گیرد و از این نظر که شامل ادبیات شفاهی نمی‌شود، ناقص است.

د) ادبیات به راحتی و به مدد تخیل می‌تواند منطق معنایی زبان را درهم بریزد؛ یعنی هم کلمه را از معنای قراردادی آن خارج کند و هم منطق معنایی جمله را دگرگون سازد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴، ۱۹ و ۳۷)

۱۳۳-

(اعظم نوری نیا)

موارد «الف» و «ث» درست هستند.

موارد نادرست:

ب) موضوع قابل توجه در شعر نیمه دوم قرن ششم، علاقه‌مندی شاعران به سرودن غزل‌های لطیف و زیباست.

پ) شعر حکمی و اندرزی در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

ت) ناخرسرو، شیوه کسایی مروزی را در آوردن موعظه و نصیحت در قصیده ادامه داد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۳ و ۵۴)

۱۳۹- (عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)

پیام سه بیت نخست، تحمل رنج‌های عشق و جفای معشوق است در حالی که در بیت چهارم منظور شاعر از تیرانداز بودن چشمان و ابروان معشوق، زیبایی او و توانایی‌اش در شکار دل‌هاست و نه جفای معشوق در حق عاشق. (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، ترکیبی)

۱۴۰- (مفسر اصغری)

مفهوم مشترک ابیات گزیننده‌های «۱»، «۳» و «۴» این است که تواضع و فروتنی موجب سربلندی و ارزشمندی است. مفهوم بیت گزیننده «۲» با مدارا و نرمی می‌توان در دشمن غلبه کرد. (علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۲۶)

۱۴۱- (کتاب آبی)

در منطق زبان، هر واژه معنای قراردادی و روشنی دارد اما ادبیات به راحتی و به مدد تخیل می‌تواند منطق معنایی زبان را درهم بریزد. (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۴۲- (کتاب آبی)

نخستین گام در رویارویی با متن، ایجاد فرصت برای تفکر و تأمل در سراپای متن است. باید در اولین مرحله، متن را در یک نگاه اجمالی بررسی کنیم. شاید بتوان این مرحله را چشم‌خوانی نامید. این موارد مربوط به آشنایی با ساختمان بیرونی اثر است. (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۲۷)

۱۴۳- (کتاب آبی)

- از نظر تاریخی، زبان‌های ایرانی را به سه دسته عمده تقسیم می‌کنند: فارسی باستان، فارسی میانه و فارسی نو (دری)
- بعضی از قطعات شعری زبان پهلوی، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند که در میان اندرزننامه‌های منشور جای دارند. مانند منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» که هر دو اصلی پارتی دارند.
- آثار ادبی منظوم و منثور زبان پهلوی از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی برخی از آن‌ها مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» در دست است که آن‌ها هم دچار تغییرات فراوان شده‌اند. (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۸)

۱۴۴- (کتاب آبی)

ابوعلی بلعمی از طرف منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصل محمد بن جریر طبری با عنوان «تاریخ الرسل والملوک» را از عربی به فارسی برگرداند. بلعمی ضمن ترجمه، مطالبی دیگر را به کتاب افزود و برخی مطالب کتاب را حذف کرد و آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافت.
- کتاب «شاهنامه ابومنصوری» حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد که امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه آن باقی مانده است. (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

۱۳۴- (عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)

سبک عبارات «الف» و «د» نثر موزون و سبک عبارات «ب» و «ج» نثر مصنوع است.
- ویژگی‌های نثر موزون: استفاده از آرایه سجع و عبارات موزون، جمله‌های کوتاه و نزدیکی به زبان شعر (مانند این موارد در عبارات «الف» و «د»): سجع بین «جوار» و «کنار»، «پیوست» و «بگسست»، «شکر و عذر»، جملات کوتاه عبارت «د» و ...
- ویژگی‌های نثر مصنوع: آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون عربی و پارسی، اصطلاحات علمی و ... (مانند این موارد در عبارات «ب» و «ج»): تنفیذ شرایع دین - اظهار شعایر حق - خمود - تشبیه افراد به برگ سرو و ... (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۳۵- (عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)

شبهه معنایی در عبارت موردنظر دیده نمی‌شود.
تشریح سایر گزیننده‌ها:
گزیننده «۱»: تلافی کرد و تأسف خورد (سجع) / میان بستن کنایه از خدمت کردن
گزیننده «۲»: برآسایی: فعل پیشوندی
گزیننده «۳»: شکر قدوم بزرگان را ← «را» در معنای «برای» (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۳۶- (عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)

دو بیت «الف» و «ج» در نوع غنایی سروده شده‌اند.
نوع ادبی بیت «ب» = حماسی
نوع ادبی بیت «د» = تعلیمی (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۲۵)

۱۳۷- (عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)

در بیت دوم از لحاظ زبانی از واژگان ساده و بیشتر فارسی استفاده شده و از نگاه فکری، وصف طبیعت و دعوت به می‌گساری است و از لحاظ ادبی، شاعر از آرایه‌های اندک بهره برده است؛ بنابراین به سبک خراسانی نزدیک است.
تشریح سایر گزیننده‌ها:

گزیننده «۱»: مفهوم این بیت، عرفانی است که مسلماً در دسته سبک خراسانی نمی‌گنجد.
گزیننده «۳»: مضمون «هرچه از دوست رسد نکوست» از مفاهیم رایج در سبک عراقی است.
گزیننده «۴»: مفهوم بیت پذیرش قضا و قدر و فراق است که در سبک عراقی رایج‌اند. (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۸، ۴۹، ۵۹ و ۶۰)

۱۳۸- (رضا پیمان‌نگار کهنه‌شوری)

در گزیننده‌های «۱»، «۲» و «۴»، شاعر با شکایت و انتقاد اجتماعی و طنز نیش‌دار به بیان دردهای جامعه می‌پردازد که از ویژگی‌های فکری این دوره است.
ولی در گزیننده «۳» شاعر به مدح و تعریف معشوق زمینی می‌پردازد که از ویژگی‌های فکری سبک خراسانی است. (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۹ و ۶۰)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۵۱- (اعظم نوری نیا)

استفاده از واژه «یدون» نشان می‌دهد که این بیت نمی‌تواند مربوط به سبک عراقی باشد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۸)

۱۵۲- (مهمربراهیم مازنی)

وزن بیت گزینه «۲» متشکل از یک پایه آوایی ۳ هجایی و دو پایه آوایی ۴ هجایی است ← مفاعیلن مفاعیلن مفاعی

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعولن فعولن فعولن ← ۴ پایه آوایی ۴ هجایی

گزینه «۳»: مفتعلن مفتعلن مفتعلن ← ۴ پایه آوایی ۴ هجایی

گزینه «۴»: مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن ← ۴ پایه آوایی ۴ هجایی

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۱۵۳- (سعید معفری)

هی چ فَا لک	د ف ع کُ ند	ا ز سَ ر حُد	د و ر سَ فَر
هی چَ ز مین	د ف ع کُ ند	ا ز تَ ن حُد	ز ل ز لِ را

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۵۴- (عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)

وزن بیت گزینه «۳» «فعولن فعولن فعولن فعل» و دارای ۴ پایه آوایی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفتعلن مفتعلن فاعلن

گزینه «۲»: فعلاتن فعلاتن فعولن

گزینه «۴»: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

۱۵۵- (نسرین حق پرست)

کِ نَا رَ خِیَ	ش دَر یَا کَر	د مَز اشک
تَ مَ ا شَا چُن	نَ یَا یِ سَو	ی دَر یَا
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعی
- - - U	- - - U	- - U

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۴۵-

(کتاب آبی)
کاربرد فراوان آرایه‌های ادبی در بیت سوم نشانگر تلاش شاعر برای زیبایی‌آفرینی است:

آتش‌بار بودن کنایه از پردرد بودن - دم مجاز از لحظه - چو باد = تشبیه - نه رواق چرخ استعاره از افلاک - واج‌آرایی «د» و کسره و «آ» - دود برآوردن از نهاد چیزی کنایه از نابود کردن

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

۱۴۶-

(کتاب آبی)
واژگان عربی به کار رفته در متن نسبتاً ساده هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این ابیات عاشقانه و عرفانی هستند و در حوزه ادبیات غنایی جای می‌گیرند.

گزینه «۳»: در شعر از آرایه‌های بیانی استفاده نشده است.

گزینه «۴»: پیام متن، ارزش مرگ در راه عشق نسبت به مرگ در جنگ است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

۱۴۷-

(کتاب آبی)
شادابی و شکوفایی و عطر گل نشانه آن است که سیر و سلوک گل، پاک و بی‌آلایش بوده است. شاعر گل را عارف سالکی می‌داند که در سیر و سلوکش موفق بوده است؛ زیرا گلبرگ‌هایش پاک و لطیف هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۲۵)

۱۴۸-

(کتاب آبی)
عبارت گزینه «۴» از کتاب «تاریخ یمینی» انتخاب شده است که مربوط به سده‌های بعد از نثر دوره اول است. در این عبارت لغات عربی مهجوری دیده می‌شود که در نثر دوره غزنوی و سلجوقی (با این‌که در آن لغات عربی بیش‌تری نسبت به نثر دوره سامانی دیده می‌شود)، امکان استفاده از آن‌ها کم است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۱۴۹-

(کتاب آبی)
عبارت پایانی بیانگر «کسب مال از راه پسندیده و حلال» است. عین مفهوم «کسب روزی حلال» در بیت گزینه «۳» نیز مطرح شده است. (الفغدن: اندوختن، گرد کردن)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دعوت به نیکی کردن

گزینه «۲»: بیان قناعت و خرسندی از کم دنیا

گزینه «۴»: بیان زوال‌پذیری جاه و مال و دعوت به روی‌گرداندن از دنیا

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه ۵۷)

۱۵۰-

(قارج از کشور ۹۶)
بیت ج: بی زاد و توشه بودن (بی‌بال و پر بودن)

بیت الف: نکوهش آزمندی (نان جو خوردن و قناعت کردن)

بیت ب: پرورده گویی (لؤلؤ استعاره از سخنان گزیده)

بیت د: اوضاع نابسامان (برگشتن ورق و عاجز شدن شیر در برابر مور)

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهومی، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۶۱- (کنکور سراسری ۹۵، با تغییر)

رباعی صورت سؤال را کمال‌الدین اسماعیل پس از قتل عام مغولان در اصفهان سروده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۶۲- (کتاب آبی)

دریادلان = مستغفلن / وفاداری = مفاعیلن / پادشاهی = فاعلاتن / صبحدمان = مفتعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۱۶۳- (کتاب آبی)

پایه‌های آوایی	تا کِ دا نش	گم گُ ند مر	را ه را
	تا کِ عا قل	بش ک ند فر	هنگ را
وزن واژه	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلن
خوشه‌های هجایی	---U-	--U-	-U-

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۷)

۱۶۴- (کتاب آبی)

بیت صورت سؤال و گزینه «۲» در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» با خوشه‌های هجایی:

(-U- / -U- / -U- / -U-) سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۷)

۱۶۵- (کتاب آبی)

در بیت گزینه «۴» هیچ هجای کوتاهی بلند خوانده نشده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

مصراع اول	U	-	-	U	-	-	-
مصراع دوم	U	-	-	U	U	-	-
مصراع اول	U	-	-	U	-	-	-
مصراع دوم	U	-	-	U	-	-	-

گزینه «۲»:

مصراع اول	U	-	U	-	-	-	-
مصراع دوم	U	-	-	U	-	-	-
مصراع اول	U	-	-	U	-	-	-
مصراع دوم	U	-	-	U	-	-	-

گزینه «۳»:

مصراع اول	U	-	-	U	-	-	-
مصراع دوم	U	-	-	U	U	-	-
مصراع اول	U	-	-	U	-	-	-
مصراع دوم	U	-	-	U	-	-	-

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۴۵)

۱۵۶- (اعظم نوری‌نیا)

در ابیات «الف»، «پ» و «ث» هر چهار رکن تشبیه وجود دارد.

الف) روان است (وجه شبه) / حکم تو (مشبه) / همچون (ادات تشبیه) / قضا (مشبه به) / بلند است (وجه شبه) / قدر تو (مشبه) / همچون (ادات تشبیه) / قدر (مشبه به)

پ) جوی (مشبه) / همچون (ادات تشبیه) / نهر فرهاد (مشبه به) / سرشار از لین (وجه شبه) / باغ (مشبه) / همچون (ادات تشبیه) / تخت پرویز (مشبه به) / مشحون از نگار (وجه شبه)

ث) به ظاهر بادپیمایم (وجه شبه) / ما (مشبه) / همچون (ادات تشبیه) / حباب (مشبه به) / از هواداران دریایم (وجه شبه) / ما (مشبه) / همچون (ادات تشبیه) / حباب (مشبه به)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۵۷- (علیرضا یعفری)

گسترده: چون شاخ گوزن است.

فشرده ترکیبی: بیشه اندیشه

فشرده غیر ترکیبی: مانند شیرم

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۱۵۸- (ممید مهرثی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خورنده اژدها» مجاز از دنیا است.

گزینه «۲»: «آب» مجاز از دریا است.

گزینه «۳»: «تن» مجاز از سر است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

۱۵۹- (اعظم نوری‌نیا)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سیم‌گون‌ماهی: مجاز از ستاره‌ها / سیمابگون دریا: مجاز از آسمان

گزینه «۲»: تیغ اسکندر: مجاز از خورشید

گزینه «۳»: پیکان: مجاز از عشق

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۵)

۱۶۰- (ممید مهرثی)

کف: مجاز از دست / تشبیه‌های بیت: زبان ← برنده تیغ، دل ← دریا، کف ← بارنده میغ

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پسته مجاز از لب، بادام مجاز از چشم است. / تشبیه: سیب زنخدان

گزینه «۲»: بیت مجاز ندارد. / تشبیه‌های بیت: روی (چهره) ← سنگ / من (نهاد پیوسته - م) ← شانه

گزینه «۴»: مژه مجاز از چشم / بیت تشبیه ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

(سیر ممدعلی مرتضوی)

-۱۷۳

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: «لَا يُعْصَى اللَّهُ: نافرمانی خداوند نشود» صحیح است؛ زیرا فعل، مجهول است.

گزینۀ «۲»: «ازدادت» فعلی لازم به معنای «زیاد شد، افزایش یافت» است.

گزینۀ «۳»: «الآخر» با توجه به فتحه بر روی (خ)، به معنای «دیگر» است. (اسم تفضیل محسوب می‌شود.)

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

(درویشعلی ابراهیمی)

-۱۷۴

عبارت «مجرای برای آب هر چند باریک یا پهناور باشد» تعریفی از «قناة» (کانال) است، نه «مَنجَم» (معدن).

(عربی (۳)، مفوم، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۱)

(درویشعلی ابراهیمی)

-۱۷۵

فاعل فعلی که در جای خالی قرار می‌گیرد به (المادة) برمی‌گردد؛ پس باید این فعل در صیغه مفرد مؤنث غایب باشد: (سَهَّلَتْ)

گزینۀ «۱» (آسان کردم)، گزینۀ «۳» (آسان کردیم) و گزینۀ «۴» (آسان کردند) نامناسب‌اند.

(عربی (۳)، مفوم، صفحه ۱۹)

(رضا معصومی)

-۱۷۶

مفهوم عبارت گزینۀ «۲»: «نادانی بزرگ‌ترین بیماری برای انسان است» برای عبارت صورت سؤال (هیچ فقری شدیدتر از نادانی نیست) مناسب‌تر است.

(عربی (۳)، مفوم، صفحه ۱۳)

(سیر ممدعلی مرتضوی)

-۱۷۷

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینۀ «۱»: «مرفوع بالالف» نادرست است.

گزینۀ «۲»: «باب استفعال» نادرست است.

گزینۀ «۳»: «مجرد ثلاثی» نادرست است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، ترکیبی)

(ممدصارق مفسنی)

-۱۷۸

«تُعْطَى» با توجه به حرکت‌گذاری‌اش و نیز سیاق جمله، فعلی مجهول محسوب می‌شود، بنابراین «الجواز» نایب فاعل آن است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

(مبیر همایی)

-۱۷۹

در گزینۀ «۲»، «لا» حرف نفی جنس است. (ترجمه: آن شب فهمیدم که هیچ ستاره‌ای در آسمان نیست.)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: «لا» نهی آمده است.

گزینۀ «۳»: «لا» عطف آمده است. «لا» عطف یکی از انواع «لا» است که دو کلمه یا عبارت را به هم معطوف می‌کند و معمولاً در میان دو قسمت شبیه به هم قرار می‌گیرد.

گزینۀ «۴»: «لا» نفی آمده است.

(عربی (۳)، انواع جملات، صفحه ۱۲)

(سیر ممدعلی مرتضوی)

-۱۸۰

با قرار دادن «لیت» در جمله، فعل آن را می‌توان به صورت ماضی استمراری ترجمه کرد.

(عربی (۳)، انواع جملات، ترکیبی)

(کنکور سراسری ۹۴)

-۱۶۶

تشبیه فشرده غیر ترکیبی: من آن شهرم / تو آن گنجی
تشبیه فشرده ترکیبی: سیلاب محبت / ویرانه دل‌ها

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

(قارچ از کشور ۹۱)

-۱۶۷

«دجله اشک» و «بهار شوق» تشبیه فشرده اضافی هستند و در مصراع دوم، رازهای سینه به خاشاک تشبیه شده است. (۳ تشبیه)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: «جهان چون دوزخ» و «همه دنیااست بهشت» (۲ تشبیه)

گزینۀ «۲»: «تبخال‌ها چون جرس» (۱ تشبیه)

گزینۀ «۳»: «باد نخوت» و «چون حباب» (۲ تشبیه)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۸ تا ۳۲)

(کتاب آبی)

-۱۶۸

در ابیات «الف و چ» مجاز وجود ندارد.

در بیت «ب»: «نرگس» در مصراع اول، در معنی «چشم» مجاز با علاقه شباهت است.

در بیت «پ»: «سر» در معنی «موی سر» مجاز دارد.

در بیت «ت»: «خونریز» استعاره و مجاز به علاقه شباهت از چشم یار است.

در بیت «ث»: «او» در مصراع دوم در معنی «خون» مجاز دارد.

در بیت «ج»: «گردن» در معنی «کل وجود و جان» مجاز دارد.

نکته: مجاز به کار بردن کلمه در غیر معنی حقیقی، به شرط وجود علاقه و قرینه است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

(کتاب آبی)

-۱۶۹

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: «تیر» مجاز از دشمنی است.

گزینۀ «۲»: «درج عقیق» مجاز از دهان یار است.

گزینۀ «۴»: «شمشاد» مجاز از قامت یار است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه ۵۵)

(کتاب آبی)

-۱۷۰

شاعر در بیت گزینۀ «۳» خود را به طوطی خوش‌لهجه‌ای تشبیه کرده است. هم‌چنین واژه «زبان» دوم مجاز از صحبت است، چرا که شاعر بیان می‌کند راه صحبت کردن را گم کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

عربی زبان قرآن (۳)

(ممدصارق مفسنی)

-۱۷۱

«لَا يَحْزُنْكَ»: (لا از نوع نهی است) «نباید» تو را غمگین کنند، غمگین نکنند / «الَّذِينَ»: کسانی که، آنان که / «يُاسِرُونَ»: شتاب می‌کنند / «فی الکفر»: در کفر

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۱۲)

(مبیر همایی)

-۱۷۲

«لَيْتَ»: کاش، ای کاش / «طالباتنا المجتدات»: دانش‌آموزان کوشای ما / «يُبَصِّرْنَ»: ببینند، مشاهده کنند / «مُظَاهِرٍ»: مظاهر، جلوه‌گاه‌ها / «رْتَهِنَ»: پروردگارشان / «يُدْرِكُنَّ»: بفهمند، متوجه شوند، دریابند / «أَسْرَارَ كُلِّ مَا فِيهِ»: رازهای تمام آنچه را که در آن است.

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

تاریخ (۳)

-۱۸۶

(سیر علیرضا اهمری)

به رغم رکودی که در صنایع دستی ایران به ویژه از نیمه دوم عصر قاجار به وجود آمد، تولید فرش و صادرات آن به کشورهای خارجی به ویژه اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۲)

-۱۸۷

(علی‌مهمد کریمی)

یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار میرزا حسن رشديه بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به ویژه در دوره ابتدایی در شهرهای مختلف ایران تلاش کرد. هدف رشديه از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۴)

-۱۸۸

(علی‌مهمد کریمی)

حاج ملاهادی سبزواری یکی از فیلسوفان نامدار دوره قاجار به شمار می‌رود. او کتاب «اسرارالحکم» را به درخواست ناصرالدین شاه به فارسی نوشت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۵)

-۱۸۹

(بهرروز یهیی)

نقاشی در عصر قاجار به دنبال وحدت سیاسی و استقرار امنیت و در سایه حمایت پادشاهان و دربار از یکسو و ارتباط با غرب از سوی دیگر دچار تحولی اساسی شد.

فتحعلی شاه، برجسته‌ترین هنرمندان نقاش را در تهران گردآورد و آنها را به کشیدن پرده‌های بزرگ برای نصب در کاخ‌ها تشویق کرد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۶)

-۱۹۰

(بهرروز یهیی)

هنر تئاتر به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت. میرزا علی اکبر خان مزین‌الدوله (نقاش باشی)، به دستور ناصرالدین شاه یک تالار نمایش ساخت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۸)

-۱۸۱

(آزاده میرزایی)

دولت روسیه از زمان پترکبیر، سیاست توسعه‌طلبانه‌ای را با هدف تسلط بر سرحدات شمالی ایران و عثمانی آغاز کرد. لشکرکشی روسیه به قفقاز و تصرف گرجستان سرآغاز جنگ‌های ایران و روسیه به‌شمار می‌آید.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۱)

-۱۸۲

(آزاده میرزایی)

از جمله علل شروع دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه، یکی مشخص نبودن خطوط مرزی در عهدنامه گلستان و ادعاهای ارضی جدید روس‌ها و دیگری فریاد کمک‌خواهی مردم مسلمان شهرها و روستاهایی بود که به واسطه معاهده گلستان تحت سلطه و ستم روس‌ها قرار گرفته بودند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۲)

-۱۸۳

(بهرروز یهیی)

در دوره قاجار سه شیوه تولید وجود داشت: ۱- شیوه تولید سهم‌بری دهقانی ۲- شیوه تولید خرده کالایی دولتی و خصوصی ۳- شیوه تولید شبانکارگی (شبنانی) یا ایلپاتی

بازارها هسته اصلی نظام اقتصادی و اجتماعی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی را در مراکز شهری تشکیل می‌دادند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۴۹)

-۱۸۴

(میلاد هوشیار)

در اوایل دوره قاجار به علت جنگ‌های ناپلئون، کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد، اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل، زری‌باف، ظروف سفالی و لعاب‌دار، منبت‌کاری، قلم‌کاری، خاتم‌کاری و انواع اسلحه گرم و سرد، با کیفیت خوب تولید می‌شدند و از لحاظ کیفیت و دوام در وضعیت مطلوبی بودند.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

-۱۸۵

(سیر علیرضا اهمری)

جنگ‌های استقلال آمریکا، موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۱)

جغرافیا (۳)

-۱۹۶

(آزاده میرزایی)

روستاییان عمدتاً به درآمد حاصل «کشاورزی» وابسته‌اند. تهیه و اجرای طرح‌های هادی روستایی از وظایف مهم «بنیاد مسکن انقلاب اسلامی» است که در سال ۱۳۵۸ با هدف «تأمین مسکن محرومان تشکیل شد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونگاه‌ها، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

-۱۹۷

(مهمد ابراهیم مازنی)

در سال ۱۳۵۸ جهاد سازندگی با هدف «رسیدگی به مناطق محروم، استقلال کشور و خودبسندگی کشاورزی» تشکیل شد. - شناسایی کاربری اراضی روستاها و تهیه نقشه‌های وضع موجود آن در طرح هادی جای می‌گیرد که اجرای این طرح از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

- در طرح هادی، چگونگی گسترش روستاها در آینده تعیین می‌شود.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونگاه‌ها، صفحه ۳۵)

-۱۹۸

(موسا عفتی)

سامانه اطلاعات جغرافیایی در واقع، سامانه‌ای رایانه‌ای برای جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی است که با سرعت و دقت زیاد حجم زیادی از اطلاعات را پردازش می‌کند و نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می‌آورد.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیا، صفحه ۳۸)

-۱۹۹

(موسا عفتی)

پردازش و تحلیل اطلاعات با سامانه اطلاعات جغرافیایی به تصمیم‌گیری می‌انجامد. در مرحله «پردازش» اطلاعات، با توجه به اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیا، صفحه ۳۸)

-۲۰۰

(مهمد ابراهیم مازنی)

در سامانه اطلاعات جغرافیایی، داده‌های مربوط به پدیده‌های دنیای واقعی را می‌توان بر اساس اهداف و نوع ویژگی‌های مورد نظر در قالب لایه‌هایی جداگانه طبقه‌بندی و ترکیب کرد. از جمع‌بندی و تلفیق لایه‌های مختلف، لایه جدیدی حاصل می‌شود که دربرگیرنده اطلاعات دقیق و مورد نیاز کاربران است. مانند فرض صورت سؤال که در آن به تلفیق و جمع‌بندی لایه‌های مختلف نیاز است.

(پغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های پغرافیا، صفحه ۳۹)

(بهروز یهیی)

-۱۹۱

زاعه‌نشینی نوعی اسکان غیررسمی است. در برخی کشورها حکومت مرکزی یا حکمرانی محلی (مدیریت شهری) برای تأمین مسکن گروه‌های فقیر شهری و مهاجران، طرح‌های ساخت مسکن ارزان‌قیمت، اعطای وام مسکن و نظایر آن‌ها را اجرا می‌کنند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونگاه‌ها، صفحه ۲۴)

-۱۹۲

(مهمد علی فطیپی باگی)

- از جمله راهکارهایی که در برخی شهرها به منظور ایجاد فرصت شغلی به کار گرفته شده، توسعه امکانات گردشگری برای جذب گردشگر است.

- افزایش نظارت و نصب دوربین‌های مداربسته در نقاط مختلف شهر، بهبود روشنایی معابر و بازسازی محله‌های فرسوده و مخروبه از جمله کارهایی است که مدیران شهری می‌توانند برای ارتقای امنیت شهرها انجام دهند.

- مدیریت پسماند، تعیین و ترویج الگوهای مصرف آب و برق، دفع فاضلاب و ... از راه‌های حفظ و بهبود شرایط محیط زیست شهری است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونگاه‌ها، صفحه‌های ۲۳، ۲۵ و ۲۶)

-۱۹۳

(مهمد علی فطیپی باگی)

در طراحی مبلمان شهری باید به نیازهای افراد ویژه مانند معلولان و جانبازان و سالخوردگان توجه شود؛ مانند طراحی خط بساواپی مخصوص عبور نابینایان و رمپ عبور ویلچر در ساختمان‌های عمومی و پارک‌ها.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونگاه‌ها، صفحه ۲۷)

-۱۹۴

(مهمد علی فطیپی باگی)

- سرانه عبارت است از تقسیم مساحت بر جمعیت. سرانه، مقدار زمینی است که به طور متوسط از هر یک از کاربری‌های شهر به جمعیت شهر می‌رسد. بنابراین سرانه فضای سبز در این شهر، ۵ متر مربع برای هر فرد است.

$$\frac{\text{مساحت فضای سبز}}{\text{جمعیت شهر}} = \frac{5000 \text{ m}^2}{1000} = 5 \text{ Km}^2$$

- مطالعه کاربری زمین به برنامه‌ریزان کمک می‌کند که محدودیت‌ها را بشناسند و به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که از فضاهای شهر به‌طور مناسب و متعادل استفاده شود.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونگاه‌ها، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

-۱۹۵

(مهمد ابراهیم مازنی)

در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد. کشاورزی به عنوان شغل اصلی روستائینان در حوزه اقتصاد روستای پایدار بررسی می‌شود و توسعه خدمات گردشگری و فراغتی برای حل مشکلات این حوزه (اقتصاد) و توسعه آن صورت می‌گیرد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیا سکونگاه‌ها، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

تاریخ (۲)

(میلاد هوشیار)

-۲۰۶

میدان نقش جهان، یکی از زیباترین و مهم‌ترین مجموعه‌های تاریخی ایران و جهان، نماد معماری صفوی محسوب می‌شود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۵۲)

(علی‌مصدر کریمی)

-۲۰۷

واسال به ارباب خود سوگند وفاداری یاد می‌کرد و موظف بود که هنگام جنگ او را یاری دهد، از کاخ و کوشک او حفاظت نماید و به او عوارض و مالیات بپردازد.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر بربر، صفحه ۱۶۴)

(علی‌مصدر کریمی)

-۲۰۸

پیروزی سلجوقیان بر امپراتوری بیزانس در جنگ ملازگرد و پیشروی آنان در آسیای صغیر، موجب شد که امپراتوری روم شرقی از پاپ علیه مسلمانان درخواست کمک نماید.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر بربر، صفحه‌های ۱۶۶ و ۱۶۷)

(بهرز یحیی)

-۲۰۹

یکی از وجوه مهم تفکر رنسانس که ریشه در فرهنگ یونان باستان داشت، حرمت نهادن به اعتبار و ارزش انسان و تصدیق استعداد و توانایی‌های او بود، که از آن به عنوان اومانیزم یا انسان‌گرایی تعبیر می‌شود.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر بربر، صفحه ۱۷۶)

(بهرز یحیی)

-۲۱۰

کشفیات جغرافیایی در حوزه اقتصادی بیشترین تأثیر را بر جای گذاشت. از دیدگاه مارتین لوتر، آنچه مایه رستگاری انسان می‌شود ایمان است و نه انجام دادن کارهای نیک، و شاهدان آلمانی از لوتر حمایت کردند و به پاپ و امپراتور اعتراض کردند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر بربر، صفحه‌های ۱۸۴ و ۱۸۵)

(بهرز یحیی)

-۲۰۱

کمال‌الدین بهزاد، نامورترین نقاش دوره تیموری بود. در عصر ایلخانی هنر نگارگری تلفیقی از سنت‌های نقاشی ایرانی و چینی بود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۲۹)

(آزاده میرزایی)

-۲۰۲

در دوران پس از هجوم مغول به ایران، پیروان مذاهب و فرق اسلامی به خصوص اهل تسنن، شیعیان و صوفیان، اختلاف و رقابت گذشته خود را کنار گذاشتند و متحد و یکدل برای مسلمان شدن مغول‌ها تلاش کردند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۲۶)

(مریم بوستان)

-۲۰۳

شاه اسماعیل طی لشکرکشی و جنگ‌های مختلف موجبات وحدت سیاسی و جغرافیایی ایران را فراهم آورد و سپس به مقابله با دشمنان خارجی شتافت. ابتدا ازبکان را که به خراسان یورش آورده و مشغول قتل و غارت مردم آنجا بودند، شکست داد. به دنبال این پیروزی، بخش وسیعی از سرزمین‌های شرق ایران تا رود جیحون تحت حاکمیت صفویان درآمد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۷)

(میلاد هوشیار)

-۲۰۴

اروپاییان در عصر صفوی قادر به تحمیل اهداف خود به این دولت نبودند و صفویان با اقتدار از روابط با اروپا در جهت اهداف خود سود می‌بردند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۶)

(میلاد هوشیار)

-۲۰۵

از مشهورترین آثار تاریخ‌نگاری دوره صفویان می‌توان به کتاب حبیب‌السیبر تألیف غیاث‌الدین خواند میر، احسن التواریخ تألیف حسن بیگ روملو و کتاب تاریخ عالم‌آرای عباسی تألیف اسکندربیک منشی اشاره کرد.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۳۹)

جغرافیا (۲)

-۲۱۶

(معمرد علی فطیپی باگی)

در نظام سیاسی فدرال، هر ایالت قوه مقننه و مجریه و قضائیه مستقل دارد و در امور و برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی خود به‌طور مستقل تصمیم‌گیری و عمل می‌کند.

نکته: ایالت‌ها در دفاع، سیاست خارجی و واحد پول ملی از حکومت مرکزی تبعیت می‌کنند.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه‌های ۱۳۸ و ۱۳۹)

-۲۱۷

(آزاده میرزایی)

ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سر و کار دارد و روابط متقابل این سه عنصر را مطالعه می‌کند.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه ۱۴۱)

-۲۱۸

(معمرد ابراهیم مازنی)

نظریات «قدرت دریایی» و «فضای حیاتی» به‌ترتیب توسط «آلفرد ماهان» و «راتزل» ارائه شده است.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه‌های ۱۴۳ و ۱۴۵)

-۲۱۹

(مهسا عفتی)

گزینه «۴» مربوط به «موقعیت جغرافیایی کشور» و سه گزینه دیگر مربوط به «وسعت، شکل و ناهمواری‌های کشور» می‌باشند.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه‌های ۱۳۹)

-۲۲۰

(مهسا عفتی)

بهترین شکل برای یک کشور، شکل فشرده (جمع‌وجور) است که در آن پایتخت در مرکز قرار گرفته است. در چنین وضعیتی، در کمترین زمان می‌توان از مرکز یک سرزمین به تمام نقاط آن دسترسی پیدا کرد. قابلیت دفاعی کشور در این شکل زیاد است.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه ۱۵۰)

-۲۱۱

(آزاده میرزایی)

بندر هنگ کنگ ← ناحیه سیاسی ویژه (خودمختار)

اتحادیه اروپا ← ناحیه سیاسی فراملی (منطقه‌ای)

شهرستان نهبندان ← ناحیه سیاسی فراملی

ایالات متحده آمریکا ← ناحیه سیاسی ملی

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

-۲۱۲

(معمرد علی فطیپی باگی)

جغرافیای سیاسی عبارت از علم مطالعه کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست است و پیامدهای تأثیر این دو بر یکدیگر را تحلیل می‌کند. در گزینه «۳» اثری از جغرافیا و مکان به چشم نمی‌خورد و در حوزه مطالعات علوم سیاسی قرار دارد.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه ۱۲۴)

-۲۱۳

(معمرد ابراهیم مازنی)

مرزهای تحمیلی، مرزهایی هستند که در تعیین آن‌ها شرایط فرهنگی (مثل دین و زبان) در نظر گرفته نشده است. در نتیجه، موجب می‌گردد افراد یک ملت یا قوم، در دو کشور همسایه و دو حکومت جداگانه قرار بگیرند. غالباً مرزهای تحمیلی (مانند مرز کره شمالی و جنوبی) به حمله‌های نظامی و درگیری‌های مرزی منجر می‌شود.

نکته: مرز بین هند و پاکستان با در نظر گرفتن مشترکات فرهنگی (جدا کردن مناطق مسلمان‌نشین از هندونشین) تعیین شده است.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه ۱۳۳)

-۲۱۴

(معمرد ابراهیم مازنی)

«مرز، تقسیمات کشوری و پایتخت» از عناصر یک سرزمین هستند. جمعیت (ملت)، نظام سیاسی (حکومت) و سرزمین، از عناصر و ارکان یک کشور هستند.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه‌های ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۵ و ۱۳۷)

-۲۱۵

(پهروز یحیی)

خط مبنا «پایین‌ترین» حد جزر در دریاست و از خط مبنا به سمت دریا تا ۱۲ مایل دریایی «دریای سرزمینی» نامیده می‌شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریاست اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر دارند.

(یغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفه ۱۳۱)

جامعه‌شناسی

-۲۲۱

(پارسا بیبی)

بیشتر به چشم آمدن بی‌نظمی از نظم: عادت

نظم اجتماعی: قواعد زندگی اجتماعی

انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل دادن: یکسان دانستن

نظم طبیعت و جامعه

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۱، ۲۸ و ۲۹)

-۲۲۲

(پارسا بیبی)

این تصور از جامعه و نظم اجتماعی به جامعه‌شناسی پوزیتیویستی مشهور است که علوم طبیعی را الگوی خود می‌داند و روش‌های علوم طبیعی را به کار می‌گیرد. جامعه‌شناسان پوزیتیویست معتقد بودند، همان‌طور که فرمول‌های فیزیک می‌توانند نظم میان اجزای یک خودرو را نشان دهند، جامعه‌شناسی نیز باید بتواند به فرمول‌هایی برای توضیح نظم اجتماعی دست پیدا کند و همان‌گونه که علوم طبیعی شناخت و کنترل طبیعت را برای ما ممکن ساخته است، جامعه‌شناسی نیز باید شناخت و کنترل جامعه و برقراری نظم اجتماعی را ممکن سازد.

جامعه‌شناسان پوزیتیویست، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌دانستند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌دیدند.

جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، نظم اجتماعی را بیش‌تر براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، نفع، ترس و اجبار می‌داند. افراد جامعه براساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند. این قواعد، علاوه بر این که نفع افراد جامعه را تأمین می‌کنند، از آن‌ها در برابر گزندها و آسیب‌ها نیز محافظت می‌نمایند. جوامعی که نظم اجتماعی را براساس الگوی پوزیتیویستی برقرار می‌سازند، شاید با تطمیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند اما در جلب مشارکت و همکاری افراد بر اساس میل، رضایت و رغبت، موفق عمل نمی‌کنند.

«نظام اجتماعی» مفهوم دیگری است که با نظم ارتباط دارد. نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویاست. اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، نظام اجتماعی همان خودرو است که روشن شده و در حرکت است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳، ۲۵، ۲۷، ۲۹ و ۳۱)

-۲۲۳

(پارسا بیبی)

انسان از دیدگاه جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی، دانسته می‌شود. در حالی که انسان با موجودات طبیعی تفاوت بنیادی دارند.

جامعه‌شناسان پوزیتیویست معتقد بودند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و جوامع از ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۹)

-۲۲۴

(پارسا بیبی)

- جای پدیده‌های اجتماعی را قواعد اجتماعی، تعیین می‌کنند.

- نظم باعث پیش‌بینی کردن موقعیت‌های منتظره و غیرمنتظره می‌شود.

- لومبروزو با روش پوزیتیویستی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را تشخیص دهد.

- جامعه‌شناسان پوزیتیویست با روش خود می‌خواستند انسان را بر جامعه مسلط کنند، اما او را مغلوب جامعه ساختند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۱، ۲۷ و ۲۹)

-۲۲۵

(پارسا بیبی)

ساختار اجتماعی: ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی

ساختار اجتماعی: چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی نگرش جامعه‌شناسی پوزیتیویستی: همانندسازی جامعه با پدیده‌هایی همچون ماشین، بدن انسان و ...

آشنایی‌زدایی: دیدن موضوعات آشنا و روزمره اطراف با چشم یک فرد غریبه

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰، ۲۳ و ۲۶)

-۲۲۶

(آزیتا بیرقی)

با هنر آشنایی‌زدایی از امور آشنا و مأنوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

-۲۲۷

(آزیتا بیرقی)

نظام اجتماعی تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهایش را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۴)

-۲۲۸

(آزیتا بیرقی)

اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم، جامعه، واقعیتی بیرونی خواهد بود که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

-۲۲۹

(ارغوان عبدالملکی)

سکولاریسم، پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه انسان است.

روشنگری، ناظر به روش رویارویی با حقیقت و شناخت است و موانع شناخت حقیقت و راه رسیدن به آن را معرفی می‌کند.

دنیسم یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب (لامذهبی).

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۲ و ۴۳)

-۲۳۰

(آزرمموری)

رسول خدا پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای نظام قبیله‌ای عرب، حکومت اسلامی را در مدینه تشکیل داد. پیامبر خدا طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان را از بین برد. پیامبر خدا در حالی رحلت نمود که نامه‌های دعوت خود را پیش‌تر به امپراتوری‌های ایران و روم فرستاده بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۸)

۲۳۷- (کنکور سراسری ۹۲، با تغییر)

نظر گروهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان تکوینی می‌داند: جهان ذهنی و فردی افراد را تابع فرهنگ جامعه می‌داند و جهان تکوینی را ماده خامی می‌داند که در معرض برداشت‌ها و تصرفات مختلف فرهنگی و اجتماعی انسان‌ها قرار می‌گیرد.

نظر کسانی که جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کنند و این جهان را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌داند: ذهن افراد و فرهنگ جامعه، هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. این گروه بین علوم طبیعی و علوم انسانی و اجتماعی، تفاوتی واقعی قائل نیستند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۲۳۸- (آرزو مهرابا)

جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید، ولی این پدیده، پس از آن که با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست. این پیامدها خود، موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.

جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فرا تجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد.

با افول این دسته از علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی، قابل مطالعه نیستند از دست می‌رود و داوری درباره این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرقه سپرده می‌شود.

(پایه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۳۹، ۴۴ و ۴۵)

۲۳۹- (کنکور سراسری ۹۳)

موقفیت‌های استعمار، ناشی از پیشرفت در زمینه دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره نفوذ یا دوره استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند و برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته از کودتای نظامی استفاده می‌کنند. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و سازوکارهای غیرمستقیم، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد. (استعمار فرانو بیش از آن که از ابزارهای نظامی و سیاسی یا اقتصادی استفاده شود، از ابزارها و ظرفیت‌های فرهنگی و علمی بهره می‌برد).

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۲۴۰- (حسن قریری)

نماز خواندن کنشی خرد به شمار می‌رود.
نظام اقتصادی، پدیده‌ای کلان و گسترده است.
ساختمان‌های مسکونی، پدیده عینی و قابل مشاهده است.
آرمان‌ها و عقاید از جمله پدیده‌های ذهنی و غیرقابل مشاهده به‌شمار می‌روند.

(پایه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۶)

۲۳۱- (اعظم ربی)

وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به قدرت برتر سیاسی و نظامی کشورهای استعمارگر، موجب می‌شود تا مبادلات تجاری در سطح جهانی به گونه‌ای نامتعادل انجام شود و انتقال ثروت، به طور مستمر به سوی کشورهای غربی ادامه پیدا کند.

برخی معتقدند که جهانی شدن، فرایندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد. جهانی شدن در حال ایجاد نظمی نوین است که جریان‌های نیرومند تجارت و تولید بین‌المللی، آن را پیش می‌راند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۷، ۶۹، ۷۰ و ۷۳)

۲۳۲- (آریتا بیرقی)

حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها بر اساس توجه یا بی‌توجهی و آگاهی یا جهل مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

(پایه‌شناسی (۱)، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۲۳۳- (اعظم ربی)

جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند اما تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی بیش‌تر با تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی انجام می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۷۳)

۲۳۴- (اعظم ربی)

کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند ولی این انتقال، در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست بلکه در جهت منافع بیش‌تر کشورهای استعمارگر است. بدین ترتیب با رشد و تحول کشورهای استعمارزده نیز فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی، همچنان حفظ می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۲۳۵- (آریتا بیرقی)

علت عبارت اول ← زوال تدریجی قدرت کلیسا

علت عبارت دوم ← گسترش جهانی قدرت خود

علت عبارت سوم ← ادغام از طریق نفوذ کشورهای استعمارگر

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۵۹، ۶۰ و ۶۲)

۲۳۶- (اعظم ربی)

جهانی شدن، فرایندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد. جهانی شدن در حال ایجاد نظمی نوین است که جریان‌های نیرومند تجارت و تولید بین‌المللی آن را پیش می‌راند.

موقعیت برتر کشورهای غربی و در رأس آن‌ها آمریکا، در عرصه رسانه، سبب شده است تا ناظران بسیاری از امپراتوری رسانه‌ای نیز سخن بگویند.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۷۰ و ۷۲)

فلسفه دوازدهم

۲۴۶-

(سیر علیرضا احمدی)

ادراک معانی کلی و نیز قوانین کلی که هرگونه استدلال بر آن تکیه دارد، معقول است نه محسوس و ادراک محسوس این موارد ناممکن است. هم‌چنین بعد از تحقیق و کسب اطمینان از صحت اصول عقلانی توسط فلسفه، در پژوهش‌های تجربی می‌توان این اصول را برای تدوین قوانین علمی به کار برد.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۲۴۷-

(فرهار علی‌نژاد)

تجربه و آزمایش به امور جزئی و معین تعلق می‌گیرد اما قوانین علمی همواره بیان‌کننده رابطه‌ای کلی و ضروری بین دو پدیده‌اند و نه تنها موارد تجربه شده، بلکه همه موارد تجربه نشده را نیز دربرمی‌گیرند.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۳۹)

۲۴۸-

(فرهار علی‌نژاد)

در این قوس، افراد با کسب «آمادگی برای رسیدن به غایت» به «صعود و تکامل» می‌رسند.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۵۵)

۲۴۹-

(فارج از کشور، ۹۶)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نتیجه آزمایش در هر مورد، یک نتیجه جزئی و مخصوص است و هیچ‌گاه نمی‌تواند کلی باشد و به قانون تبدیل شود مگر آن‌که با اصول عقلانی همراه باشد.

گزینه «۲»: به موارد کلی تعلق نمی‌گیرد و جزئی است.

گزینه «۳»: نتیجه هر آزمایش هر چند بار که تکرار شود باز هم تبدیل به قانون نمی‌شود مگر آن‌که همراه با اصول عقلانی باشد.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۳۹)

۲۵۰-

(کنکور سراسری ۹۱)

بیت «غیر این عقل تو حق را عقل‌هاست / که بدان تدبیر اسباب سماست» به جهان‌شناسی مشایی بر وساطت موجودات مجرد در جهان اشاره دارد که بر این اساس، در نظام جهان، مجردات هم فیض هستی را از واجب‌الوجود به عالم طبیعت منتقل می‌کنند و هم واسطه تکامل موجودات و رسیدن آن‌ها به اهداف و غایات وجودی‌شان هستند.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۲۴۱-

(موسی اکبری)

«چرا»، در مورد وجود اشیاء همان استقهای است که ذهن را متوجه مسئله علیت می‌کند. در همه گزینه‌ها به جز گزینه «۳» با استقهای در رابطه با وجود مواجه هستیم.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۳۶)

۲۴۲-

(موسی اکبری)

بر اساس نظریه امکان ذاتی، وجود معلول صرف‌نظر از گذشته، حال و آینده نیاز به علت دارد؛ چرا که ذاتاً دارای امکان ذاتی یعنی تساوی نسبت به وجود و عدم است.

سایر گزینه‌ها به امکان ذاتی اشاره ندارند، چراکه در قالب زمان به بود و نبود اشیاء پرداخته‌اند، در حالی که گفتیم معلول ذاتاً دارای امکان ذاتی است.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۴۰)

۲۴۳-

(موسی اکبری)

تسلسل در اصطلاح فلسفی یعنی زنجیره‌ای متشکل از علل غیرمتناهی که امری محال می‌باشد.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۴۲)

۲۴۴-

(موسی اکبری)

- صدفه و اتفاق در جهان محال است. ← علیت
- تخلف از روابط قطعی امکان‌پذیر نمی‌باشد. ← وجوب علی
- قوانین حاکم بر این روابط غیرقابل تغییر و تبدیل هستند. ← سنخیت

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۴۷)

۲۴۵-

(سیر علیرضا احمدی)

اصل علیت، ارتباط پدیده‌ها را به ما ثابت می‌کند و هرگونه شناختی بر مبنای این اصل است.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۵)

منطق و فلسفه یازدهم

۲۵۶-

(فرهاد علی نژاد)

مفهوم قانون به ما می‌فهماند که انتظار داریم طبیعت همواره به صورت یکنواخت و مشابه عمل کند؛ یعنی در شرایط مشابه، نتایج مشابه به دست آید.

(فلسفه یازدهم، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۶)

۲۵۷-

(فرهاد علی نژاد)

کنت معتقد بود که فقط زمانی می‌توان برای شناخت ارزش قائل شد که از طریق حس و تجربه به دست آمده باشد.

(فلسفه یازدهم، معنا و قلمرو فلسفه، صفحه ۱۳)

۲۵۸-

(کنکور سراسری ۹۶)

سقراط: راز پیام سروش دلفی همین بود که به ما بنمایاند تا چه پایه نادانیم و خیال می‌کنم مرا به عنوان مثال مطرح کرد تا بگوید: داناترین افراد کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مطلب صحیح است؛ اما در نتیجه‌گیری نهایی کلام سقراط ذکر نشده.

گزینه «۳»: مطلب صحیح است؛ اما در نتیجه‌گیری نهایی کلام سقراط ذکر نشده.

گزینه «۴»: این که گفته شود «سقراط هیچ نمی‌داند» نادرست است.

(فلسفه یازدهم، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۴۷)

۲۵۹-

(فرهاد علی نژاد)

سقراط بعد از شنیدن ادعای ملتوس، یکبار دیگر اتهامات وارده را به بیان خود برای مردم توضیح می‌دهد؛ «مخالفان دیرین من می‌گویند سقراط رفتاری خلاف دین در پیش گرفته و در پی آن است که به اسرار آسمان و اعماق زمین دست یابد. باطل را حق جلوه می‌دهد و این کار را به دیگران هم می‌آموزد.»

عبارت گزینه «۲» از اتهاماتی است که ملتوس در ادعای خود علیه سقراط ذکر می‌کند.

(فلسفه یازدهم، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۴۵)

۲۶۰-

(سیر علیرضا احمدی)

بر مبنای پاسخ‌های ملتوس تربیت انسان از عهده همه برمی‌آید جز یک نفر ولی تربیت اسب این‌گونه نیست. سقراط با اثبات غیرمنطقی بودن این استدلال خود را از اتهام به گمراه کردن جوانان تبرئه کرد.

(فلسفه یازدهم، نخستین فلاسفه یونان، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

۲۵۱-

(موسی اکبری)

مرد بودن برای انسان یک صفت عرضی است و صفت عرضی مقدم بر ذات درک نمی‌شود.

نکته: مرد بودن یا زن بودن تنها برای انسان تعریف شده است؛ بنابراین عرض خاص آن می‌باشد.

(منطق، تعریف، صفحه‌های ۱۸، ۲۱ و ۲۲)

۲۵۲-

(عمید مهرثی)

در یک تعریف منطقی همواره بایستی تمامی مصادیق معرف در معرف وجود داشته باشد (جامع باشد)؛ بنابراین تعریف نبایستی اخص از معرف باشد.

(منطق، تعریف، صفحه ۹)

۲۵۳-

(موسی اکبری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: محتوای استدلال‌ها در حسی یا عقلی بودن خلاصه نمی‌شود.

گزینه «۲»: تصدیق یا قضیه پرسشی نیست.

گزینه «۴»: هر استدلال ترکیبی از حداقل دو قضیه است؛ یعنی می‌تواند از قضایای بیشتری هم تشکیل شده باشد.

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۲۵۴-

(عمید مهرثی)

قضیه عبارت است از الفاظ و کلمات مرکبی که روی هم رفته یک جمله معنادار را می‌سازند و درباره چیزی خبر می‌دهند و می‌توان راجع به درست یا غلط بودن آن‌ها سخن گفت.

نکته: جملات امری و پرسشی، قضیه نیستند.

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳)

۲۵۵-

(عمید مهرثی)

در این گزینه برخلاف دیگر گزینه‌ها ابتدا تالی و سپس مقدم آمده است.

(منطق، استدلال، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

روان‌شناسی

۲۶۷- (فرهار علی نژاد)

- ظرفیت حافظه‌های حسی و بلندمدت نامحدود است، اما گنجایش اندوزش حافظه‌های کوتاه‌مدت و کاری محدود بوده و حافظه کوتاه‌مدت فقط گنجایش ۷ ± ۲ ماده اطلاعاتی را دارد.
- مهم‌ترین دلایل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت، محو شدن تدریجی اطلاعات، به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۵)

۲۶۸- (فرهار علی نژاد)

ادراک، تعبیر و تفسیر کردن و معنی و مفهوم و سازمان دادن به محرک‌های توجه‌شده است و اگر فرد، ادراکی از یک محرک داشته باشد، نمی‌توانیم بگوییم از وجود محرک بی‌خبر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر فرد A محرک را احساس نکرده باشد، ادراکی هم از محرک نخواهد داشت.

گزینه «۲»: نقص در گیرنده‌های حسی، باعث عدم احساس محرک توسط فرد A و در نتیجه عدم ادراک آن است.

گزینه «۳»: اگر فرد A به محرک توجه نکرده باشد، ادراکی هم از آن نخواهد داشت.

(روان‌شناسی، احساس توجه ادراک، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۲۶۹- (موسا عفتی)

ما معمولاً تمایل داریم اشیا را بر اساس شباهت آن‌ها در یک مقوله طبقه‌بندی کنیم.

(روان‌شناسی، احساس توجه ادراک، صفحه ۸۴)

۲۷۰- (فرهار علی نژاد)

- پاسخ به سؤالات «پ» و «ث» مستلزم به یاد آوردن تجربه مشخصی است که به خود فرد مربوط می‌شود و در یک زمان و مکان مشخصی اتفاق افتاده است؛ این گونه اطلاعات مربوط به حافظه رویدادی هستند.
- حافظه معنایی شامل دانش عمومی است که در سؤالات «الف، ب و ت» به کار می‌آید.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه ۹۷)

۲۶۱-

(زهره جمالی)

یادداشت‌برداری، برجسته‌کردن مفاهیم، خلاصه‌نویسی، رسم نمودار و حرکاتی از این قبیل، باعث بهبود عملکرد حافظه می‌شوند که مرتبط با روش استفاده از سایر اندام‌های بدن است.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

۲۶۲-

(موسا عفتی)

روان‌شناسی، در مقایسه با سایر علوم تجربی، در توصیف و تبیین پدیده‌ها با دشواری‌های زیادی روبه‌روست. مهم‌ترین دلیل دشواری این است که پدیده‌های روان‌شناختی تحت تأثیر علت‌های زیادی هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۴)

۲۶۳-

(زهره جمالی)

در بین بخش‌های پیش‌مغز، قشر مخ اهمیت بسزایی دارد؛ چون در تفکر و سایر فرایندهای ذهنی نقش اساسی دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۵)

۲۶۴-

(مهدی ابراهیم مازنی)

ترس از غریبه و نشستن مستقل، هر دو معمولاً در ۸ - ۷ ماهگی اتفاق می‌افتند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به ترتیب در «۲-۳ ماهگی» و «۳-۶ ماهگی» اتفاق می‌افتند.

گزینه «۳»: به ترتیب در «۴ یا ۵ سالگی» و «دوره دبستان» اتفاق می‌افتند.

گزینه «۴»: به ترتیب در «۱۵-۱۲ ماهگی» و «کودکی دوم» اتفاق می‌افتند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۷، ۴۸، ۵۰ و ۵۱)

۲۶۵-

(فرهار علی نژاد)

در تبیین فرایند رشد اخلاقی می‌توان گفت که کودکان در ابتدا، هیچ تصویری از کار خوب و بد ندارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۱، ۵۱ و ۵۴)

۲۶۶-

(مهدی ابراهیم مازنی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجموع رد درست فرد A و B، ۳ مرتبه است.

گزینه «۳»: فرد A، ۳ مرتبه و فرد B، ۶ مرتبه محرک هدف را از دست داده‌اند.

گزینه «۴»: اولاً فرد B، هیچ هشدار کاذبی نداشته است و ثانیاً مهم بودن تکلیف برای فرد A، احتمالاً دلیل کثرت هشدار کاذب است.

(روان‌شناسی، احساس توجه ادراک، صفحه ۷۷)